

KRMELJ, SEVNICA: Ljubljansko mestno gledališče gostuje danes ob 19. uri v Krmelju, jutri ob istem času pa v TVD Partizan Sevnica s komedijo Zarka Patana „Raj ni razprodan“.

KRSKO – Danes se bo sestala za sprejem karavane bratstva in prijateljstva iz Srbije, ki bo prispela v Krško junija letos.

VINICA – Jutri bodo viniško-omovno šolo obiskali predstavniki ljubljanske amnadsne oblasti in prevzeli patronat nad šolo, ki se je zelo izkazala v dejavnosti ob jesenskih manevrih Svoboda 71.

SEVNICA – Ze jutri ob 9. uri sklicuje medobčinski svet ZKS za Posavje sejo komisije za razvoj Kozjanskega. Pričakujejo tudi udeležbo člana predsedstva skupščine SRS Zdravka Krvine.

KOČEVJE – Srednjeročni načrt razvoja kulture bodo sprejeli na današnji seji temeljne kulturne skupnosti.

SEVNICA – Da bi pojasnil novi republiški zakon o davkih občanov in davčno politiko sevnjske občine, sprejeto 7. marca, je strokovni odbor za obrt Krško včeraj imel v Sevnici posebno posvetovanje z obrtniki.

KRSKO – V hotelu Sremič bo Avto-moto društvo jutri zvečer razvilo svoj prapor in podelilo priznanja najzaslužnejšim članom.

„Kurir“ novomeških tabornikov

V nedeljo, 19. marca, bodo taborniki praktično preizkusili svoje znanje v terenski igri „KURIR“.

Med 9. in 11. uro bo 8 kurirjev skušalo neopazno priti iz mesta do litirih jarkov v bližini okolici in od tod prinesiti nazaj v mesto pripravljeno pošto. OBRAMBA, v kateri bo sodelovalo okoli 150 tabornikov, bo skušala kurirjem preprečiti izvedbo te naloge.

Sneg in mraz

V nedeljo, 12. marca, je tudi zahodno Dolenjsko zajel hladen val. Zapadlo je malo snega (od 1 do 5 cm), zaradi mraza pa je bila cesta poledenela vse do Kočevja preko Ribnice in Velikih Lašč do nekoliko naprej od Turjaka.

Pri Kočevju in na Turjaku sta se pripetili dve prometni nesreči z občutno materialno škodo. Obema je botrovala poledica, ki je povzročila še nekaj manjših nesreč. Cesto Kočevje-Ljubljana je Cestno podjetje Ljubljana solilo popoldne. Cestno podjetje Novo mesto pa zvečer.

Čestitke „Gospodarskemu vestniku“

Prejšnji teden je časopisno založniško podjetje „Gospodarski vestnik“ v Ljubljani slavilo 20-letnico izhajanja lista GOSPODARSKI VESTNIK in 20-letnico podjetja. Iz majhne in skromne redakcije takrat novega slovenskega strokovnega lista nalega gospodarstva se je v dveh desetletjih razvil pomembno podjetje.

Kolegom v redakciji lista in podjetja, ki ga vodi kot njegov direktor glavni in odgovorni urednik novomeški rojak Jožko Pirnar, pristočno čestitamo za lepi jubilej in vse do sedanjih številne uspehe!

PORAZ NOVOTEKSA

Pokal odnesli čez Gorjance

Pokal so letos osvojili košarkarji metliške BETI

Tradicionalni turnir Dolenjskega lista in občinske Zveze za telesno kulturno dejavnost Novo mesto, ki so ga odigrali v nedeljo, 12. marca v bršlinski telovadnici, se je končal presenetljivo. V finalnem srečanju med dolenjski ekipi „BETI“ in „NOVOTEKSA“ navdušili gledalce. Ogleдали smo si zanimivo tekmo, ki se je končala z zmago belokranjcev.

(Nadaljevanje na 11. str.)

„Da bi se lahko jugoslovansko gospodarstvo razvijalo še uspešneje ter se uveljavilo pri vseh naporih za stabilizacijo, ga moramo razbremeniti preštevilnih dajatev,“ je med drugim poudaril zvezni

sekretar za finance Janko Smole na srečanju z novomeškim gospodarskim in političnim aktivom v prostorih IMV. – Na sliki (od leve proti desni): Boris Šnuderl, Janko Smole in inž. Tone Tribušon. – Foto: Tone Gošnik

JANKO SMOLE, BORIS ŠNUDERL IN INŽ. TONE TRIBUŠON V NOVEM MESTU

Tržni mehanizem z okvaro ni sprejemljiv

Zvezni sekretar za finance Janko Smole gospodarstvenikom in politikom novomeške občine med obiskom v Industriji motornih vozil: „Novo mesto je prodorno gospodarsko središče, njegov burni utrip je pomemben za slovensko in jugoslovansko gospodarstvo“

Prostorna jedilnica Industrije motornih vozil ob Zagrebški cesti v Novem mestu je 7. marca popoldne komaj sprejela vse, ki so se udeležili zanimivih pogovorov z zveznim sekretarjem za finance Jankom Smoletom, pomočnikom zveznega sekretarja za gospodarstvo Borisom Šnuderlom in podpredsednikom slovenskega izvršnega sveta inž. Tonetom Tribušonom o kreditno-denarnem sistemu, izvozni politiki in sedanjem gospodarskem položaju v Jugoslaviji in svetu.

Direktorji, predsedniki delavskih svetov, sekretarji aktivov ZK in predsedniki sindikalnih podružnic iz podjetij v Novem mestu in novomeški občini ter predstavniki občine in občinskih političnih vodstev so najprej prisluhnili podpredsedniku Tribušonu, ki je na kratko označil sedanje razmere v domačem gospodarstvu. Dejal j, da je opaziti dve značilnosti: na eni strani so gospodarske organizacije, ki dobro poslujejo in se zavzemajo za sodobno tržno gospodarjenje, na drugi

(Nadaljevanje na 6. str.)

PRAZNE KLJUKE – „Je pa res žalostno, da kupcu postrežemo le s tistim „nimamo“,“ pravi prodajalka Tončka Novakova iz Novega mesta. Govejega in telečjega mesa že lep čas primanjkuje in prihodnost tudi ni nič kaj obetajoca. Fotografija tedna – nagrada 100 din. (Foto: Janja Kastelic)

TRAGEDIJA V POTOKU:

Žalostno darilo za 8. marec

V potoku Težka voda je utonil Marko Mavsar, star tri leta in pol: čeprav nista znali plavati, sta skočili za njim sestra Melitka, stara 6 let in pol, in Lenka Cujnik, stara 5 let in pol

Kalna in deroča se vije te dni Težka voda pod Regrčo vasjo. Nemo in žalostno gledajo otroške oči v potok, ki je prejšnji terek, 7. marca, pogoltnil malega Marka Mavsarja, starega 3 leta in pol, doma iz Regrče vasi.

Po daljšem obdobju nestalnega in toplejšega vremena je prodril hladen zrak iz nad vzhodne Evrope preko Karpatov tudi na Balkan in povzročil izboljšanje vremena.

V naslednjih dneh bo prevladovalo sončno vreme. Temperature se bodo postopoma dvigale.

Žalosten je bil 8. marec v sreih mamic in žena v tej vasi pri Novem mestu. V terek, popoldne pred praznikom, so štirje otroci šli na travnik ob potoku nabirat zvončke. V četrtek, dan po prazniku, je bila krsta malega Marka zasuta s temi prvimi znanilci pomladi. Šel je nabirat zvončke, a jih ni nabral. Drugi so jih nabirali zanj, a jih ni več videl.

Uradno sporočilo pravi: „Ko je Marko Mavsar hodil ob potoku in nabiral zvončke, mu je spodrsnilo in je padel v vodo.“

(Nadaljevanje na 12. str.)

MELITKA MAVSAR

tedenski mozaik

Sloviti filmski igralec Marlon Brando bo odigral te dni eno svojih najtežjih vlog: pred sodiščem v amerškem mestu Santa Barbari se bo pred sodniki boril, da mu dodelijo trinajstletnega sina Christiana. Christian je iz Marlonovega zakona z igralko Anno Kashfil, igralca pa si že od leta 1959 zamenjuje, da bi ga dobil samo zase... Ali bodo sodniki to pot podlegli iglarskemu vplivu...?

Medtem pa se v Parizu že pospešeno pripravljajo na letošnji kopalno sezono. Neki modni kreator predlaga kopalke presečenja - namreč take, ki bi v nekem določenem trenutku preprosto razpadle! Koliko bo vnetih kupcev, bomo šele videli... ni pa nobenega dvoma, da bo veliko opazovalcev in gledalcev...

Vdova tragično preminulega ameriškega vesoljca Virgila Grisoma, ki je zgorel skupaj s Edwardom Whiteom in Rogerjem Chaffeejem v vesoljski kabini Apollo januarja 1971, bo dobila skoraj pol milijarde starih dolarjev odškodnine. Toliko je pripravljena izplačati tovarna North American Rockwell, ki je izdelala kabino, v kateri je prišlo do požara zaradi kratkega stika na električni napeljavni. Kasneje so kabine izboljšali in so sedaj, kot zatrjujejo, skoraj povsem ognjevarne. Grissova vdova je tovarno tožila, ta pa je pripravljena plačati pol milijarde, če odstopi od tožbe... kaj bodo pa rekle družine ostalih dveh ponesrečenih vesoljcev...?

Kot je sporočil neki jordanški časnik, so nad slovito džamijo Al Akso v Jeruzalemu izobesili - jordanško zastavo! Jeruzalem je sicer trenutno v izraelskih rokah, toda kot kaže so oblasti dovolile izobesiti zastavo. Džamija Al Akso je tretje najpomembnejše muslimansko versko svetišče. Trdijo, da je od tam poletel Mohamed na konju v nebo... Izraelci so nekaj dali, kaj bodo pa dobili...?

Pozna pomlad za cene

Po prvi odjugi (olje, kava, bencin) je spet hladneje - Bodo zdaj zaradi višjih carin zmanjšali prometni davek? - Še vedno vztrajajo, da letošnja splošna podražitev ne bi smela preseči 5 odst. kov

V zadnjem času smo že nekajkrat poročali o določenem povišanju cen, ki ga je vlada dovolila za posamezne proizvode. Za nekatere veljajo še naprej tudi kompenzacije, večina predlogov za podražitve, ki so jih postavila podjetja, pa še leži v predalih zvezne administracije. Očitno je, da jih bo veliko tam tudi ostalo, če hočemo vsaj približno spoštovati predvideno stopnjo letošnjih podražitev - za 5%. Vendar je ta meja vse bolj videti rezultat politične zagnanosti kot pa ekonomske realnosti. Razumljivo je, da vsem zahtevam ne bo mogoče ustreči. Za marsikatero artiklo oziroma konkretno za ducat najpomembnejših živilskih proizvodov se nam zdi umestno, da bi se za daljši čas dogovorili za nespremenjene cene, četudi bi morali proizvajalcem dati ustrezne kompenzacije. Za življenjsko raven delovnih ljudi ta cena verjetno ne bi bila previsoka in s tem se tudi ne bi smrtno pregrešili proti vlogi trga, ki naj drugje dobi dejansko veljavo.

Marsikatero prošnjo za podražitev se da odkloniti tudi tako, da zmanjšamo uvozne takse in carine, ali pa s korekturo osnovnega prometnega davka. Za zdaj o tem še ni kaj veliko slišati, čeprav je predstavnik zvezne vlade ob sprejemanju proračuna v zvezni skupščini povedal, da zaradi zvišanja carin ob devalvaciji so določene možnosti za znižanje omenjenih davkov. S tem bi gotovo odprli gospodarstvu nov manevrski prostor. Marsikje, predvsem pa tam, kjer predlogi za podražitve presegajo svetovne cene, bodo morali biti zavrnjeni.

Zdaj je zamrznitev cen v bistvu podaljšana za nedoločen čas s tem, da vlada sproti pred-

laga korekture za posamezno blago. Zvezni zavod za cene baje pripravlja natančen pregled nivoja cen po posameznih industrijskih vejah, upoštevaje vpliv devalvacije in alternativno, ki bi upoštevala tudi že raven cen, če bi speljali možne olajšave družbenih davkov in nekatere kompenzacije. Vendar se stvar vleče. Kratka zamuda za administracijo ne pomeni veliko, za gospodarstvo pa, saj mu dohodek odteka iz dneva v dan, v trgovinah pa zmanjkuje raznega blaga.

Slišati je, da naj bi bila lede-

TELEGRAMI

SAIGON - Avstralski obrambni minister Fairbairn je izjavil, da bo 130 avstralskih instruktorjev in svetovalcev, ki urijo južnovietnamske in kambodške vojske, ostalo v Vietnamu toliko časa, dokler bo to potrebno.

BONN - Včeraj so v Zahodnem Berlinu odprli 5 uradov za izdajanje propusnic za potovanja zahodnih Nemcev v NDR in Vzhodni Berlin.

BERN - Švicarska vlada se je odločila, da bo priznala Bangladeš. To je izjavil uradni predstavnik vlade v Bernu.

BAHREIN - Vlada Bahreina je prepovedala vse demonstracije in uvedla policijsko uro v deželi. Ta ukrep je sprejel po dvodnevni stavki osebja na letališču in v bolnišnicah ter po demonstracijah, med katerimi je bilo ubitih ali ranjenih 12 ljudi.

DJAKARTA - Namestnik ameriškega zunanjega ministra Green je izjavil, da ZDA ne nameravajo zapustiti vzhodne Azije in zahodnega Pacifika.

ANKARA - Pravosodni odbor turškega senata je potrdil smrtno kazen, izrečeno trem levčarjem, ki so bili obsojeni za sodelovanje pri ugrabitvi treh ameriških vojakov leta 1971.

ATENE - Včeraj dopoldne je v grškem glavnem mestu mežilo. Temperatura je padla na -2 stopinji. V mestu pihla tudi močan veter.

Devetnajstletna Vera Rimski iz Novega Sada je bila neznansko presenečena nekega dne minuli teden, ko so jo ustavili zgodaj jutraj na muenchenskem kolodvoru in ji povedali, da je dva milijonti tujih delavec, ki je prišel na delo v Zahodno Nemčijo! Podarili so ji TV sprejemnik in šopek rož ter zaželeli prijetno bivanje. Na postaji so jo pričakali med drugim predsednik deželne vlade, muenchenski župan in naš konzul. Vera Rimski je prišla k svojemu možu, ki že nekaj časa dela v Muenchnu in je tudi njej priskrbel zaposlitev.

na doba cen za nami nekako v mesecu maju. Do takrat je treba seveda pripraviti predloge, katere cene bodo še naprej maksimirane in katere pod neposredno družbeno kontrolo, ter jih bo mogoče spremeniti z ustreznimi družbenimi dogovori. Vendar pa so pritiski taki, da bi letošnje podražitve dosegle 25 do 30%, če bi vsem ustregli. Kljub temu zadeve ne gre zavlačevati. Gospodarstvo namreč upravičeno negotuje. Ne zato, ker bi vsakdo upravičeno pričakoval, da bo njegovim zahtevam ustreženo, čeprav povsem človeško vsakdo na to upa. Vendar pa želi vsako podjetje čimprej zvedeti kakšen bo njegov položaj in s čim lahko računa.

Ne dvomimo, da je zamrznitev cen kot prehodni ukrep nujno, vendar mora biti to obdobje čim krajše, ker poraja nove in nove probleme. Take pa lahko pričakujemo vedno, kadar se bomo odločali za tako popolno, čeprav začasno diskvalifikacijo tržnih zakonitosti.

T. K.

tedenski zunanjepolitični pregled

Lepi, čeprav velemestno hrupni Milano je gostitelj več kot 1000 delegatov in gostov na trinajstem kongresu komunistične partije Italije, ki se je začel pred dvema dnevoma. Tisto, kar že na zunaj loči kongres od prejšnjih, je dejstvo, da so ga prvič v zgodovini sklicali pred splošnimi volitvami. Kongres bo seveda zaradi tega še bolj pomemben, saj bo moral določiti strategijo za poldrugi milijon komunistov z Apeninskega polotoka (med katerimi je dobra petina žensk) v obdobju, ki prihaja in ki vsekakor ni brez napovedi o možnih razburljivih preobratih. Kongres je sicer odprl Luigi Longo, 71-letni generalni sekretar partije, toda glavno besedo je imel dvajset let mlajši Enrico Berlinguer, namestnik partijskega šefa. Predvidevajo - v času, ko to pišemo, volitve še niso končane da bo prav Berlinguer novi partijski šef, Luigi Longo pa se bo umaknil na mesto častnega predsednika. Toda sprememba na vrhu zelo verjetno ne bo prinesla nobenih drugih. Pričakujejo, da bo italijanska partija še vedno ostala na tisti liniji, ki jo je začrtal Palmiro Togliatti kmalu po drugi svetovni vojni.

To pomeni, da se bodo še naprej opredeljevali za „italijansko“ inačico socializma, se pravi delovanje v okvirih demokratičnega parlamentarnega sistema in ne za prevzem oblasti na kak drug način. To je potrdil tudi Berlinguer v svojem uvodnem referatu, ko je dal vedeti, da bi bili italijanski komunisti pripravljivi sodelovati v eni izmed bodočih vlad. To sodelovanje, je dejal namestnik generalnega sekretarja, bi se lahko uresničilo pod dvema pogojevoma: če bi se partija zoperstavila reakcionarnemu napadu na demokracijo; morala bi obstajati možnost za širok program reform, ki bi ga počrpale množice. Italijanski komunisti se bodo še vedno zavzemali za dosledno spoštovanje neodvisnosti in samostojnosti posameznih partij in držav, kar kaspak pomeni, da zahtevajo iste pravice tudi zase. Sicer pa, gledano z oči italijanskih komunistov, ni in ne more biti popolnega modela družbe, modela, ki bi bil, kot so poudarili, rojen zgolj za mizo, v debatah in razmisljanjih. Prav tako je nemogoče preprosto kopirati tujе izkušnje in jih prenašati na druga tla. Vsak narod, vsaka partija, mora najti svoja lastna pota in jih prilagoditi svojim posebnostim. Kongres se je sicer komaj dobro pričel, toda že sedaj je očitno veliko zanimanje zanj. Zanimanje, ki se kaže tako v italijanskih političnih krogih kot tudi zunaj. Najvišjemu organu italijanske komunistične partije prisostvujejo gostje ali opazovalci kar iz 115 dežel sveta.

Kongres italijanskih komunistov

nevrščenosti. Pri tem so se še posebej zavzeli za mirno ureitev problemov (starih in novih) Sredozemlja, kar je razumljivo spričo geografskega položaja Alžirije, Tunizije in Jugoslavije. Jugoslavija in Pakistan sta se medtem sporazumela, da obnovevita diplomatske odnose, ki ju je pretrgal Pakistan zato, ker je jugoslovanska vlada priznala Bangladeš. Tako se je srečno zaključila kratka hladna epizoda v odnosih med obema državama.

Trenje na mejah med obema Jemenoma, severnim in južnim (uradna naziva: jemenska arabska republika z glavnim mestom Sano in ljudska demokratična republika Jemen z glavnim mestom Adenom), so v zadnjih dneh dosegla vrh. Obe strani se medsebojno obtožujeta za premedelne vojne. Med deželama sicer nikoli ni bilo pravega miru, toda v zadnjih mesecih je to še stopnjevalo. Medtem ko se severni in južni Jemen oskrbujeta z orožjem pri istem viru, Sovjetski zvezi, je med njima vse polno drugih razlik. Starih ter nepopravnih dolgov. Sodeč po tistem, kar je znano, ga je zelo težko reči, kdo je pravzaprav kriv za sedanje nepete odnose. Razmeroma lahko bi bilo reči, da so krivci vladali na tem delu sveta, toda ni bila komaj tretjina resnica. Dejstvo je, da sta oba Jemeni tudi pod večjim ali manjšim vplivom dveh velikih arabskih dežel - Egipta in Saudske Arabije, kar pomeni, da so se sporazumi med velikima pokroviteljema nujno prenašali tudi na njune male zasečitnike. Zlostna resnica je, da ima arabski svet vse preveč časa in sredstev za medsebojne razprtije in bolj malo enega in drugega (izvzeta besede) za spopade s tistimi, ki jih označujejo za svoje pravne sovražnike. V tem smislu bi bilo gotovo tragično, če bi se nestetimo nepotrebnim prelivanjem arabske krvi pridružil še eno to pot v Jemenu, enemu in drugemu.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Republiška raven notranje-političnega dogajanja v minulem tednu dni je bila posvečena - če lahko temu tako rečemo - predvsem pogledom vnaprej, v petnajst prihodnjih let našega razvoja. Kot smo pisali že prejšnji teden na tem mestu, je na zvezni ravni sedaj že (slednjič) sprejet ustrezen skupščinski akt (resolucija), ki je dotlej neposredno zaposloval odločujoče duhove, ki so se - predvsem tudi v medrepubliškem dogovarjanju - morali vendarle sporazumeti za vrsto postavk v zvezi s to politiko. Sedaj pa je v republiki prišla na vrsto razprava o RESOLUCIJI O DOLGOROČNEM RAZVOJU Slovenije, torej o razvoju vse do leta 1985, in v tej razpravi so v minulih dneh (prejšnji tork in prejšnji petek) sodelovali tako delegati občin na svojem zasedanju v republiški skupščini kot tudi poslanci gospodarskega zbora naše skupščine.

Tako eni kot drugi (delegati občin in poslanci v gospodarskem zboru) so predlaganemu dokumentu izrazili polno podporo - čeravno z določenimi pripombami, in le-te so bile izražene predvsem o tem, češ da je resolucija o dolgoročnem razvoju naše republike morda vse presplošna. Res pa je - in to je na zasedanju gospodarskega zbora tudi poudaril član IS Marjan Dolenc, ki je sodeloval v komisiji za pripravo omenjenega predloga dokumenta - da resolucija o našem dolgoročnem razvoju pač ne more biti nekakšen natančen razvojni načrt za prihodnjih 15 let (česa takega pač ni mogoče pričakovati niti od najsodobnejše ekonomske vede), temveč da je to SKRBNO PRETEHTAN KAZIPOT, ki nam le nakazuje smeri razvoja, po katerih se moramo spričo naših možnosti in hotenj usmerjati.

No, ob vseh teh načelnih ugotovitvah povejmo še nekaj otipljivih števil - predvidevanj torej, ki so uvrščena v predlagano projekcijo našega bodočega dolgoročnega razvoja. Eden osrednjih ciljev predlagane resolucije (ki jo bo, mimogrede povedano, sedaj skupščina dokončno sprejemala -

sprejemala jo bosta republiški in enotni zbor delovnih skupnosti) je pač predviden porast DRUŽBENEGA PRODUKTA v prihodnjem dolgoročnem obdobju: povprečni porast družbenega produkta naj bi bil po 6,6% letno, tako da lahko računamo, da bomo do konca omenjenega obdobja (se pravi do leta 1985 dosegli v Sloveniji povprečni NARODNI DOHODEK nekako 3000 dolarjev

POGLED ZA 15 LET NAPREJ

na prebivalca, kar je realna perspektiva spričo predvidene rasti vsega našega narodnega gospodarstva.

Toliko torej o naših dolgoročnih načrtih, ki kažejo sicer zdržano, vendar vseskozi napredujočo rast našega družbenega razvoja. Nekoliko manj spodbudne so ugotovitve o trenutnem stanju in o bližnjih perspektivah enega temeljnih gospodarskih področij pri nas - ugotovitve v zvezi s STANJEM NAŠEGA KMETIJSTVA, ki jim je bila posvečena seja predsedstva ZKJ v minulih dneh (prejšnji petek). Na tej seji so skušali ugotoviti, koliko je bilo doslej uresničenega od tistih nalog, ki so bile začrtane s sklepi I. konference ZKJ, torej s sklepi, ki so govorili o razvoju socialističnih odnosov v kmetijstvu in na vasi ter v zvezi s tem o nalogah ZK.

Na tokratni seji predsedstva ZKJ so ugotovili, da je bilo doslej v tej smeri narejena bora malo (vsaj po nekaterih ocenah), čeravno smo ob tem vendarle dosegli tudi mnoge pomembne rezultate. Ugotovitev, da imamo pri nas (v državi) vsega skupaj le še 37% kmetijskega prebivalstva in da se vas pri nas naglo stara (glede na strukturo svojih prebivalcev), je pomenila veliko opozorilo. Vsekakor bo pri nas treba POSPEŠITI MODERNIZACIJO KMETIJSTVA - so menili na seji predsedstva - da bi s tem povečali storilnost kmetijske proizvodnje, v ta namen pa bodo kajpak potrebne bistveno VEČJE NALOŽBE v kmetijstvo kot doslej. V nasprotnem primeru nam grozi pomanjkanje življenjsko potrebnih kmetijskih proizvodov (saj bomo že letos morali uvoziti več kmetijskih prehranskih proizvodov, kot pa je bilo v začetku v načrtu). Na seji predsedstva ZKJ so se domenili, da bo posebna komisija oblikovala sklepe v zvezi z uresničevanjem nalog, ki jih bo nujno treba izvesti za izboljšanje stanja v našem kmetijstvu.

Iz dogodkov minulih dni samo zabeležimo še nekaj najpomembnejših. Med let-čle uvrstimo npr. podpis pogodbe s predstavniški skupine inozemskih bank (ameriških in evropskih) o dodelitvi posojila naši državi - gre za posojilo v znesku 100 milijonov dolarjev! - ki je namenjeno kot podpora STABILIZACIJSKEMU PROGRAMU jugoslovanskega gospodarstva. Po izjavi predsednika ZIS Džemala Bijičevića je to doslej najugodnejše posojilo, ki so ga zahodne banke odobrile kakšni socialistični državi - in pomeni vsekakor potrdilo naši sedanji gospodarski politiki, ki dobiva odločnejše stabilizacijske obrise.

Omenimo še, da so prejšnji teden (minuli četrtek) pobleščeni predstavniki v republiki podpisali družbeni dogovor o uresničevanju POLITIKE OTROSKEGA VARSTVA za letošnje leto - dogovor, čigar težišče je namenjeno odpravljanju socialnih razlik med otroci, predvsem na področju otroškega varstva tudi na manj razvitih območjih. V minulih dneh je socialno-zdravstveni zbor SR Slovenije tudi sprejel zakon o STAROSTNEM ZAVROVANJU KMETOV, kar je pravzaprav kar zgodovinski dogodek, saj je razprava o tem zakonu potekala doslej že več let. Novi zakon bo začel veljati, ko ga bo (te dni) sprejel še republiški zbor skupščine, pa bomo o njem tedaj napisali še kaj več.

Žabarsko sezono je v noči od sobote na nedeljo presenetil sneg. Medtem ko nekateri tarnajo, da žab ne morejo ujeti niti za malico, pa so drugim po obilnih lovih vreče pretežke. Naj bo kakorkoli: gostinci so tako iznajdljivi, da prodajajo zabje krake. (Foto: Vesel)

Slušatelji tečaja za voznike v Brežicah so imeli minuli petek prvič priložnost videti maketo luči na motornih vozilih in tako dobiti o tem nazornejšo predstavo. Uporabil jo je predavatelj avtomoto društva Martin Kolar. (Foto: M. Jaranović)

Mesa primanjkuje, živine pa je dovolj. Vsaj na metliških sejmiščih je še vedno gneča, toda najlepši voli in krave gredo v Italijo. Nakupovalci živine iz sosednje države so redni gostje, živino pa plačujejo več, kot lahko zanjo dajo domače zadruge. (Foto: R. Bačer)

Priletne ženske s suhorskega območja, ki so med vojno nosile glavno breme preskrbe za partizane in so poleg vsega izgubile še moža ali sinove, so lepo počastile 8. marec. Podobna srečanja so organizirali tudi v drugih krajih. (Foto: R. Bačer)

Dogovor pa tak!

Pet dolenskih občin se je dalj časa dogovarjalo o enotni davčni politiki, ki naj bi jo vpeljali z občinskimi odloki. Sefi davčnih uprav so imeli več sestankov in posvetov, ki so tudi nekaj stali, učinek vsega tega pa je, da je davčne lestvice urezale vsak po svoje. Da ne bi kdo mislil, da se je kaj takega prvič zgodilo in samo ne območju davščini!

Sejmišča

BREŽICE: Na sobotnem sejmu je bilo naprodaj 623 mlajših in 27 starejših prašičev. Prodali so 431 mlajših - zanje so kupci morali odšteti od 15 do 17 din za kg žive teže - in 19 starejših, ki so veljali po 9 din kilogram žive teže.

NOVO MESTO: Na ponedeljkov sejem so pripeljali 323 prašičev, od tega 32 starejših. Vsega so prodali 260 živali. Za starejše prašiče so zahtevali od 310 do 400 dinarjev, za mlajše pa od 250 do 300. Promet ni bil nevsakdanji, kupci so bili iz domače občine, cene pa so - ker niso zamrzajene - malo poskočile.

Ni več rezerv v perutninarstvu

Perutninarstvo je v zadnjem desetletju v Sloveniji zelo napredovalo in daje boljši kruh tudi marsikateri dolenski družini. Čutiti pa je, da razvoj pojenjuje in da je slovensko perut-

Padec po vzponu?

ninarstvo, ki je po svoji dognani tehnologiji na vrhu jugoslovankega perutninarstva, pred resno krizo - če se ne bo popravilo razmerje cen. V zadnjih šestih letih se je cena, po kateri daje perutnino rejec, po podatkih Staneta Kaluže, direktorja Perutninarskega kombinata Neverke, povečala le

za 15 odstotkov. V istem času so se surovine, ki jih perutninarstvo potrebuje, podražile za več kot sto odstotkov. Izkoriščene so glavne notranje rezerve pri reji perutninarskega mesa, saj se naši rejci po prirastku in izkoristku krme lahko kosajo z zahodnoevropskimi.

Cene perutnine so vkleščene in težko bo karkoli spremeniti, kot je slišati iz napovedi naših politikov in gospodarstvenikov, ki imajo pred seboj življenjske stroške, stabilizacijo in predvideno letošnje povprečno povečanje cen za 5 odstotkov. Ko gre za podražitev mesa, kruha, mleka, začno vsi hitro govoriti o povečanju življenjskih stroškov, kot da v življenjske stroške šteje samo to. Težko je verjeti, da bomo kdaj dosegli tako želeni skladni razvoj gospodarstva, če bomo imeli dvoje meril, eno za kmetijstvo in njegove proizvode, drugo pa za industrijo in druge dejavnosti. Kot da bi želeli boljše življenje delavcev zgraditi na slabšem življenju kmetov in hiranju kmetijstva kot celote!

poročila), kar je skupaj 138 ur ali približno 20 delovnih dni za enega občana. Čas pa je tudi denar!

Najhujša „tovarna“ invalidov je cesta

Invalidi

V ovojnicah, ki jih pismonoše vsakega prvega v mesecu raznesejo po dolenskih domovih, je za 3.500.000 din invalidskih dajatev. „To je podatek, ki nas prepriča, da je tudi Dolenjska nekakšna tovarna invalidov“, so poudarili na nedavni prvi konferenci sindikatov novomeške občine.

Denar za „invalidnine“ ne pade sam z neba, ampak ga je treba ustvariti. Delež bi lahko prispevali sami invalidi, če jih ne bi prehitro odpisali, črtali s seznama še sposobnih za lažje delo za vse večne čase. Zvečine je tako, da se invalida odkrižajo, še preden pride do tovarnarskih vrat.

Stališča najvišjih organov ZKJ so trdna opora za prelomnico na tem področju. Dosedanja praksa ni več vzdržna in jo je treba odpisati. Večjo podporo družbe pričakujejo zlasti specializirani zavodi za rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov. Nihče pod jugoslovanskim soncem nima pravice od invalidov zahtevati, da bodo ustvarjali prav toliko kot zdravi. Najrazličnejše oprostitev so najne in življenjskega pomena.

Skratka: kljub stabilizaciji bi morali vsaj v invalidskih zadevah prdet bitko za dinar postaviti skrb za človeka. Tudi zaposlovanje za delo še sposobnih invalidov je del te skrbi.

Po kakšni ceni bo vozil, ko bo gotov?

Kilometrine

Vihar okoli kilometrini kot dodatnega vira prejemkov, dosegljivega le ožjemu krogu ljudi, se še ni poleglo. Če hočemo biti pošteni, moramo pravzaprav priznati: vihar okoli kilometrini je bil na našem območju bolj splošen. Le načetno smo ugotavljali, da ni lepo, ker si nekateri s kilometrini in dnevnici služijo cele plače. Izjeme so primeri, kjer so se v podjetjih poglabili v izplačila te

vrste in ugotovili, kaj je narobe in kaj bo treba popraviti. Da bi kdo zaradi tega umrl, ni bilo slišati. Morda bodo v kolektivih o kilometrinih in dnevninah ter drugih prejemkih slišali kaj več v razpravah o zaključnih računih za leto 1971. ZK, SZDL in sindikati so priporočili, naj o tem ter o delitvi osebnih dohodkov in o delitvi nasploh še posebej podrobno razpravljajo. Če bo ta nasvet upoštevan, lahko upamo, da bo v bodoče pri kilometrinih in drugih prejemkih več trdnosti in da bodo izplačila te vrste povsod v razumnih mejah.

Vest, da se je bencin podražil, je pred nedavnim močno razburila duhove (tistih, ki imajo avtomobile). Kilometrine so tako kot razni drugi prejemki obdelani tudi v nemoupravnih sporazumah o delitvi dohodka in osebnih dohodkih. Določene so meje. Podjetja sama teh meja ne morejo prekoračiti, čeprav se je bencin podražil in so se seveda tudi stroški prevozov. Treba je torej počakati na sporazum in se dotlej, če je predrago, manj voziti!

Povečati živinorejo

Pomoč

Sklad za pospeševanje kmetijstva v Črnomaljski občini bo letos razpodelil z okoli 100.000 dinarji, čeprav so planirali 140.000 din, potrebovali pa bi dosti več. Razpoložljivi denar bodo usmerili zlasti v regresiranje semen zasebnim kmetovalcem, da bi kmet lahko začel s povečanjem pitanja živine in proizvodnjo mleka.

V tej občini je namreč kmetijstvo usmerjeno v živinorejo. Za seme krumpirja bo sklad nudil 50 praprispevka pri kilogramu, za hibridno koruzo pa znaša prispevek sklada 3 din. Razen tega bodo regresirali še nabavo plemenskih telic, in sicer tako, da bo sklad plačal razliko med klavno in plemensko vrednostjo telata.

Predvideni sta še dve strokovni ekskurziji za zasebne kmetovalce, ki se usmerjajo v tržno proizvodnjo. Ogledali si bodo sodobne in urejene kmetije na Štajerskem, kjer so približno enaki talni in drugi pogoji, so pa v kmetijstvu daleč naprej pred Belokranjci. Računajo, da se bodo zasebni kmetovalci lažje odločili za novosti, če bodo v praksi videli, kakšni so uspehi takega dela, kot če bi jim to priporočili na predavanjih.

Precej si obetajo tudi od nasadov hibridne koruze, kajti do zdaj so morali ta pridelek uvažati iz Srbije in drugih republik, kar je bilo drago in je stroške pitanja občutno povečevalo.

Občinski sklad za pospeševanje kmetijstva se je v zadnjih dveh letih doobira uveljavil. Najbolj pomembno je, da so zasebni kmetovalci začutili pomoč, razumejo pa tudi, da je za malo denarja lahko le malo muzike.

Vredno je zapisati...

Ob koncu lanskega leta je zvezna skupščina proglasila leto 1972 za leto kvalitete v Jugoslaviji in hkrati sprejela resolucijo o kvaliteti proizvodov in storitev. Pokrovitelj te jugoslovanske akcije je predsednik Tito: začetek akcije bo 13. maja, ko se bodo na mednarodnem sejmu tehnike v Beogradu zbrali

Kakovost

gospodarstveniki in politiki, leto kvalitete pa naj bi zaključili na Zagrebškem velesejmu, kjer naj bi objavili tudi načrt akcij za nadaljnji razvoj kvalitete.

To so zgolj manifestativne oblike te velike akcije, ki naj bi učinkovito pomagala pri ureditvi in izvedenju sklepov 9. kongresa ZKJ o hitrejšem in kvalitetnejšem gospodarskem razvoju ter drugih sklepov državnih in političnih organov.

Ob tako široko zastavljeni akciji je razumljivo, da lahko pričakujemo uspeh le tedaj, če ne bo nihče stal ob strani. Vsak je pravzaprav odgovoren, da bo leto kvalitete v Jugoslaviji letos upravičeno nosilo to ime. K temu lahko pomaga sleherni delavec za strojem v tovarni, kmet na polju, izumitelj v laboratoriju, strojepiska za pisalnim strojem.

V vse ostrejši konkurenci na domačem in tujem trgu bodo pač uspevali lahko le tisti, ki delajo kvaliteto. Skrb za kvaliteto zato ni le dolžnost posameznih delovnih organizacij, pač pa vse družbe.

Da bi kar najbolj pomagali k uspešnosti „leta kvalitete“, so tudi na Dolenjskem začeli preučevati, kako bi izboljšali kakovost izdelkov. V industriji motornih vozil je resolucija zvezne skupščine pomagala k razmišljanju: da bi zagotovili kar najboljšo kontrolo svojih izdelkov, nameravajo organizirati službo kvalitete kot samostojno organizacijo, ki bo v imenu te največje dolenske delovne skupnosti opravljala to odgovorno nalogo.

Kmetijski nasveti

Kako prav zasaditi trto?

Konec marca in v začetku aprila, odvisno pač od vremenskih razmer, je čas, da posadimo trse vinske trte. Ker na Dolenjskem vinograde precej obnavljajo in ker se tega posla lotevajo tudi nekmetje - lastniki židanic, spregovorimo nekaj besed o sodobnih načinih sajenja, ki so preizkušeni v praksi.

Najprej nekaj splošnih napotkov. Novi nasadi naj bodo sortno čisti, sajini na vinogradniških legah. Zemljišče mora biti globoko zrigoano, narejene vinogradniške poti, vzgoja trte pa taka, da bo rastlina imela dovolj prostora. Pridelek ni odvisen od števila trti, marveč od števila oces, zato izbirajmo sodobnejše vzgoje na žicah. Razdalje med vrstami naj bo poldrugi meter, v vrstah je trsi 1,20 metra vsaksebi, to se je izkazalo dobro za naše razmere.

Za sajenje so primerne le prvovrstne, zdrave cepljenke, vse drugačne je bolje sezgati. Poganki morajo biti krepki in sveži. Pred saditvijo je priporočljivo cepljenke ramačiti v „kalež“, zmes ilovice, vode in kravjeka. To pomaga, da se trsi zanesljivo primejo. Jame kopljemo z motikami, še bolje pa je s traktor-skim svedom. Globoke naj bodo 40 cm, prav toliko široke in dolge.

Postopek pri saditvi je naslednji. V jamo nasujemo najprej kupček dobre prsti ter nanj postavimo cepljenko, ki jo nagremo proti kolu. Na korenine nasujemo dobro preperel kompost ter ga temeljito potlačimo. Kompost naj zavzame približno polovico jame. Drugo polovico izpolnimo s prstjo ali pa z dobro uležanim hlevskim gnojem, ki pa ne sme priti v neposreden dotik s cepljenko, torej ga moramo poprej obdati s prstjo. Nad jamo naredimo krtino, tako da zemlja povsem prekrije cepič, ki se tako ne mora izsušiti.

Če že delamo nov vinograd, ga nikar več ne obnavljajmo „na kolih“, marveč le na žicah, ki imajo vrsto prednosti. Za opore je še vedno najcenejši les. Kostonjev je najboljši, posebno če impregniramo tako, da ga namakamo v 6 do 8-odstotno raztopino modre galice, v vroč katran ali v dvoodstotno raztopino ksilana. Trajnost lesa lahko povečamo tudi z ožiganjem tistega dela, ki pride v zemljo.

Inž. M. L.

Tudi sedenje je naporno

Zastarelo

Na nedavnem zboru občanov v Kočevju je inž. Dušan Oražem med drugim opozoril, da selitev mestnega smetišča sem in tja ni nobena trajna niti sodobna rešitev. Smeti bi morali sezgati, kot jih drugod po svetu, za nakup take peči pa bi gotovo prispevala tudi podjetja. Opozoril pa bi še na drugo nesodobnost. Zbor občanov je trajal kar tri ure. Že po dobri uri so začeli odhajati prvi, dokler na koncu ni ostalo v dvorani razen delovnega predsedstva le nekaj najbolj „zagriženih“ občanov. Zbor občanov bi lahko skrajšali za najmanj uro in pol, kolikor so trajala vsa poročila, če bi prej objavili na kratke in poljuden način napisana poročila v našem listu. Občani bi tako lahko doma v miru vse prebrali in pretehtali najzanimivejše številke, ki si jih zdaj, med branjem poročila na zboru, gotovo niso zapomnili.

Zaradi tega - poročila so bila napisana zadnji trenutek - bi moral biti sicer zbor občanov teden ali štirinajst dni kasneje, vendar to ni tako dolgo obdobje, če upoštevamo, da so zbori občanov v Kočevju običajno le enkrat na leto.

Res je tudi, da obveščanje s časopisom ni povsem brezplačno, vendar bi tako prahrani 92 občanom (kolikor se jih je udeležilo zboru) pe uro in pol časa (kolikor so trajala

Pomagamo starim in onemoglim

Pionirski odred „Frana Lunačka“ z osnovne šole Mirna je že septembra sprejel letni delovni načrt.

Brez podpisa: dosledno v koš!

Zadnje čase smo dobili več pisem, katerih pisci želijo objaviti na strani „To stran ste napisali sami“. Oglasile so se delavke Imperia iz Krškega (oddano v Brestanici), kmetje iz Boštajna (pismo je bilo oddano v Novem mestu), pišejo nam „Neznani prijatelji“ iz Metlike. Oglasili so se tudi naročniki iz Sevnice (z zelo zanimivim in kritičnim pismom, žal pa brez pravega naslova pisca!), razen tega pa smo dobili tudi nekaj drugih nepodpisanih dopisnic in pisem z izmišljenimi oz. zlaganimi podpisi.

Marsikaj v poslani pošti je zanimivo in koristno branje, zlasti se, če zadeva kritične misli in dobre predloge. Se vedno pa upoštevamo zanesljivo načelo: nepodpisana pošta gre v uredniški koš (beri: na Odpad ali k Surovini)! Tudi nepodpisanih pisem načelno ne objavljamo, vsako pismo pa tudi posebej preverimo s tem, da pisca vprašamo, če je res on avtor poslanega pisma. Prosimo, upoštevajte!

UREDNIŠTVO LISTA

Med drugim se je odločil, da bo pomagal starim in onemoglim ljudem iz oddaljenih vasi. Vso zimo pomagamo starčkom, ki so popolnoma sami. To smo naredili tako, da smo si zbrali najboljše, jih obiskujemo večkrat na teden, prinašamo jim, kar potrebujejo, ter postorimo kaj okoli doma.

Pomagamo 35 osebam iz 13 vasi: Stana, Sela, Stare gore, Zagorice, Sevnice in Migolske gore. Vsem varovancem smo prinesli noveletne čestitke. Podobno smo naredili za 8. marec, ko smo ostarelim ženicam poslali čestitke, ki smo jih sami naredili. Večina naših varovancev je zadovoljna s pomočjo, ki je odvisna pač od pridonosti in iznajdljivosti posameznih pionirjev.

Z našimi varovanci večkrat poseđimo in poklepčamo. Radi nam pripovedujejo, kaj vse so doživeli. Tako nam Julijana Kocjan z Brezovice rada pripoveduje o svojih 10 otrocih, o sinovih — partizanih, Marija Andoljšek z Mitne o tem, kako je osamljena in podobno. Vsakdo je nekaj posebnega.

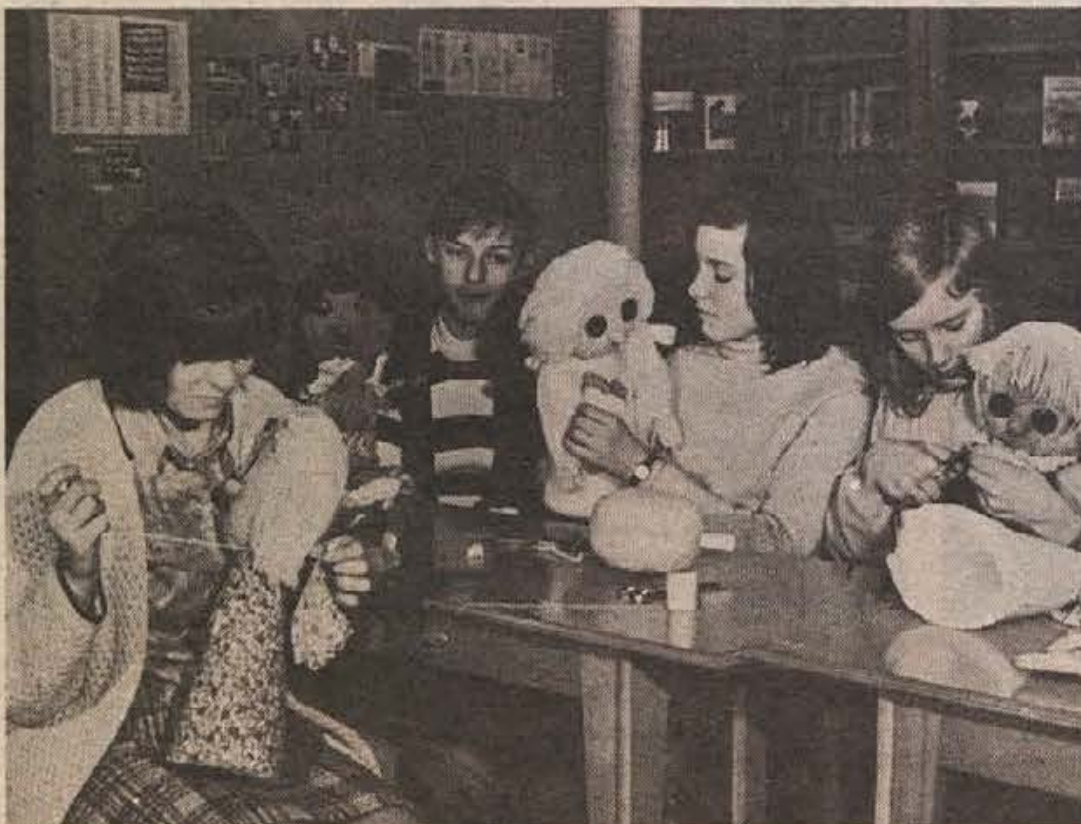
Radi imamo te stare ljudi, ki komaj čakajo, da jih obiščemo. Ze ob misli, da smo storili nekaj dobrega, nam je toplo pri srcu.

RENATA MERKAC,
5. b. razred
OŠ MIRNA

8. marec v Velikem Gabru

Družbeno-politične organizacije v Velikem Gabru so 11. marca pripravile proslavo v počastitev dneva žena. V prvem delu so sodelovali učenci osnovne šole „Dr. Petra Držaja“, mešani in ženski pevski zbor pod vodstvom predmetnega učitelja Matija Pačnika, ki sta se tokrat prvič predstavila občinstvu. Njun nastop je bil toplo sprejet. To je bila obenem tudi prva nagrada za njuno delo. V drugem delu pa so si udeleženci lahko ogledali slovenski film „Vesna“.

P. P.

„MOJSTRI LUTK“ — Člani lutkovnega krožka na kočevski osnovni šoli pod vodstvom tovarišice Olge Lenac sami izdelujejo lutke. V sodelovanju z znanim kočevskim lutkarjem Matijem Gladom bodo v tem šolskem letu naštvudirali lutkovno igrico „Jurček preganja strahove“. (Foto: kino foto klub OŠ Kočevje)

RAZUMLJIVO RAZBURJENJE DELAVK IZ NOVOTEKSA

»Ali pri vas teče voda?«

Prebivalci Male Bučne vasi sprašujejo, če bodo morali še dolgo sredi noči vstajati, streči vodo, prati perilo in kopati otroke takrat, ko je čas za počitek! — Ali res puščajo glavne vodovodne cevi?

60 prebivalcev novomeskega naselja „V brezov log“ je poslalo uredništvu Dolenjskega lista protestno pismo, s katerim se pritožujejo zaradi slabe oskrbe bršlinskega območja s pitno vodo. Ze zdaj, ko je izrazito deževno obdobje, je stanje v naselju nevarno. Večina žena iz tega okoliša dela v tekstilni tovarni NOVOTEKS. Tu zaposlene žene so 8. marca na proslavi žena javno zahtevale, da komunalno podjetje Vodovod vendarle že ukrene kaj določnega, da bi se stanje čimprej popravilo. Posebej se stanovalci novega naselja tudi oglašajo zaradi morebitne nevarnosti ob požaru; če bi pri njih začelo goreti, ne bo vode niti za gašenje! Stanovalci naselja V brezov log pišejo: „... obračamo se na Dolenjski list, glasilo občanov, ki je že marsikdaj uspešno sodelovalo pri reševanju raznih perečih vprašanj...“

Pismo prebivalcev naselja V brezov log, se glasi takole:

Stanovalci naselja brezov log (Mala Bučna vas), kjer je 63 stanovanjskih enot s pribl. 260 prebivalci, smo prisiljeni opozoriti javnost na to, da smo slabo preskrbljeni z vodo. Stanje se je prav v zadnjem času še močno poslabšalo, čeprav na vodovodno omrežje v zadnjih mesecih niso mogli priključiti večjega števila novih porabnikov.

V brezovem logu teče voda le nekaj ur na dan, ponavadi le od poznih nočnih ur pa največ do 10. ure dopoldne — to pa s tako slabim pritiskom, da gospodinskih aparatov sploh ne moremo uporabljati. Le pomislite: gospodinja si mora naravnati budilko, da ponoči vstane in opere perilo ali posodo, v stanovanju postori res najnujnejše, za kar potrebuje vodo. Prav ta gospodinja pa mora seveda naslednje jutro na delo! Kako moremo pričakovati od nje običajne uspehe na delovnem mestu, od tega pa je seveda odvisen tudi njen osebni dohodek?

Za kuhanje si vsako jutro natočimo vodo v posode. Če se hočemo skopati, se moramo ponoči, pa še to z vodo, segreti na štedilniku, ker iz boilerjev voda sploh ne teče. Naj tudi za otroke naravnamo budilko in jih sredi spanja odnesemo o kopalnico? Posebno za družine z malimi otroki je Brezov log pravi pekel. Lahko nam verjamete, da se ne pozdravljamo z običajnim pozdravom, marveč z besedami:

„Ali pri vas teče voda?“

Navadno dobimo odgovor: „Pri nas ne! Ali teče pri vas?“

Kmalu ne bomo mogli zadostiti več niti najosnovnejšim higienskimi zahtevam v stanovanjih!

Tako stanje je zdaj, ko vam pišemo in ko je padlo veliko dežja. Vprašujemo pa se, kako bo v poletnih mesecih, ko bo suša? Takrat bo voda za nas le še pojem o dobri, ki je za nas ne bo... Mar se res ne da nič narediti, da bi se stanje izboljšalo še pred zgraditvijo novega novomeskega vodovoda? Morda bi bila rešitev tudi v tem, da bi porabo vode omejili za vse porabnike (z zapiranjem rezervoarja, dokler se ne napolni) ali pa, da bi vsa podjetja, ki jemljejo vodo zdaj iz vodovoda, morala potrebno vodo črpati iz Krke? — Čuli smo tudi, da puščajo glavne vodovodne cevi. Prizadeti občani pravzaprav ob tem ugibamo o vsem mogočem; zato pričakujemo, da nam bo tokrat komunalno podjetje Vodovod le povedalo, ali razložilo vzroke za sedanje kritično stanje. Zanimna nas tudi, če je podjetje Vodovod res že

izčrpalo vse svoje možnosti, da nam zagotovi boljše oskrbo z vodo. Pri tem seveda ne mislimo na prizadevanja za zgraditve novega vodovoda. Javen odgovor zahtevamo zato, ker se z dosedanjimi pojasnili ne moremo več zadovoljiti!

Odgovor pa bo verjetno zanimiv tudi za druge prebivalce Bršlina in okoliških vasi, zlasti še za stanovalce v blokih, kjer imajo z vodo prav take težave.

SLEDI: 60 PODPISOV OBCANOV IZ NASELJA „V BREZOV LOG“

»VODOVOD« pojasnjuje

Navedbe občanov iz naselja V brezov log so resnične. Žal pa prizadetim občanom ne moremo dati drugačnih pojasnil, kot so jih že dobili v osebnem razgovoru ali po telefonu.

Posledica pomanjkanja vode v Bršlinu, Cegelnici, Bučni vasi, zlasti pa v naselju V brezov log, je povečan odzvem vode iz cevovodov, ki dovajajo vodo v bršlinski rezervoar. Nekoliko se bodo razmere izboljšale, ko bomo zvezni cevovod Gm-rezervoar Bršlin razbremenili vmesne potrebnosti. To bo urejeno nekako do letošnjega maja. Dokončno pa bo problem preskrbe z vodo na tem področju rešen z zgraditvijo cevovoda za Mirno peč, Gor. in Dol. Kamence ter z izgradnjo novega cevovoda iz Družinske vasi. Omenimo naj, da je gradnja dela cevovoda Mirna peč, Dol. in Gor. Kamence predvidena že v letošnjem letu.

»VODOVOD«
Novo mesto

Pismonoša odgovarja

Dolžan sem pojasnilo Niku Jakofčiču iz Cerkljiš, ki se je v pismu bralcev pritoževal nad slabo in prepočasno dostavo poštnih pošilk v njegovo vas. Predvsem naj povem, da pot, ki jo Niko Jakofčič smatra za bližnjico, ni to, temveč redna in izmerjena pot za dostavo v vas Cerkljiš. Je tudi najkrajša pot iz Gribelj, ker pazimo na to, da hi bila pot čim krajša.

Da naj to pot plužijo, kot navaja pisec, ni nihče zahteval, temveč sem prosil, naj jo kdo pregazi s konjem, ki naj vleče za seboj poleno. Bilo bi dovolj, da bi se dalo za silo hoditi po gazi v debelem snegu. Ker tega vaščani niso naredili, sem moral namesto 30 minut kar celo uro hoditi brez potrebe naokrog po glavni cesti. Zato je bila dostava seveda poznejša kot običajno. Mislim, da ni prijetno hoditi z nabito polnim nahrbtnikom in polno poštno torbo v slabem vremenu po zasneženi poti ves dan in naslednje dni spet znova. Kako naporno je poštarjevo delo posebno proti novemu letu, menda ni treba posebej omenjati.

Pri več liškah v Cerkljišču sem prosil, naj do prihodnjic zgazijo sneg, in povedal, da ne bom mogel hoditi naokrog po glavni cesti. Tudi Niku Jakofčiču sem to omenil, a je nato dejal: „Četudi enkrat ne dobimo časopisov, kaj zato!“ V članku pa navaja, da je dobil dnevnik enkrat za ves teden skupaj, kar ni res. Za Cerkljišče je izostala dostava samo en dan v vsaj zimi, in to po krivdi vaščanov, ker je moja prošnja naletela na gluha ušesa.

Prizadetim sem sam predlagal, naj se pritožijo na PTT podjetje v Novo mesto, kjer so pristojni za reševanje vseh naših težav, toda te poti se niso poslužili, temveč so me dali v časopis. Zakaj tako?

JOŽE HUDELJA,
dostavljač
GRADAC

Pepca Debeljak

13. marca so ob veliki udeležbi pokopali na pokopališču v Hrovači pri Ribnici znano revolucionarko, voditeljico SKOJ in aktivistko Pepco Debeljak, rojeno Zajc v Kotu pri Ribnici. Bila je iz kmečke družine. V NOB so bili vsi člani družine aktivni. Pepca je bila mladinski voditelj in je opravljala številne odgovorne naloge v partizanskem gibanju na domačem področju, pozneje pa v Notranjskem odvodu. Ko je nosila zaupne dokumente spomladi leta 1944 v bližini Sotražice, so jo ujeli domobranci in jo hoteli na hitro likvidirati. Mlado dekle se je zasmililo nemškimi vojakom, ki so prepričali namero belogardistov. Nemci so jo internirali v taborišču Auschwitz, kjer je bila do konca vojne.

Po vrnitvi v domovino je takoj začela delati kot sekretarka SKOJ za okraj Kočevje in opravljati druge odgovorne naloge. Leta 1958 je odšla za dve leti v Litijo, od tam pa v Logatec. Tudi tukaj je delala v različnih političnih organizacijah. Njeno delo so zelo cenili v Komunalnem zavodu za socialno zavarovanje Ljubljana, kjer je vrsto let sodelovala v organih upravljanja, bila je tudi član republiškega odbora ZZZB NOV Slovenije.

Zaradi prestanega trpljenja v vojni v taborišču in po plodnem delu v povojnih letih, kjer ni poznala počitka jo je pred nekaj leti napadla žalubna bolezen, kateri je v 48. letu življenja podlegla. Partizanka, revolucionarka, aktivistka Pepca, žena z zlatim srcem bo ostala vsem, ki so jo poznali, v trajnem spominu.

K. O.

„PLAKATI VABIJO“ — Marsikdo bo dejal, da takšni plakati niso v okras mestu, čeprav so v veselje vseh mladih, ki si želijo plesa. Plakate lepijo organizatorji na neprimernih mestih, večkrat kar na ograje, stene, drevesa itd. — pozabljajo pa na občinski odlok, ki dovoljuje plakatiranje samo v zamreženih omaricah. (Foto: S. Mikulan)

V LETU BOJA ZA KVALITETO

Dobra prehrana v ustrezni izbiri

Kaj vemo in česa ne vemo o masti in olju, ogljikovih hidratih, pomanjkanju in obilju vitaminov ter njihovem pomenu za zdravo življenje

Masti in olja so najbolj koncentriran vir energije med živili, saj imajo še enkrat večjo kalorično vrednost od beljakovin in ogljikovih hidratov. Tako vsebujejo maščobe 2,3 kalorie, medtem ko vsebujejo ogljikovi hidrati in beljakovine 4,1 kalorie. Vse maščobe so sestavljene iz maščobnih kislin. Po tej oceni je od živalskih maščob najkvalitetnejša maščoba mlečna mast. Rastlinske masti in olja so za človeški organizem neprimerno boljše od živalskih maščob in olj. Rastlinske masti in olja vsebujejo večje količine biološko zelo pomembnih nenasičenih maščobnih kislin, medtem ko so živalske masti ravnje teh kislin. Rastlinske masti in olja vsebujejo tudi vitamine A, E, F, K in D in še nekatere za organizem pomembne snovi. Pri uporabi masti in olja moramo skrbeti, da jih preveč ne segrevamo ali da ne pražimo jedi večkrat v isti masti in olju, ker se pri praženju ustvarja akrolein, ki škoduje organizmu. Z uživanjem masti in olj v prehrani ne smemo pretiravati. Širokovnjaki za prehrano so ugotovili, da človeški organizem potrebuje 40 do 70 gramov masti ali olj na dan, poleti seveda manj, pozimi pa več, glede na potrebe, toplotno organizma. Fizični delavec mora zaužiti več masti in olj kakor intelektualni delavec. Z uživanjem maščob ne smemo pretiravati, saj so maščobe v prevelikih količinah poleg ogljikovih hidratov najpogostejši vzrok za človekovo debelost. Spominimo se samo Slavoncev in Banatčanov, ki uživajo veliko slanine in masti. Odvečne maščobe lahko usodno obremenjujejo.

Kaj naj bi vedeli o sladkorju

Ogljikovi hidrati so za človeško prehrano najpomembnejši v obliki sladkorja saharoze. Konzumni rafinirani sladkor, ki ga kupujemo v trgovini kot kristalni sladkor, vsebuje 99,8 odstotka saharoze, navadni konzumni sladkor pa 99,6 odstotka saharoze. Tako predstavlja sladkor skoraj čisto saharozo, ki ima visoko kalorično vrednost. To pa je edini proizvod, ki ga uporabljamo v hrani v čisti obliki. Sto gramov sladkorja da 400 kalorijski vir kalorij. Sladkor je izredno lahko prebavljiv in zelo hitro nadomešča izgubljeno energijo v organizmu pri fizičnih delavcih in športnikih ter pomaga hitro okrepiti oslabiljen in izčrpan organizem. Vendar ne smemo pretiravati v uživanju sladkorja. Organizem ga pravilno izkorišča le v ustreznih kombinacijah z beljakovinami, mastmi in mineralnimi snovmi.

Vse o vitaminih, vse za vitamine!

Poprečni potrošnik ve kaj malo o vitaminih. Običajno jih cenimo ali pa jim pripisujemo napačen ali skupni učinek, dasi so po svojih učinkih sila različni. To so snovi, ki regulirajo biokemične procese v organizmu. Zaradi pomanjkanja vitaminov nastanejo v organizmu hude posledice. Ob pomanjkanju vitamina A otrok preneha rasti, na

stopi poroženje očesne roženice in nastopi močna slepota. Vitamin A se nahaja v jajcu in rumenjaku, ribjih oljih in zelenjavi. Ob pomanjkanju vitamina D nastopi rahitis zaradi presnove kalcija, zlasti pri otrocih. Ta vitamin se ustvarja tudi v organizmu, če smo izpostavljeni sončnemu žarkom. Nahaja se v rastlinskih oljih ter ribjem olju.

Ob pomanjkanju vitamina E nastopijo poškodbe vseh mišic: srčnih, gladkih in skeletnih. Deluje proti koronarni trombozi, arteriosklerozii in poškodbam jeter ter atrofiliji mišic. Veliko ga je v olju pšenčnih in koruznih klic, v rastlinskih oljih, pa tudi v sadju in zelenjavi.

Ob pomanjkanju vitamina F nastopijo razne kožne bolezni: furunkuloze, ekcemi. Nahaja se v rastlinskih oljih ter sadju in zelenjavi.

Pomanjkanje vitamina H: ob pomanjkanju tega vitamina nastopijo krvavitve (hemorabije). Nahaja se v vseh zelenih rastlinah, v sadju in paradižniku.

Če človeškemu organizmu primanjkuje vitamina B, nastopi obolenje celotnega živčnega sistema, atrofilija mišic in pojavi ohromitve. Nahaja se v rastlinskih delih. Vitaminov B je več: poznamo jih pod skupnim imenom kompleks.

Vitamin C deluje proti skorbutu, krvavitvam in izpadanju zob ter otekanju členkov. Veliko ga vsebuje limonin sok.

Vitamin H je kožni vitamin, bios faktor ali faktor rasti. Ob pomanjkanju tega vitamina se tvori v lasišču prihajaj in nastopi izpadanje las.

Inž. JOŽE SKOF

Kolpa ločuje in združuje

Slovenci in Hrvati lepo sodelujemo — Skupaj smo zgradili vodovod — Pridni gasilci in vaška skupnost — Največ borcev, najmanj mladine

Kolpa meji in združuje Hrvaško in Slovenijo. Pri nas imamo vasi hrvaški in slovenski Kuželj. Prebivalci obeh Kuželjev si vedno pomagamo.

Tako smo s skupnimi močmi zgradili vodovod. Udarniško delo nam je šlo hitro od rok in v zelo kratkem obdobju je pritekla iz okoli 1500 m oddaljenega 40.000-litrskega rezervoarja dobra pitna voda v oba Kuželja. Seveda sta pomagali tudi občinski skupščini Delnice in Kočevje. Zelo delaven je bil odbor, v katerem so bili poštvalni Matija Ožanič in Jože Majetič iz slovenskega Kuželja ter Vladimir Crnković, Velko Kezele, Stanko Černe in Drago Skender iz hrvaškega Kuželja. Seveda so tudi sami vaščani dosti prispevali, na kar so danes lahko ponosni.

V slovenskem Kuželju smo ustanovili gasilsko desetino, ki je oddelek gasilskega društva Vas-Fara. Letos nameravamo zgraditi še dom za shranjevanje cevi in brizgalne. Delo poštvalno organizira Vilim Stanfelj, vodja te desetine.

Krajevna skupnost skrbi za popravila poti. Tudi na pokopališče ne pozabi odbor vaške skupnosti. Večkrat na leto vaščani z udarniškim delom popravijo pot in uredijo pokopališče.

Zelo pogrešamo mladinsko organizacijo. Mladine namreč v našem kraju ni. Dokler je bila, so mladinci večkrat naštvudrili kakšno igrico in spravili v dobro voljo mlado in staro. Z mladino je odšlo tudi veselje.

Najštevilnejša je v našem kraju

organizacija Zveze borcev. Vodi jo predsednik Anton Škvarč.

Ob koncu naj čestitam še našim ženskam za dan žena, čeprav bo ta praznik zelo verjetno minil, preden bo moje pismo objavljeno.

JOŽE KRIZ,
Kuželj

Moj 8. marec

Ta dan je bil včasih tudi moj praznik. Spominjam se leta 1946, ko smo se zbrale ženske, ki smo sodelovale v protifašistični fronti žena, ko so nam pripravili igrico, predavanje in obdaritev. Danes sem stara, nikomur več potrebna, z mnogimi nadlogami v družini, z duševno prizadeto hčerko in sinom invalidom brez rok.

Danes, ko to pišem, je 8. marec. Vstala sem, skuhalo družini za zajtrk kisló repo, nahrnila vnukinjo, ki si sama ne more, potem pa odšla na delo v vinograd, kjer sem pobirala rezine. Proti popoldnevju je začelo deževati. Odšla sem domov in skuhalo krompir za kosilo. Prišla je sosedica in me povprašala, če grem na proslavo. Ne, jaz nisem bila povabljena in tudi šolskih otrok nimam, sem ji odgovorila.

Ob tem se spominjam na dneve, ko so bile v naših krajih partizanske brigade. Cankarjevci so nas dostikrat osrečili, ko so dali tudi mojim otrokom jesti v tistih hudih časih.

Zvečer, po skromni večerji z bezgovim čajem in kruhom, sem vzela v roke časopis in poslušala radio. Razmišljala sem, kako mi je spet en dan minil brez vsakršnega veselja.

JOŽEFA ZUZEK,
Rihpovec 14,
TREBNJE

Piše preprosto, poroča kratko in razumljivo:
»Dolenjski list«

Kdo pozna Franka Zalokarja?

Dragi urednik!

V avgustu lani smo bili v Evropi skupino „Slovenian Picnic Tour“ iz Pensilvanije. Iskali smo sorodnike in zelo bi vam bili hvaležni, če bi dali v vaš časopis to moje obvestilo:

Moj oče je bil doma iz vasi Bela cerkev, njegovo ime pa je bilo Frank Zalokar. Ko sem bila v tej vasi, se ni nihče spominjal tega imena niti ni vedel, če živijo tu kakšni naši sorodniki.

Rada bi jih našla in se srečala z njimi. Ta objava bi mi morda pri tem kaj pomagala. V Slovenijo pridemo spet 23. maja letos. Hvala!

Pozdravlja vas vaš
Mrs. JULIA ZALOKAR STECK,
R. P. 3 — Arona Road,
Irwin, Pa. 15642 USA

„ŽENSKÉ V TOVARNI“ — Ko so v krški Celulozi pripravljali 8. marec, so se spomnili tudi na žene — vdove svojih nekdanjih sodelavcev ter partizanske matere iz krške občine. Po prisrčnem sprejemu jim je tehnični direktor opisal delo in življenje v podjetju ter jim razkazal proizvodne obrate. Popoldne pa so se ženske pridružile še ostalim članicam kolektiva na praznovanju. (Foto: T. Zalokar)

PRIJETNO POROČILO MLADIH RADIOAMATERJEV S KRŠKEGA POLJA

Pogum na Prekopi: nov dom LT!

Po sedmih letih požrtvovalnega dela radioamaterjev, članov radio kluba na Prekopi pri Kostanjevici — Bodo dobili potrebno pomoč?

Predzadnje nedeljo so se srečali člani radio kluba na Prekopi. Prišlo jih je kar 40 in veseli so, ko lahko sporočijo javnosti lepe uspehe svojega koristnega udejstvovanja.

Klub so ustanovili pred sedmimi leti. Z nesebičnostjo in požrtvovalnostjo mladih je klub uspel in se izredno uspešno razvijal. Vzpostavili smo že na tisoče zvez z vsem svetom v telegrafiji, v telefoniji pa celo z Japonsko.

Tu ne bi naštevati vseh težav, ki so bile potrebne za vzpostavitev zvez; pripomnili pa bi radi, da imamo klub zdrav, čvrsto organizacijo, ki ne pozna ne meja, kot ne nacionalne ali verske nestrpnosti. Imamo svoj oddajnik, vreden približno 10.000 din, dela pa 30 članov, ki so vsi voljni sodelovati. Zadnje čase nas stiska vprašanje prostora, zato smo se odločili, da si zgradimo svoje poslopje.

Zavedamo se, da to ne bo lahka stvar, vendar so nam izkušnje starejših članov, ki so pred leti gradili gasilski dom, vlije toliko poguma, da je letošnja počastitev dneva žena na tem terenu tako lepo uspela.

Zahvala SZDL I. terena

Vodstvo krajevne organizacije SZDL I. terena v Novem mestu se lepo zahvaljuje vsem podjetjem in posameznikom, ki so pripomogli, da je letošnja počastitev dneva žena na tem terenu tako lepo uspela.

Letos smo začeli tudi s servisno

dejavnostjo, s katero nudimo občanom razne usluge, hkrati pa je naš obrat tudi Iskrin pogodbeni servis. Letos smo tudi ustanovili sekcijo v Kostanjevici in postavili oddajnik. V načrtu imamo še ustanovitev sekcije v Sentjerneju, vendar je tudi tam vprašanje prostora.

Letos moramo zgraditi temelje, naslednje leto pa se bomo udeležili nagradnega natečaja Ljudske tehnike, ki bo prispevala toliko denarja, kot ga bo dala občina. Tako bo dom Ljudske tehnike na Prekopi zgrajen ob desetletnici kluba. V njem bo dovolj prostora za servisno dejavnost, laboratorij, klubski prostor in manjšo dvorano.

V klubu delamo sami mladi ljudje, študentje in tehniki, ki smo polni načrtov in želja po resničnem napredku. Sleherna pomoč bo zato resnično namenjena za dobro stvar, koristila pa bo tudi ožjemu in širšemu okolju, v katerem delujemo. Ni treba posebej poudarjati, kako koristno in potrebno je naše delo tudi za vzgojo mladine v duhu prizadevanj in načrtov za splošni ljudski odpor.

Na Prekopi mislimo, da je mnogo boljše, če najdemo mladi ljudje zaposlene in sprostitve v pametni interesni skupnosti, kot pa v gostiščih ali kje drugje.

JOŽE ZAGORC,
Prekopa

Moraš, moraš...

Marjan mora kar naprej poslušati besede: moraš, moraš, moraš...

Mama mu ukazuje: „Moraš se učiti! Moraš imeti petice! Moraš biti najboljši!“ Marjanu je tesno. Saj ve, da se mora učiti. In uči se. V sebi je nekam negotov. Strah ga je, a ne ve česa.

Kadar je v šoli vprašan, ga nekaj stisne za grlo in komaj spravi kaj iz sebe.

Vedno ima pred seboj Tončekovo mamo, njen blagi, nasmejani obraz, njene vsele besede: „Tako sem srečna. Vsi štirje moji fantje, Miheč, Franček, Roman in Tonček, so izdelali s prav dobrim.“

Njegova mama pa je drugačnih misli: „Prav dober uspeh. Hm, to ni nič posebnega.“

Oče se z njim nima časa pogovarjati. Kar tako mimogrede mu ukaže: „Moraš se učiti. O, da bi jaz takrat imel take možnosti...“

Marjana spet zaboli tisti MORAS. Stisne pa ga še nekaj drugega. Oče mu ni po pravici povedal. Dovolj možnosti je imel, le učiti se ni hotel. Ko je nekoč brskal po pisalni mizi, je odkril v belem ovitku njegova spričevala. Dvojke so bile v njih, iz matematike enka, iz vedenja

pa je imel večkrat prav dobro.

Tudi tete je obsedla beseda MORAS.

„Moraš se učiti, Marjanček. Poleti te bomo vzele s seboj na potovanje. Cudovito bo. Ampak — petice moraš imeti.“

Marjan pa ve, da jih ne more imeti. Uči se. Nekaj tudi zna, a ne za pet. Pri tematiki se mu večkrat vse zameša.

V njem se spet premakne nekaj težkega kot kamen. V razredu je priden, toda nekateri učenci so še boljši. Ne more jih dohiteti. S svojim uspehom je zadovoljen. Ne zmore več. Zakaj starši tega nočejo razumeti?

Marjan spet zagleda pred seboj sosedovo teto in njene fantje. Vso Marjanovo notranjost je napolnila velika želja, da bi tudi on doživel vsaj en tak dan kot sosedovi dečki, da bi slišal drugo besedo, saj je toliko lepih besed.

Zatopi se v svoje misli: „Zakaj moram sedeti ves čas pri knjigi? Sonce me pa vabi in sosedovi pobje tudi. Ne maram biti velik mož. Rad bi bil avtomehanic. Zakaj nočejo o tem nič slišati?“

ANICA ZIDAR

restavracija
pri restavraciji
vodnja
kučija
pri vodnjaku

SPET
ODPRTA

Zahvala ob dnevu žena

8. marec je mimo in rada bi se javno zahvalila za praznovanje, ki nam ga vsako leto omogoči odbor Društva prijateljev mladine v Sentjanžu. Že nekaj dni pred praznikom smo žene dobile zelo ljubka vabila, ki se jim večina rada odzove, saj znajo v Sentjanžu pripraviti nam ženam in materam prisrčne sprejeme. Letos smo po končanem nastopu pionirjev osnovne šole vse žene dobile ljubke šopke in čestitke z dobrimi željami za naš praznik. Ob priznku smo se zabavale tja v jutranje ure. Se posebej se želim zahvaliti ravnateljici šole Jožeti Bavcu ter vsem drugim učiteljcem, tovarišicam in učencem.

SANDRA DERMELJ,
Hrušice 11,
SENTJANŽ

Nismo pozabljene

Prvič po dolgih letih je tovarna BETI povabila nekdanje delavke-upokoženke na počastitev 8. marca. V tem podjetju smo delale 5 do 15 let in mu prispevale velik delež. Nekatero smo bile v tovarni celo od začetka, ko se nam je rezal še zelo majhen kos kruha. Delale smo v zelo slabih in težkih pogojih, prostori so bili slabi in stroji zastareli.

Vedno pa smo mislile, da bo enkrat boljše, kar se je tudi zgodilo. Z boljšo organizacijo dela in pod dobrim vodstvom je BETI v 10 letih zelo napredovala, saj je prehitela že marsikatero moderno tovarno.

Me upokoženke smo bile na sprejemu za 8. marec zelo zadovoljne. Vabilo nas je razveselilo, posebno pa topel sprejem, pogostitev in darila. Ob zaključku nam je spregovoril še direktor Peter Vujčić ter obljubil, da se še srečamo. V imenu upokoženk lepa hvala.

SILVA KOČEVAR
Loka 83,
p. Crnomelj

Dan žena v Orehovici

Letos smo po več letih ponovno praznovali 8. marec — dan žena.

Prosvetne delavke iz Orehovice so se čutile dolžne, da pripravijo ljudem skromno zabavo in jih tako vsaj za trenutek odtrgajo od vsakdanjih skrbi in težkega dela. Organizacijo so prevzele učiteljice, kljub temu, da so na šoli celodnevno zaposlene.

Ker praznovanja že leta in leta ni bilo, so se učiteljice same odpravile v bližnje vasi in zbrale seznam udeležencev. Iz oddaljenih vasi pa so se same pripravile. Tako je bilo prijavljenih kar sto ljudi. Dvorana v družbenem domu je bila polna do zadnjega kotička.

Proslavo za dan žena so pripravili učenci osnovne šole Orehoviča, ki so s svojim pestrim kulturnim programom od solz ganili matere in žene. Učenci in organizacije pa niso pozabile tudi na starejše mamice, ki se proslave niso moge udeležiti. Obiskali so jih celo na domu in jih s skromnimi darili presenetili in čestitali.

Po kulturnem programu so učiteljice pripravile za udeležence zakusko in zabavo s plesom, ki je trajala pozno v noč.

Sedaj pa vsi Orehovčani in okoličani čakamo, kdaj se bomo z avtomobili vozili po asfaltirani cesti skozi te kraje pod Gorjanci.

Ob koncu bi se v imenu vseh organizacij in udeležencev te prireditve lepo zahvalili organizatorjem in želeli, da bi to tudi drugo leto ne zamrlo.

F. Z.,
Orehoviča

Zapreti ali popraviti

Cesta Vrtača—Štrekļevce je začrtana v programu javnih del za asfaltiranje v petletnem obdobju. Toda še preden se bodo takih del lotili, bo treba nekaj ukreniti: postaja namreč nevarna za prevoz, kajti jame so tako globoke, da nižji avto nasede. Prav tako ni varen prevoz šolskih otrok, ki se z avtobusom vozijo v Semič. Kar naprej ugotavljati in nič ukreniti je jalov napredek, zato se ni čuditi predlogu enega odbornikov, ki je na občinski seji izjavil: „Samo dvoje je možno: cesto zapreti ali pa popraviti.“

8. marec na osnovni šoli

8. marec je praznik vseh žena. Ta dan praznujejo nekatere veselo, tiste, ki se jih na ta dan nihče ne spomni, pa bolj žalostno.

Na naši šoli so pionirji nižjih razredov pripravili svojim materam kratko proslavo in jim podarili šopke cvetja. Pionirji višjih razredov pa smo se za 8. marec spomnili starejših žena iz bližnje okolice. Nesli smo jim skromna darila in šopke zvončkov. Naših čestitk in daril so bile zelo vesele.

Njihovo veselje nam bo spodbuda za praznovanje v bodoče.

MILENA POPOVIČ,
6. b. OŠ
„Milka Šobar-Nataša“,
SMIHEL

8. marec v Knežji vasi

Dan žena smo praznovali tudi v naši vasi. V šoli so se zbrali pionirji, žene, babice in matere. Na proslavo smo povabili tudi Justino Novak s Krušnega vrha, ki je bila delegatka na I. kongresu protifašistične ženske zveze v Dobmnicu. Marsikatero ženo so imele solzne oči, ko so gledale nastopajoče pionirje. Po sporedu so žene obdarovale otroke z bonboni. Nekaj pionirk je obiskalo tudi bolne in stare partizanske matere. Tudi jaz sem svoji mami čestitala za 8. marec in obljubil, da bom bolj priden kot doslej.

ANDREJ SLAK,
učencec 3. razreda,
OŠ Knežja vas

„PRAPOR SALAMARJEV“ — Odbor mučenikov in salamarjev v Sevnici se je tudi letos sestal v gostilni Vrstovšek na preizkušnjevo salam. Najboljše je imel znani salamar Rudi Mlinarič. Desetletnico obstoja so počastili z razvitjem prapora. (Foto: Franc Pavkovič)

Tržni mehanizem z okvaro

(Nadaljevanje s 1. str.)

strani pa so slabši gospodarji, ki jim manj diši tržnost, na površju pa bi se kljub temu radi obdržali. Podpredsednik je poudaril, da si zlasti slednji želijo administrativnih posegov oziroma ukrepov „od zgoraj“, ker jih samo ti lahko rešijo. To pa je, je nadaljeval, nesodobno gledanje, saj taki ukrepi bolj škodujejo kot koristijo, s tem, da sposobnim ovirajo prehod na tržno gospodarstvo.

Po besedah Janka Smoleta v Novem mestu prav gotovo ni takih, ki bi hrepeneli po ovirah, saj je ta dolenjska metropola v Jugoslaviji znana po prodornem gospodarskem utripu in veliko pomeni tudi v jugoslovanskem gospodarstvu. Da pa se bo to gospodarstvo še bolj in hitreje razvijalo ter uveljavljalo, ga je treba še bolj razbremeniti, je pristavil zvezni sekretar. Poudaril je, da bi morali zlasti zmanjšati prispevek od osebnih dohodkov zaposlenih in denar, ki ga „pač potrebujemo“, zbrati iz drugih virov. Eden takih virov je prometni davek, to pa seveda še ni vse, kar bi lahko pridobili z urejeno davčno politiko.

Janko Smole je zatem udeležencem pogovorov povedal, da so v ZIS že pripravili elaborat, s katerim naj bi odločno posegli v okvaro tržnega mehanizma, ki se je močneje pokazala v zadnjem času. Hude pomanjkljivosti in razpoke so tudi na področju investicij, zdaj pa je prišel čas, da to popravimo. Investiranja brez kritja bodi konec, banke naj s posojili posej pomagajo zlasti zdravim, sposobnim in perspektivnim kolektivom! Popravki so potrebni tudi v tako imenovanem režimu sanacij. Znano je, da so podjetja do zdaj krila izgube z denarjem rezervnih skladov in z bančnimi posojili. Zvezni sekretar je v zvezi z novo politiko v investiranju pripomnil, da bi morale del rizička za nove investicije prevzeti banke kot dajalke posojil, del pa tudi dobavitelji.

Marsikaj se bo moralo spremeniti tudi v sami politiki kreditiranja, je nadaljeval Smole. Pomeniti se bo treba o tem, kdo bo še lahko deležen posojila. Pametno in gospodarno je edinole, če dobi kredit delovna organizacija z znatno lastno sodelitvijo. Kar ni dobrega v našem sistemu zadolževanja, bi morali takoj ustaviti in odpraviti, kar velja tudi za dostokrat neutemeljeno najemanje tujih posojil.

Na koncu je Janko Smole poudaril, da moramo imeti pri vsem tem v mislih gospodarsko stabilizacijo. Dejal je, da je uspeh precej odvisen od tega, kako bomo znali „krotiti“ osebne dohodke. Družbeni dogovori in samoupravni sporazumi morajo delovati na vseh področjih, kajpak skladno z možnostmi in predvsem v koraku z delovno storilnostjo. S tem bi odpravili tudi kričeče neskladje med dobrimi in slabimi gospodarji, saj ni dopustno, da so npr. osebni dohodki enaki ob različnih vlaganjih v razvoj in različnih storilnosti.

Boris Šnuderl je opozoril, da bi morali izvozniki bolj izrabiti carinske olajšave, ki jih zagotavlja jugoslovanska pogodba z državami Evropske gospodarske skupnosti. Podjetja novomeške občine so se do zdaj na zahodnem trgu dobro uveljavila s svojimi izdelki, tako da je občina lani dosegla iz izvoza 500 dolarjev na prebivalca. Najdlje, v samo zaledje EGS, je posegla industrija motornih vozil — zlasti še s svojo novo tovarno v Belgiji.

IVAN ZORAN

ODPRLI OBRAT

Na Hribu v Loškem potoku je bila 8. marca lepa proslava. Omenjena dne so ob prisotnosti predstavnikov delovne skupnosti Predlince in tkalnice Tržič, predstavnikov družbeno-političnih organizacij iz Tržiča in Ribnice ter nekaterih delovnih organizacij odprli za redno proizvodnjo nov konfekcijski obrat „Sivalinca Hrib“. Preraz pred vzhodom novega obrata je takrat predsednik občinske skupščine Ribnica Bogo Abrahamson. Po otvoritvi obrata so žene, članice delovne skupnosti obrata, prejele darila. Novi obrat zaposluje 30 ljudi, a jih bo še več.

„KUPCEV VELIKO – ŽIVINČET PA MALO“. Takole je bilo na Gregorjevem sejmu minulo soboto na Veseli gori nad Sentrupertom. Z vse Dolenjske so prišli, pa so mnogi odšli razočarani, ker ni bilo dovolj plemenske živine. Tudi „svika“ sredi posnetka ni dobila novega gospodarja. (Foto: F. Modic)

DANES NA POKUŠINO, JUTRI ZARES:

Ribja restavracija v novi izdaji

165 sedežev, prostor z obveznim pogrinkom, izbira menujev, malic in rib ter prenočitvene sobe: glavne značilnosti prenovljene restavracije v Dilančevi ulici, ki se bo imenovala Pri vodnjaku

Od nekdanje Ribje restavracije je ostal le še spomin: restavracija s prenočitvenimi pri vodnjaku, ki jo bodo odprli v Dilančevi ulici danes popoldne ob 16. uri, je v bistvu nov sodobno urejen in opremljen novomeški gostinski lokal. Po zamisli inž. arh. Danila Lapajnetja je gradbena dela opravilo domače podjetje Novograd, k sodelovanju pa je Hotel Grad Otočec pritegnil tudi vrsto drugih izvajalcev in obrtnikov.

Nova restavracija je od prejšnje znatno večja. Število sedežev se je povečalo od 80 na 165, posebna pridobitev pa je restavracijski prostor z ložami in akvarijem v bivši lednici. S preureditvijo so pridobili tudi 13 sob s po dvema posteljama in kopalnico.

V kuhinji bodo pripravljali najrazličnejše domače in mednarodne jedi. Na jedilnem listu bo 38 menujev in 21 dopoldanskih malic: vsak dan bosta na izbiro dva menija in šest malic (tri stalne). Poleg tega bodo pripravljali ribe vseh vrst in tako nadaljevali tradicijo prejšnjega lokala. Abonirati se v restavracijo ne bo možno, zato pa bo zagotovljena izbira najrazličnejših jedil. Veljale bodo dvojezne cene s tem, da bo v ložah obvezen pogrinek.

Restavracija bo danes popoldne odprta le simbolično: redno bo začela delati jutri zjutraj ob pol šestih in tako vsak dan do 23. ure. V njej

bo delalo 34 ljudi; poslovođa bo Karlo Zrim, šef strežbe Tone Bučar in šef kuhinje Jože Jeriček.

I. ZORAN

Veliko vzamejo, bolj malo vrnejo

Kdaj čistilne naprave?

Za čistilno napravo za Kočevje je Zavod za vodno gospodarstvo Slovenije predvidel v svojem srednjeročnem programu le 2 milijona din. To pa je premalo, da bi Kočevje dobilo v petih letih čistilne naprave. Razen tega je predvidenih letos 200.000 din pomoči za gradnjo kolektorjev na levem in desnem bregu Rinče, za kar bi sicer potrebovali 1,5 milijona din.

Kočevsko gospodarstvo plačuje na leto okoli 400.000 din raznih vodnih prispevkov, od tega pa pride običajno nazaj v občino le okoli 200.000 din.

Občinska skupščina Kočevje je dala na srednjeročni program več pripomb. Med drugim je naščeta, da bi za urejanje samo najnujnejših potreb v kočevski občini morali v srednjeročnem programu vodnega gospodarstva predvideti najmanj 11 milijonov din. Ta denar je potreben za dograditev glavnih kanalizacijskih kolektorjev, čistilnih naprav, za vodno oskrbo in urejanje vodotokov. J. P.

Ničesar ne zmanjkuje

Sladkorja dovolj – Celo maslo bo spet v trgovinah – Če odreče en proizvajalec, dobi trgovina blago pri drugem

Medtem ko poročajo iz raznih krajev, da zmanjkuje tega ali onega in da so ponekod omejili prodajo sladkorja pa v Kočevju stanje ni kritično. Herman Struna, vodja komercialne pri podjetju MERCATOR-TRGOPROMET, je v ponedeljek povedal, da imajo sladkorja morda res nekoliko manj na zalogi kot sicer, vendar stanje ni kritično. Zmanjkalo

Ljupka je lahko samo ena!

Prikupna makedonska pevka Ljupka je s svojim nastopom osvojila Novomeščane

V novomeškem domu JLA je v petek zvečer ob spremljavi zagrebškega zabavnega ansambla „Novi fosili“ ter pevcev Edvina Flišerja in Pera Dimitrijevića nastopila zvezda jugoslovanske zabavne glasbe, mlada Makedonka Ljupka Dimitrovska. S svojim prikupnim nastopom, lepim glasom, šarmom in neprisljenostjo je osvojila poslušalce, ki so ji bili hvaležni za lepi in doživeti večer. Mlada pevka, ki je zelo znana doma, morda pa še bolj v tujini, se je rada odzvala povabilu na razgovor.

Kdaj in kje ste začeli peti?

Nastopila sem na škopskem radiu, ko mi je bilo sedem let. Najprej sem igrala, nato pa so preizkusili še moj glas. Bil jim je všeč, no, in tako se je začelo. Vedno bolj sprejem pri poslušalcih me je podžigal, začela sem peti na festivalih, snemati plošče (samo, tojnih imam devet) in se pripravljati za odgovorne nastope v tujini.

Kateri nastopi so vam ostali najbolj v spominu?

V glavnem vsi domači festivali in nastopi v Atenah, Tokiu, Malagi in Dortmundu. Najbolj pri srcu so mi skladbe „Zum, zum, zum“, „Čibu-čiba“ in „Adijo“.

Večkrat pridete v Slovenijo. Kako vas sprejmejo naši poslušalci?

„Zadovoljna sem. Prepričana sem, da imam pri vas veliko oboževalcev. Saj tudi največ pisem dobim iz Slovenije.“

Kdo je vaš vzornik med pevci?

„Vse spoštujem in rada poslušam, zlasti pa tiste, ki pejejo lepo in dobro. Vzornika nimam, ker hočem biti izvirna. Tisti pevec, ki ne posnema nikogar, velja dosti več v obeh poslušalcev. Zadovoljna sem, da je Ljupka samo ena!“

Kje najraje nastopate in kdo so vaši zvesti poslušalci?

„Festivali so mi najbolj pri srcu. Po pisnih sodeč, me radi poslušajo mladi in starejši. Obožujem otroke, ti me prevzamejo. Ko sem med njimi, se počutim najbolj sproščeno. Brez otrok si ne morem predstavljati življenja, svojim bom skušala biti dobra mati.“

Imate svojega konjička?

„Zbiram škatlice od vžgalic, seveda pa tudi spominke iz kra-

jev, kjer nastopam. Tudi lutke imam rada.“

Kaj pa šport?

„Najbolj cenim umetnostno drsanje, rada tudi planinarim, seveda kadar mi čas to dovoljuje.“

Kako je z vašimi načrti?

„Poleg petja bi še rada diplomirala iz književnosti, sem namreč že dve leti absolventka.“

Kaj vas najbolj moti?

„Dosegla sem velike uspehe na največjih svetovnih pevskih prireditvah, kot so nastopi v Atenah, Tokiu, za radio Luksemburg in na festivalu „Zlati lev“ v Dortmundu. Povsod sem nastopala kot Ljupka iz Jugoslavije, vendar nekateri naši novinarji in listi niso našli toliko prostora, da bi vsaj v noticah registrirali moje uspehe. Ne vem, kaj sem jim naredila, da me zapostavljajo!“

In vaš naslov?

„Zagreb, Djordjevićeva 23.“

S. DOKL

ZUŽEMBERŠKA AKCIJA:

Za grad in muzej NOB

Za letos: zbrati vsaj 600.000 din – Prve prispevke zagotovili: KS, kmetovalci in GG

Zužemberški grad bi morali uvrstiti med prioritete republiške spomenike, predvidene za urejanje v letošnjem letu, so poudarili 10. marca na posvetu, ki ga je priredila krajevna skupnost in se ga je udeležil tudi podpredsednik slovenskega izvršnega sveta dr. France Hočevar.

Za zaščitna dela na gradu in ureduje krajevne muzejske zbirke NOB v Zužemberku bo treba letos zbrati vsaj 600.000 din. Krajevna skupnost je v svojem letošnjem proračunu

predvidela za ta dela 50.000 din, s 128 kmetovalci pa se je pogovorila o prispevkih v lesu. Z lesom bo pomagalo tudi novomeško Gozdno gospodarstvo. Poleg teh sredstev pričakujejo delež občinske in republiške kulturne skupnosti, pomoč delovnih organizacij in posameznikov.

Muzejsko zbirko bi radi odprli še letos, če pa prostorov zanj ne bodo pravočasno uredili, bo otvoritev prihodnje leto. Letos pa bodo — ob krajevnem prazniku Zužemberka in 30-letnici njegove prve osvoboditve — zagotovo izdali brošuro z zgodovino tega kraja. Osnutek pripravljajo.

M. SENICA

CESTE KOMUNALI

Bivše ceste III. reda, ki so prekatgorizirane v občinske, bo v kočevski občini vzdrževala KOMUNALA Kočevje, ki je bila najboljši ponudnik. Skupno je občina dobila „na grbo“ zdaj še preko 28 km cest.

FRANCI ŠALI:

Koliko in pri kom nastopa zaprto, monopolno dogovarjanje

Razlike v interesih ljudi ne samo združujejo, ampak jih lahko tudi razdvajajo. Često se v delovnih organizacijah dogaja, da so nekateri nosilci osebnih interesov obnašajo nedemokratsko in s tem vnašajo krizo v odnosu med člani kolektiva. V takih primerih opažamo v delovnih organizacijah socialni nemir, pojave molka in prikrivanja stanja, kar kaže, da so v kolektivu v premoči tiste sile, ki s svojimi metodami in postopki vodijo delovno organizacijo v nesamoupravne obsejne odnose. Tako se v delovnih organizacijah včasih dogaja, da se nekateri dogovarjajo med seboj o zadevah, ki imajo pomen za ves kolektiv ali delovno enoto, pa tega ne povedo javno, po redni samoupravni poti, čeprav s tem dogovorom vplivajo na pomembne in celo bistvene zadeve v delovni organizaciji ali enoti.

Kaže, da nekateri močno zane-

marjajo poglobljanje samoupravne vloge neposrednih proizvajalcev. Podredijo si tudi sistem informiranja. Takšne skupnice ponavadi niso vedno v akciji, aktivirajo se le tedaj, kadar gre za zaščito določenih interesov in posebnih pravic, ki jih ne bi radi izgubili, oziroma takrat, kadar se jim to izplača. Drugače pa raje s svojimi nedemokratskimi postopki mirujejo ali pa celo delujejo tako, da vzbujajo vtis prizadeti, spoštovanja vrednih samoupraviteljcev.

Zmotno bi bilo sklepati, da je metoda zasebnega dogovarjanja pogostna samo med vodilnimi in strokovnjaki, čeprav je res, da je med njimi najboljša. V procesu dela se torej vespovsod od časa do časa oblikujejo bolj ali manj nevarne skupnice zaposlenih, ki se poslužujejo metod in oblik nedemokratskega dogovarjanja.

Način oblikovanja, sestajanja, vplivanja takšnih zaprtih skupin je še precej neraziskan. Ponavadi govorimo o osebnih zvezah, zaprtih krogih, monopolnih skupinah, krožkih, klanih, elitah, ki bolj ali manj močno in trajno vplivajo na dogajanja v delovni organizaciji. Velikokrat zaradi površnega opazovanja in prehitrega posploševanja pretiravamo. Zdi se nam že takoj, da imamo opraviti s trdnimi, trajnimi vezmi v delovni organizaciji. Pri tem se ne zavedamo, da ni vsako neformalno delovanje, ne glede na to, kako močno samo po sebi je, že tudi negativno. Potrebno je torej opazovati motive, interese, cilje in rezultate takšnega delovanja, da ga lahko ustrezno ovrednotimo.

Včasih se niti ne zavedamo takšnih negativnih skupin v delovni organizaciji. Njihovo občutimo šele, ko s ustreznimi ukrepi dregnemo v

njihove interese. So primeri, ko v delovnih organizacijah ne morejo uspešno izdelati sistematizacije delovnih mest, pravilnikov o nagrajevanju itd., ker se takoj pojavijo ustrezne skupnice ali posamezniki, ki iščejo zaradi sorodstva, družinskih in ostalih zvez posebno pomoč pri vplivnih članih v delovni organizaciji, da bi tako obranili svoje interese in privilegije. Pod takimi pogoji je vsaka izgraditev na objektivnih merilih in iz dela izvirajočega sistema nagrajevanja zelo težavna naloga. Posledica takšnih odnosov ni le neizdelan sistem nagrajevanja, ampak tudi pojav iskanja najrazličnejših zakonitih in nezakonitih, upravičenih in neupravičenih oblik izplačevanja osebnih dohodkov, kar predstavlja sestavni del bogatitve nekaterih skupin zaposlenih.

O takšnih in podobnih zadevah so organizacije ZK, često tudi občinske

skva vodstva seznanjene. Toda stvari se ne obravnavajo. Komunisti v delovnih organizacijah, pa tudi v občinskem vodstvu vse premalo s konkretnimi idejno-političnimi akcijami neustrezne pojave razkrivajo in opravljajo. Često se ljudje bojijo posledic, nekateri pa so tudi sami vpleteni v razne neprijetne zadeve in raje vse pustijo na miru. Toda komunisti se bomo morali pogumneje spopasti s pojavi izkoriščanja, nesocialističnega, nesamoupravnega ponašanja, če bomo hoteli ostati politični nosilci interesov delovnih ljudi, posebno pa delavskega razreda.

Se posebno odločno bomo morali nastopati proti tistim, ki skušajo odnose graditi na osebnih zvezah in poznavstvih, kajti to jim omogoča, da lahko hitreje pridejo do ustreznih materialnih in ostalih koristi, kot bi bilo mogoče. Če bi upoštevali samoupravni red. Glede na motive in cilje zapazimo, da si ljudje ponavadi po-

magajo z zvezami, poznavstvi zaradi svojih osebnih interesov ali zaradi „interesov“ kolektiva. Tako se govori o tem, kako se je nekoč znašel, kako je prekanjen, kako zna ob vsaki stvari še zase kaj „pristlužiti“, kako je rešil kolektiv pred polomom, kako spretno je igrjal družbo itd. Medtem ko osebni interesi posameznika oziroma skupnice ustvarjajo v delovni organizaciji ustrezne socialne napetosti, ki lahko pripeljejo do konfliktov, pa preko zvez zadovoljni interesi kolektiva kolektiv umirajo. S tem ko se ponavadi začasno razrešijo svoj problem, so pripomogli k poglobljanju temeljnih problemov v družbi.

Sad takšne prakse je sedanje družbeno stanje, sad nove zahtevane družbene prakse pa so večji ali manjši osebni in kolektivni pretresi, ki jih doživljajo nosilci kritizirane družbene prakse: sedaj, po 21. seji in 2. konferenci ZKJ.

"Dober dan, Gastarbeiter..."

Piše: TONE GOŠNIK

(3. nadaljevanje)

V tretjem nadaljevanju potopisa z obiskov pri rojakih, ki delajo začasno v ZR Nemčiji, bi se danes ustavili ob vprašanju, čemu odhajajo naši ljudje na tuje, kako gledajo na zasluzke v tujini in kaj pravijo posamezniki glede svoje vrnitve v domovino. Usode in odgovori skoraj večinoma naših delavcev so precej enake. Lahko bi jih zvrstili v tri ali štiri osnovne skupine, skoraj večina izmed delavcev na tujem pa sodi v eno ali drugo izmed takih skupin.

Tovariša Matjaža Jančarja, vicekonzula na našem generalnem konzulatu v Stuttgartu, sem med drugim prosil, da mi je odgovoril na vprašanje, kakšna je po njegovem mnenju „bitka našega človeka za marko“. Povedal sem mu, da sem med drugim opazil celo to, da nekateri naši ljudje niti časopisa ne naročijo oz. da varčujejo pri vsakem pfenigu. Tudi Jože Cimerman, slovenski župnik v Mannheimu, mi je mimogrede dejal, da opaža večših pri naših ljudeh skoraj že pojave skoposti, da si pritrjujejo celo pri hrani in pri obleki.

„Mislim, da je to v vsaki meri res,“ je odgovoril vicekonzul Jančar. „Ljudje so prišli sem zaradi zasluzka. V glavnem jih zelo malo namerava tukaj ostati, čeprav jih bo verjetno v teku življenja pa le precej tudi ostalo na Nemškem. Reden pojav je, da naši ljudje delajo dostikrat kar po dva šhita, se pravi: v enem podjetju redno, potem pa vzamejo popoldne ali pa zvečer še kakšno dodatno delo, delajo nadure, čistijo prostore ali karkoli že. Tudi trditve duhovnika iz Mannheimu je treba tako razumeti in kar drži: dejstvo je,

da postanejo naši ljudje v tujini zelo varčni, gledajo vse skozi marko, za to varčnostjo pa stoji dejstvo, da si

SPET ODPRTA

želijo čimprej doseči kakršnekoli osebne načrte in čimveč zaslužiti. Glede tega so naši ljudje skoraj res bolj skopuški kot Nemci, čeprav vemo, da so Nemci zelo skopi. Reči

pa moram, da so naši delavci v glavnem bolj varčni.“

Tovariša Jančarja sem med drugim prosil tudi za mnenje, kako gleda na zasluzke naših ljudi v Nemčiji in doma: mnogi delavci so mi ob obisku naštevili prav višino svojega zasluzka v markah kot vzrok, zaradi katerega se „še ne morejo vrniti domov“, saj bi doma zaslužili tri ali štirikrat manj. Kvalificiran delavec resnično zasluži v tujini toliko, da se prav zaradi zasluzka je težko odloči za vrnitev domov, kjer morda niti nima zagotovljenega delovnega mesta.

Vprašanje, na katerega odgovarja predvsem dohodek

„To je vsekakor točno! Tudi mednarodne primerjave kažejo, da se izseljevanje ustavi, ko doseže realna plača delavca v domovini stopnjo 50 do 60 odst. dohodka v tujini. To je sicer splošna ugotovitev, je pa preizkušena. To vedo dobro tudi Italijani, pa tudi mi že vidimo, da se prav nekvalificirani delavci precej vračajo, saj lahko doma zaslužijo v podjetju kar v redu – ali pa zaslužijo tu tako malo, da se jim ne splača več ostati v Nemčiji.“

Tak pritisk bo ostal tudi v bodoče, neglede na perspektivne omejitve ali pa želje ene ali druge države. Dokler imamo tržišče, ko je na eni strani delovna sila, zelo poceni, hkrati pa na drugi strani dohodek za nekatere profile dvakrat ali trikrat večji, je seveda jasno, da to vprašanje na koncu lahko rešimo samo ekonomsko: samo z višimi dohodki. Pri tem ne gre samo za enako visoke dohodke, za ravno prav tako plačo, ker so vmes še drugi čimtelji, ki so prav tako važni. Je pa res, da se ljudje v glavnem pripravljajo že leto dni vnaprej, da se bodo vrnili, pa potem le ne gredo, ker jih drži nazaj višja plača. Nato je vrnitev vsako leto težja prav zaradi osebnih razlogov, ker se tu že živijo v nove razmere.“

Utapljanje v morju tujega naroda

Tovariši vicekonzul, se vmesno vprašanje: kljub vsem sodobnim pojmom o potrebni celovitosti delovne sile, ko državne meje skoraj ne igrajo več nobene posebne vloge – kakšno je vaše mnenje o utapljanju naših ljudi v tuj narod? Opazil sem pri naših delavcih, da še vedno nosijo domotožje v svojih srcih, da pa so mnogi med njimi zaradi poroke, urejenega stanovanja v njej hiši, nakupljene cene, solnca otrok ali zaradi splošne živitve v novo okolje kar nekaj pripravljeno ostati zunaj tudi še naslednjih 5 ali 10 let.

„Za Slovence je glede tega nekaj stvari značilnih: napreje se med ostalimi značilnostmi nemško, marsikdo izmed njih zna ta jezik že od prej ali pa ga vsaj razume. Čeprav so Slovenci bolj prilagodljivi, vendarle ne bo držalo, da bi ostajali tu v večjem odstotku kot tuje narodnosti. Izjema so tisti, ki so odšli od doma že pred 5 ali 10 leti; nekateri so prišli tudi ilegalno v Nemčijo, doma niso odslužili vojakov, nimajo urejenega življenja ali pa so pustili nepreskrbljeno družino in kaj podobnega.“

Menim, da bo tretjina naših ljudi morda res ostala v tujini, dve tretjini pa se jih bo vrnilo domov, če bodo tudi doma stvari ugodno potekale. Med našimi ljudmi jih je vsaj 90 odstotkov subjektivno prepričanih, da se bodo vrnili domov, ampak v to dvomim. Menim, da je realna meja, da se jih dve tretjini vrne. Dolocen odstotek naših ljudi pa bo prav gotovo utonil v tujini, čeprav bo to imelo drugačen značaj kot nekoč v Ameriki. Jugoslavija je le blizu, še vedno bodo prihajali domov na obiske, imeli bodo različne stike z domovino, bolj žive kot doslej. Računamo pa lahko, da se bo že druga generacija naših ljudi hitro pomčnila, če ne bo tudi v Sloveniji poskrbljeno z ustreznimi napori, da to preprečimo. Še možnosti, da tako pomčnjevanje preprečimo, potrebna pa je seveda volja, ki mora izvirati iz ustreznega interesa doma.“

„Z menoj sta v Nemčiji že od 1966. tudi žena in otrok. Kdaj se bomo vrnili, ne vem. Ko pa se bomo, se bomo za stalno! Zaslužek je za zdaj še kar dober, zato se ne morem pritoževati. Najbolj

»Ko prebiram 'Dolenjca', pozabim da sem v tujini...«

Z veseljem mi je odgovoril avtomehaničar Franc Pust iz Srednjega Globodola št. 3 pri Mirni peči, ki dela v Schiersteinu pri Wiesbadenu že od 1966. leta. Takole opisuje svoje zdomstvo:

pogrešim stikov s svojci, pa tudi dogodki doma me zanimajo. Po radiu ne moremo vsega zasledovati. Zato mi je Dolenjski list še bolj všeč, saj sem tudi jaz Dolenjec in v njem zvem marsikaj zanimivega. Moti pa me, da ima včasih po dva do tri dni zamude. Takrat, ko ga moram čakati, mi pa kar nekaj manjka. Pa še tole: morda bi nam lahko kaj pomagali z raznimi nasveti.

Tu, kjer delam, sem sam med Nemci, vendarle pa se ne počutim zapostavljenega. Imam iste pravice kot vsi drugi. Tukaj nas

je sicer precej, vendar se dobimo bolj poredko. Večkrat se obiščemo ožji znanci in se takrat tudi poveselimo. Kakšnega posebnega kluba tu za nas ni.

Veste, je že tako: Dolenjski list mi prinese vsak teden nekaj domačega s sabo in kadar ga prebiram, pozabim, da sem v tujini...“

Lepo pozdravljam vse znance v Srednjem Globodolu, posebno pa Jarčovo, Grivčovo in Brezovarjevo družino. Vse lepo tudi moji mami in sestram v Ljubljani ter družini Prpar v Smavru 12!“

»Če bi doma zaslužil le eno četrtnino tukajšnjega zasluzka!«

V Frankfurtu na Maini dela kot betonski delavec Alojz Kotar, doma iz Velike Sevnice pri Trebnjem. V tujino je šel maja 1968 že drugič. Na kratko in možgano je odrezal takole:

„Lahko bi marsikaj govoril o zasluzku in vrnitvi, povem pa vam le tole: domov bi se vrnil vsak taksaj, če bi doma toliko zaslužil, da bi lahko v redu vzdrževal to, kar že ima in kar je nujno potrebno za današnje življenje. Domov bi se vrnil, če bi tam lahko zaslužil le eno četrtnino tukajšnjega zasluzka...“

Z zasluzkom sem zelo zadovoljen, to pa je tudi vzrok, da se ne morem vrniti v domovino. Z našimi prijatelji in družino se srečamo vsakih nekaj mesecev. Res je, da zelo pogrešam stikov z domačimi ljudmi, čeprav nisem bil še nikoli vajen drugega, kot trdo delati, zato pa tudi vse nekako premagam.

Treba bi bilo nekje zapisati

malo več o gospodarstvu, kaj vse imamo. Piše, da je pri nas visoka proizvodnja tako v industriji ali v kmetijstvu. Z zasluzki ali življenjskim standardom pa se še ne moremo tako pohvaliti. Zato bi bilo treba zapisati: toliko imamo doma, toliko pa nam še manjka in povedati, kaj je še treba narediti.

Dolenjske novice me zelo razveselijo zato, ker na hitro veliko zvem. Če bi bil jaz urednik časopisa, bi še malo več zapisal o pravicah in dolžnostih našega človeka. Ker že govorimo, da si narod piše sodbo sam, bi dal temu narodu nekaj takega na vpogled, da bi lahko že sam prebral: aha, tole je pa moj!

Moram vam povedati, da se počutim enakopravnega z nemškimi ali z drugim delavcem, tu, kjer delam. Naj dodam še, da niti jaz niti moji delovni tovariši, saj nas je kar precej domačih skupaj, ne iščemo kakšne družbe, včasih pa se le dobimo na stanovanju in se poveselimo pri dobri pijači in prigrizku.

Kaj mi pomeni domače časopis? Dolenjski list je zame toliko kot domače pismo, zato ker je pol novic in ga preberem do zadnjega članka!

Prosim, pozdravite doma vse sorodnike, znance in druge prijatelje, posebno pa tiste, katerih za novo leto nisem mogel obiskati ter jim izreči dobre želje. Vse zdaj lepo pozdravljam in jim želim še mnogo lepših, zdravih in zadovoljnih let!“

»Vsak petelin je na svojem dvorišču močnejši!«

Anton Saje je bil rojen v Berčici vasi pri Suhorju onkraj Gorjancev, zdaj pa dela kot tesar pri gradbenem podjetju B. Ginzl, Hoch-Tiefbau v Ludwigsburgu. Takole pravi o sebi in svojem življenju:

„Sel sem po svetu, da bi si izboljšal življenjske pogoje, se pravi, zaradi zasluzka. Kot tesar delam pri nemškem gradbenem podjetju blizu Stuttgarta od 30. maja 1961. Podjetje zaposluje nad 70 Jugoslovancev in 35 Nemcev. Mesto Ludwigsburg ima nekaj čez 75.000 prebivalcev; od tega je kakih 16 odstotkov tuje delovne sile, med njo pa je tudi 3600 Jugoslovancev.“

Kolikor poznam gradbeno podjetje in tovarne, so kot dobri delavci Jugoslovani na prvem mestu, zato jih zelo radi sprejemo v službo.

Tujine mi je že dovolj, vseeno pa bi rad ostal tu še 4 do 5 let, da bom imel 180 mesecev delovne dobe, kar se mi potem šteje v boljše stopnjo pokojnine. Z zasluzkom sem zadovoljen; kot staremu delavcu pri podjetju

se mi vsako leto izboljša plača oz. urna postavka. V tem času, kar sem tukaj sva si z ženo v Domžalah dogradila hišo: Nemško marko je lahko zaslužiti, toda težko jo je prihraniti!“

V Nemčiji sem se kar privadil po tolikih letih, grem pa domov tri ali štirikrat na leto pogledat, saj se človek vse drugače počuti v domačem kraju.

Stanujem v bloku podjetja, kjer nas je nekaj več kot 55 delavcev. Tisti, ki imajo družine, stanujejo zasebno. Največ je delavcev s hruške strani onkraj Kolpe, Belokranjcev ter iz okolice Zagreba in iz Banata. Doma čini pridemo vedno skupaj ob sobotah in nedeljah, zlasti mi iz Semčica, Crnomlja, Vinice, Metlike in Suhorja. Znancev iz vseh krajev širum po Sloveniji je precej; dolgočas nam ni, samo v domačem kraju pa je nisimo!

Dolenjski list dobivam redno odkar sem tu, prav tako dobivam Rodno grudo in Naš dom iz Maribora. Težko čakam petka, ko dobim Dolenjski list, da zvem novice, zlasti tiste iz domačih krajev, pa tudi drugo čtivo, kar je bolj zanimivega, bodisi za šalo ali pa resne članke. Priporočal bi še kakšne novice o carinskih predpisih, kar nas kot rojake v tujini še najbolj zanima!

»SMO ENAKOPRAVNI, VSAK PETELIN PA...«

Ce smo enakopravni, vprašujete! Po zakonu smo enakopravni z nemškimi in drugimi tujimi delavci. Po drugi strani pa, saj veste, kako je: vsak petelin je na svojem dvorišču močnejši! Odkar so urejeni diplomatski odnosi med Jugoslavijo in Nemčijo, se je stanje za našega delavca izboljšalo za 50 odstotkov glede osebne zaščite, socialnega zavarovanja, otroškega dodatka itd.

Dovolite mi še, da prisrčno pozdravim vse sorodnike, prijatelje in vaščane Berčice vasi in okolice, pa tudi vse bralce in bralce našega lista v ožji domovini in po svetu!“

»Morda se vrneva čez tri leta...«

V Reutlingenu dela tudi Milena Zupancič kot delavka v tankajšnji tekstilni industriji. Takole je povedala o sebi:

„Moj mož dela v kovinski industriji, jaz sem pa tekstilna delavka. V Nemčijo sem šla novembra 1968, mož pa leto dni pozneje; oba sva doma iz Gradišča pri Sentjermeju. V Nemčiji sva prvič in dela do danes nisva prekinila. Domov se nameravamo vrniti mogoče čez tri leta in potem ostati za stalno doma.“

Kako je z zasluzkom? Še kar zadovoljna sva, ker se da tukaj le malo več prihraniti kot doma. Seveda v tujini zelo pogrešava stikov z domačimi, rada pa bi tudi več novic od doma. Z Dolenjskim listom sva zelo zado-

voljna, saj nama vedno prinese kaj novega. V listu pogrešam samo še kakšne gospodinjске nasvete.

Tukaj, kjer sva z možem zaposlena, se počutiva dobro, sicer pa vendarle ne tako, kot bi se morala...“

Meni Dolenjski list veliko pomeni, saj zveza precej novic, ker od doma bolj redko pride kakšno pismo. Zato nama Dolenjski list nadomesti tisto praznino...“

Z možem pozdravljava družino Fabjan in Zupancič iz Gradišča, kakor tudi vse sorodnike in va-

ščane. Povejte jim, da vse lepo pozdravljata Milena in Alojz Zupancič!“

600 Nemk za Jugoslovane, in 1700 »naših« ženinov

Iz »ženitne bilance«, ki jo je pred dnevi izdal zvezni statistični urad v Wiesbadnu za 1970, je razbrati, da so nemške neveste na mednarodnem ženitvenem trgu bolj iskane kot nemški možje. Kar 14.600 žena in deklet iz ZR Nemčije je v letu 1970 sklenilo zakon s tujci, medtem ko se je 10.000 nemških mož poročilo z inozemkami.

Največ nemških žena se je odločilo za Amerikance iz ZDA: kar 2800 se jih je poročilo z njimi. Na drugem mestu so Italijani, ki so povečali armado nemških zakoncev s svojimi 2300 možmi, sledijo pa jim Avstrijci (1800) in Nizozemci (1200). 900 nemških žena je podalo roko Francozom, po 600 pa jih je stopilo na matični urad z roko v roki z Jugoslovancem oz. Angležem.

Za nemške može pa so bile predlanskim najbolj zanimive Jugoslovanke. Kar 1700 med njimi si je izbralo nevesto med našimi dekleti. 1300 Nemk se je odločilo za Avstrijce in Nizozemce, 800 Nemcev pa si je izbralo za življenjsko sopotnico eno izmed Francozinj, 450 eno izmed Italijank in po 350 jih je našlo srečo pri nevesti iz Velike Britanije oz. iz Švice.

Tudi v gornjih številkah dobimo enega izmed odgovorov, zakaj nekaterih naših fantov oz. deklet iz Nemčije verjetno ne bo nikoli več za stalno nazaj...“

IZ ZADNJEGA PAVLIHE

- Ali veš, Micka, da se v Ljubljani že pripravljajo na kmečko ohcet? Bi bila za kakšno generalko?

21.7.1972

Nova družbena in ekonomska vloga bank

Kaj prinaša novi zakon o bankah – DBH bo verjetno do jeseni pripravila vse potrebno za podpis pogodbe o ustanovitvi banke po določilih novega zakona – Glavna naloga: doseči upravljanje z družbenim, ne pa z bančnim kapitalom, pri čemer bodo odločali predvsem interesi samoupravljalcev v gospodarstvu – Po novem: banka je organizacija združenega dela za opravljanje kreditnih in drugih bančnih poslov

Na 8. rednem zboru DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE v Novem mestu so 25. februarja 1972 razpravljali tudi o poslovnih politikah banke za letošnje leto. Čeprav predstavljajo temelji družbenogospodarskega sistema in razvojna politika odločilen napredek za uresničevanje družbeno sistemskih dogovorov in s tem tudi politike bank, pa so pravzaprav šele začetek novih sprememb. Treba bo sprejeti še dodatne predpise, zlasti za zunanjetrgovinski in devizni režim, ki bodo hkrati tudi določali ravnanje za gospodarstvo. Poslovna politika, ki so jo sprejeli na 8. rednem zboru DBH, je zato letos predvsem izhodišče, ki pa bo med letom prav gotovo doživelo dopolnilne spremembe. Zaradi tega so se na zboru banke tudi seznanili predvsem s številnimi novostmi, ki jih prinaša novi zakon o bankah ter o kreditnem in bančnem poslovanju.

Ivo Novšak, direktor Dolenjske banke in hranilnice, je ustanovitelje banke seznanil z nalogami, ki čakajo tako zbor banke kot samoupravne organe delovnih organizacij, ko bo že v bližnji prihodnosti treba uresničevati nove predpise v zvezi z novim zakonom o bankah ter o kreditnem in bančnem poslovanju.

Novi zakon o bankah uzakonja mnoga načela, ki določajo novo družbeno in ekonomsko vlogo bank v samoupravnem socializmu, usklajeno z določili dopolnilne zveze in republiške ustave. Zakon ne prinaša samo novih načel, temveč tudi na njih temelječe konkretne in praktične rešitve, hkrati pa na novo ureja odnose med gospodarstvom in banko, kot tudi številne odnose v samem bančništvu. Tako gospodarstvo kot dosedanjí organi banke se bodo morali v sorazmerno kratkem času seznaniti z vsebino, pa seveda tudi z uresničitvijo novih zakonskih določil, da bi tako uskladili medsebojne odnose, glede katerih je določen enoletni rok.

Banka: organizacija združenega dela za kreditne in druge bančne posle

Prejšnji zakon je štel banke za gospodarske organizacije, katerih dejavnost je posebnega družbenega pomena. Novi zakon jih opredeljuje kot organizacije združenega dela za opravljanje kreditnih in drugih bančnih poslov.

Osnovni namen ustavnih dopolnil kot novega zakona o bankah je v tem, da se morajo dosedanje banke – kot ločeni centri finančne moči – prilagoditi novim družbenoekonomskim in samoupravnim odnosom, pri čemer naj dobi združeno gospodarstvo odločilni vpliv na poslovanje in delo bank.

Novi zakon o bankah zato ne loči več investicijskih, investicijsko-komercialnih in komercialnih bank, temveč postavlja za ustanovitev banke enotne pogoje. Posebej obravnava novi zakon hranilnice ter banke s pooblastili za zunanjetrgovinske posle.

Za ustanovitev banke je potrebno zdaj najmanj 25 ustanoviteljev, ki vložijo v sklad vlagatelj najmanj 50 milijonov dinarjev. Banke lahko ustanavljajo podjetja ter temeljne in druge organizacije združenega dela, katerih lastnost pravne osebe je vpisana v register organizacij združenega dela, kakor tudi interesne skupnosti ter družbeno politične skupnosti.

Posebnost novega zakona je v tem, da je treba banko ustanoviti s pogodbo o ustanovitvi. To je pogodba posebne vrste, s katero ustanovimo novi subjekt gospodarstva kot posebno organizacijo združenega dela. Družbeno pravne osebe postanejo ustanovitelji banke, ko podpisujejo pogodbo o ustanovitvi in plačajo – takoj ali v obrokih – delež v sklad vlagatelj. Ustanoviteljska pogodba dobi veljavo s podpisom o ustanovitvi banke. Če v tem vidimo poglobljeno vsebino pri razvijanju samoupravnih odnosov ob usta-

Nihče izmed ustanoviteljev ne more imeti na zboru več kot 10 odst. glasov, družbeno-politične skupnosti pa ne več kot 10 odst. skupnih glasov.

Delovni kolektiv nima več pravice do glasov na zboru banke, nima pa tudi pravice soudeležbe pri organih banke. S posebno pogodbo določi zbor banke tisti del iz doseženega dohodka, ki izbira iz bančnega poslovanja, s katerim upravlja delovna skupnost. Delovna skupnost banke je v mejah svojih s pogodbo in statutom določenih pravic ter obveznosti organizacija združenega dela.

Novo: neomejeno jamstvo za obveznosti banke

Za vplačane deleže v sklad ustanoviteljev bo izdala banka certifikat. Ustanovitelj banke sme prenesti to listino proti nadomestilu ali pa brez njega na drugo družbeno pravno osebo, ki je po zakonu lahko ustanovitelj banke. Družbeno pravna oseba, na katero je certifikat prenesen, pridobi vse pravice in obveznosti, ki so pripadale prejšnjemu imetniku. Ustanovitelji banke imajo prednostno pravico pri odkupu certifikata ob enakih pogojih, če ga katerikoli izmed ustanoviteljev prodaja.

Ustanovitelj banke lahko prenese svojo ustanoviteljsko vlogo tudi z ene banke na drugo, pri

čemer določa statut banke pogoje, roke in način za tak prenos. Ustanovitelji lahko tudi umaknejo svojo vlogo iz sklada ustanoviteljev.

Pomembno je neomejeno jamstvo ustanoviteljev za obveznosti banke, pri čemer pravi zakonodajalec, da za obveznosti banke jamčijo njeni ustanovitelji tudi s sredstvi, ki jih niso združili v banko, če sredstva, ki so vložena v banko, ne zadostujejo za poravnavo njenih obveznosti. Čeprav ni treba precenjevati bremena te odgovornosti, moramo vendarle dopustiti možnost, da gre v danem primeru za spremembo statutarnih določil tudi v statutih ustanoviteljev banke, ki pa je več ali manj psihološkega pomena, ki lahko vsebuje seveda tudi stvarne finančne materialne posledice. Na tak način pa bo delo zlasti v manjših bankah bolj pod družbeno kontrolo, riziko v njih pa bo manjši.

Osnovni dokument: pogodba o ustanovitvi banke

Pogodba o ustanovitvi banke je osnovni dokument, ki ureja medsebojne odnose ustanoviteljev z njihovimi pravicami in obveznostmi, hkrati pa je tudi regulator pravic deponentov. Zakon predvideva, da mora pogodba vsebovati zlasti naslednje:

– glavne smotre, za katere je banka ustanovljena;

– kreditne in druge bančne posle, ki jih bo banka upravljalala;

– znesek sredstev, ki jih ustanovitelji združijo v banko, ter roke in način za njihovo vplačilo v bančne sklade;

– znesek dela družbenih sredstev, ki ga je treba vložiti v rezervni sklad banke;

– obseg pravic, ki jih imajo ustanovitelji banke glede upravljanja njenih poslov;

– odgovornost ustanoviteljev banke za njene obveznosti;

– organe banke, njihove pravice in dolžnosti ter odgovornost do ustanoviteljev banke;

– pravice ustanoviteljev banke do sredstev, združenih v banko;

– način določanja števila članov v zboru banke in način odločanja.

Če vse našete samo potrjuje, da je treba v pogodbi zagotoviti osnovne namene zakona, ki izvirajo predvsem iz večjega vpliva gospodarstva na banko. Seveda pa mora pogodba vsebovati še druge elemente, ki sicer niso taksativno naštetí, so pa nujno potrebni, da bi dosegli osnovna načela ustavnih dopolnil.

Pogodba o ustanovitvi banke bo torej v prihodnje odločilnega pomena. Zato bodo morali ustanovitelji praktično povedati, kako bodo uveljavljali svoje pravice in obveznosti do banke. To pa hkrati pomeni, da bo odločilno, kako bodo organizirani znotraj banke in kako jim bo ta organiziranost omogočila, da dosežejo pri odločanjih vplive tistih, ki pripravljajo strokovne predloge za odločitve. Slednje pa seveda nikakor ne velja le za delitev dohodka, temveč tudi za vso drugo dejavnost banke.

Sodobno upravljanje

Določila novega zakona o bankah usklajajo tudi namene sedanjih dopolnil zvezne in republiške ustave. Gre za tako vsebino in obliko upravljanja nad presežnim delom, da bodo pravice in interesi delavcev v združenem delu kar najbolj neposredno izraženi.

Ko pripravljajo banke svoje nove dokumente, morajo pri tem zagotoviti take odnose, da bo predvsem doseženo upravljanje z družbenim, ne pa z bančnim kapitalom! Pri tem seveda ne gre za to, da bi spreminjali družbenoekonomsko funkcijo banke kot organizacije posebnega družbenega pomena. Spremeniti pa je treba družbenoekonomske odnose v upravljanju s sredstvi.

Oblike upravljanja v banki morajo biti zato spremenjene, prilagojene novi vsebini ekonomskih odnosov, ki jih določata XXI. in XXII. dopolnilo k ustavi SFRJ, pa tudi ustrezna dopolnila v slovenski ustavi.

Zbor banke in izvršilni odbor: najvišja organa upravljanja

Zbor banke je najvišji organ banke, ki ga sestavljajo predstavniki ustanoviteljev banke. Iz vrst predstavnikov ustanoviteljev banke bo sestavljen tudi njen izvršilni odbor. Naloga zbora so tudi zdaj našete v zakonu, vendar pa je po sedanjem zakonu ustanoviteljem dana možnost, da v skladu z ustavnimi dopolnili razširijo svoj vpliv na poslovanje banke.

Delovno področje izvršilnega odbora banke je prepuščeno določbam ustanoviteljske pogodbe in statutu banke. Izvršilni odbor je izvršilni organ banke, direktor banke pa je individualni izvršilni organ banke. Banka bo po novem lahko imela tudi več kreditnih odborov. Ustanoviteljem je prepuščeno, koliko bo kreditnih odborov in kako bodo sestavljeni. V njih bodo lahko ali le predstavniki gospodarstva ali pa morda samo delavci banke, ali pa eni in drugi. Novi zakon ne določa več, da bi morali biti kreditni odbori sestavljeni samo iz vrst delavcev banke. Banka bo lahko imela tudi druge organe s pravico odločanja ali dajanja mnenj, kar bo natančneje določeno v pogodbi o ustanovitvi.

Kreditni in rezervni sklad bosta razdeljena med dosedanje ustanovitelje

Pomembna novost novega zakona je tudi v tem, da banka ne bo več formirala kreditnega sklada, dosedanjí kreditni in rezervni sklad, ki je bil ustvarjen iz dohodka do 31. 12. 1971, pa bodo razdelili dosedanjim ustanoviteljem sorazmerno s sredstvi, na podlagi katerih so imeli pravico upravljati banko. Pri tem bodo upoštevali čas, v katerem so ustanovitelji doslej uveljavljali svoje pravice; stvar bo izpeljana tako, da bodo ustrezno povečali ustanoviteljske vloge.

Kreditni sklad stanovanjsko-komunalne izgradnje bodo držali še naprej, dobil pa bo novo vlogo, združeno z novimi zakonskimi določili, ko bodo verjetno že letos uveljavili vsa določila novega republiškega zakona.

Novi zakon o bankah prinaša tudi novo kvaliteto glede sredstev, saj ne ločuje več sredstev na kratkoročna in investicijska. Določa le, da morajo biti plačani uskladeni z ročnostjo sredstev, pri čemer je mnogo večji poudarek na likvidnosti banke. Iz nje naj bi izviral temeljna razmerja med roki za kredite in kvaliteto sredstev za kreditiranje.

Ni manj niso pomembna tudi določila o opustitvi načela

za limitiranje obrestnih mer kot pravila. Prednost bo dobilo samoupravno sporazumevanje oz. samostojno odločanje. Med novosti sodijo še: ustanovitev rezervnega sklada; izločitev sredstev odpravljenih družbeno investicijskih skladov iz kreditnih bilanc banke, prenehanje jamstva zveze (federacije) za hranilne vloge itd., ki pa bodo terjala še podrobnejšo obravnavo.

Banki mesto in vlogo, ki ustreza odnosom med samoupravljalci!

Če gornji kratek pregled, ki v zgoščeni obliki govori o številnih novostih, izvirajočih iz ustavnih dopolnil, ki jih izraza novi zakon o bankah ter o kreditnem in bančnem poslovanju, govori o izjemnem pomenu za nadaljnje razvijanje družbenih, ekonomskih, samoupravnih in ustavnih odnosov tudi na tem območju. Zares bo potrebna široka in poglobljena razprava celotnega gospodarstva, pa tudi drugih čimteljev, da bi dosegli namene zakonodajalca. Marsikaj bo treba znova pregledati in iskati najboljše rešitve, saj gre za docela nove kvalitete v odnosih med gospodarstvom in bankami. Sedanjí banki v pokrajini bo treba zagotoviti tisto mesto in funkcijo, ki ustreza današnjim sodobnim družbenim odnosom med samoupravljalci, organiziranimi v samoupravnem socializmu.

Na zboru banke so zato pravilno poudarili, da bi na hitro sestavljena in premalo dogovorjena pogodba o ustanovitvi ter statut banke predstavljala degradacijo tako pomembnih dokumentov. Nikakor ne gre pri tem le za formalno plat v normativnih aktih banke. Gre predvsem za to, da bomo zagotovili take odnose, da bo

„v resnici doseženo upravljanje z družbenim, ne pa z bančnim kapitalom. Pri tem gre za spremembo družbenoekonomskih odnosov v upravljanju s sredstvi, kar narekujejo spreminjeni in prilagojeni novi ekonomski odnosi, ki ustrezajo tudi vsebini sprejetih ustavnih dopolnil...“.

kot so to pravilno poudarili na zboru DBH.

DELITEV DOHODKA V DBH ZA 1971

Na podlagi določil 64. in 82. člena zakona o bankah ter o kreditnem in bančnem poslovanju in 47. člena statuta Dolenjske banke in hranilnice Novo mesto sprejme zbor banke naslednji

SKLEP

I. O delitvi dohodka za redno poslovanje po zaključnem računu za leto 1971:

	dinarjev
1. Od skupnih dohodkov banke v znesku po odbitku skupnih izdatkov v znesku predstavlja doseženi dohodek	44.014.838,98 32.785.388,24 11.229.450,74
2. Iz doseženega dohodka se izloči znesek kar predstavlja dohodek, ki ga razporeja delovna skupnost banke.	8.801.761,64
3. 0,4 % od stanja kreditov per 31. 12. 1971 za posebni rezervni sklad	2.427.689,10
4. Delovnim in drugim organizacijam – ustanoviteljem banke, ki so vložile svoja sredstva v kreditni sklad banke, bodo na izrednem zboru banke, ki bo v roku, ki ga določa novi zakon o bankah ter o kreditnem in bančnem poslovanju, razdeljena sredstva kreditnega sklada iz ustvarjenega dohodka banke po določilih 99. člena zakona o bankah ter o kreditnem in bančnem poslovanju.	
5. Del dohodka, ki predstavlja kompenzirani saldo pozitivnih tečajnih razlik, ki so nastale ob spremembi paritete dinarja v letu 1971, v znesku din 3.960.303,25 se prenese v kreditni sklad iz ustvarjenega dohodka.	

II. O delitvi dohodka posebnega kreditnega sklada za stanovanjsko in komunalno izgradnjo za leto 1971:

1. Od skupnih dohodkov banke v znesku po odbitku skupnih izdatkov predstavlja doseženi dohodek banke	627.696,25 103.594,96 524.101,29
2. Iz doseženega dohodka se izloči znesek 60 % kar predstavlja dohodek, ki ga razporeja delovna skupnost banke.	314.460,76
3. Po odbitku posebnega rezervnega sklada t. j. 0,4 % od stanja kreditov 31. 12. 1971 se ostanek vloži v posebni kreditni sklad za stanovanjsko in komunalno izgradnjo.	93.216,60 116.423,93

III. O delitvi kazenskih obrestí za leto 1971:

Dohodek Od tega:	314.260,90
a) del za kreditni sklad banke	313.303,90
b) za posebni kreditni sklad banke	957,00

Novo mesto, 25. februarja 1972

Predsednik zbora:
ZDRAVKO PETAN

Za učinkovito ukrepanje so potrebne dobre zveze. Kadeti se že v šoli izurijo na najrazličnejših radijskih sprejemno-oddajnih zvezah. (Foto: M. Moškon)

MILIČNIK KADET ne pade kar tako

„Osip na naši šoli je majhen, trdi ravnatelj, višji inšpektor Anton Zupančič. „Odkar je uveden kadetski način šolanja miličnikov, je razred ponavljalo le 1,5 odstotka kadetov, zaradi slabega učnega uspeha pa jih je šolanje končalo 1,7 odstotka. Po socialnem sestavu so večinoma iz delavskih družin, manj jih je iz kmečkih, uslužbenskih, upokojenskih in drugih.“

Ravnatelj poudarja, da daje šola velik poudarek tehničnemu znanju: kadeti se naučijo fotografirati in izdelovati slike, ravnati s pripomočki za zveze, smučati, plavati in reševati utopljenca, voziti moped, težja motorna kolosa in avto – vsi naredbe tudi vozniške izpite.

Šola je samoupravljalvska, to lahko zapišemo brez težav. Kljub obsežnemu delu imajo močno razvejano izvensolsko dejavnost. Kar 16 sekcij in klubov dela pod okriljem kadetnice. Za življenje kadetov je poskrbljeno do podrobnosti: šolanje je brezplačno. To pomeni, da dobijo zastoj tudi svinčnike. Hranijo se v samopostrežni restavraciji, ki bi jo zavidala tudi manjša mesta. V Vikerčah imajo bazen: pokrit je in v njem je tudi pozimi več kot toplo. Stanujejo v prijaznem naselju, v katerem v eni sobi ne spijo več kot štiri kadeti.

Ce prištejemo še to, da dobe dijaki vsak mesec tudi manjši

znesek denarja za svoje potrebe, potem je jasno, da šola skrbi zanje – popolno!

Tisti, ki se zanimajo za vpis v to šolo, preberite: začetek novega šolskega leta bo 4. septembra letos. Kadeti, ki bodo sprejeti v šolo, bodo brezplačno dobili obleko in obutev, stanovanje in hrano, perilo in učne pripomočke. Imeli bodo zdravstveno in invalidsko zavarovanje ter pravico do denarnega zneska za osebne potrebe. Tisti, ki končajo šolo, so oproščeni služenja vojaškega roka, v organih za notranje zadeve pa morajo delati vsaj 6 let. Po končanem šolanju imajo priznano srednjo strokovno izobrazbo.

Na večer, preden smo slovenski novinarji obiskali kadetnico, vzgojitelje in kadete, so imeli v Vikerčah obisk: pel je Oto Pestner, igrali so Unioni. Za dobro počutje skrbijo na vse mogoče načine; med najbolj učinkovitimi je gotovo ta, da so učilnice in kabineti svetli in moderni, pouk sodoben, tovarštvo med kadeti zavidanja vredno.

Zato ni čudno, da je število kadetov, ki padejo, tako majhno. In končno tudi ni čudno, da vsi po vrsti govorijo: „Odlično je, tako je, kot smo si predstavljali...“

In tega ne govorijo zgolj zato, ker so v kadetskih uniformah in ker jim je tako pač potrebno povedati – kdo pa prizna, da je kaj storil, kar se mu ne zdi dobro? – tega tudi ne govorijo zato, ker jim ni treba k vojakom.

Kdor se odloči za to šolo, postane namreč njen sestavni in njen samoupravni del. Postane kadet in pozneje miličnik z vsem srcem!

J. SPLICAL

Hitra akcija in presenečenje sta nujna sodobna prijema pri delu milice, ki si tudi pri nas že pomaga z najmodernejšimi sredstvi. Na sliki: patrula v helikopterju YU-HAK. (Foto: M. Moškon)

Čez nekaj mesecev se bo izšolala tretja generacija miličnikov – kadetov. Približno 150 kadetov bo šlo iz šolskih klopi in učilnic med ljudi. Nekateri med njimi bodo postali prometni miličniki. Takih srečanj, kot jih prikazuje naša fotografija, bodo imeli vedno veliko. (Foto: Ivan Zoran)

»Kjer je več življenja«

Slavko Modic, doma iz Novega mesta, je v tretjem letniku strokovne šole za miličnike – kadete: „Od začetka je bilo morda težje kot je zdaj. Novo okolje, nove navade, povrh vsega so v prvem letniku pretežno splošni predmeti in šele pozneje prihajajo do izraza strokovni, ki me bolj veselijo in ki jih je za moje pojme lažje obvladati. Kljub temu se ne morem pritoževati, saj sem bil v prvem in v drugem letniku prav dober. Letos bom šolo končal, želim pa se zaposliti v takem kraju, kjer je več življenja. Ob službi nameravam nadaljevati tudi šolanje, in sicer na višji pravni šoli.“

»Poklic me veseli!«

Jože Perko je v drugem letniku, doma je iz Dragatuša v Beli krajini: „Poklic me je veselil že od nekdaj, zato sem se odločil za šolo v Vikerčah. Seznanjen sem bil tudi z možnostmi za nadaljnji študij. Šolanje mi ustreza tudi zaradi pogojev: je brezplačno, imamo dovolj časa, da se posvetimo študiju. Dve uri potrebujem na dan, da se naučim vse, kar je potrebno, da sem naslednji dan pripravljen. Medtem ko sem bil v osnovni šoli odličen, sem bil v prvem letniku te šole prav dober.“

»Tako, kot sem si predstavljal«

Srečko Taljan je doma iz Murske Sobotice, obiskuje pa prvi letnik: „Po prvem polletju, ki sem ga preživel v tej šoli, lahko povem, da so izredno ugodni pogoji. Veliko je rekreacije. Kaj bi govoril: tako je, kot sem si predstavljal. Res je tudi veliko učenja, a ga zmagujem. V prostem času berem. Za šolo sem izvedel iz časopisa, poklic pa me je veselil že prej, vseh so mi tudi možnosti za nadaljnji študij. Zato se mi zdi, da sem se pravilno odločil, ko sem izbral šolo za miličnike – kadete.“

»Da bi bil blizu Maribora...«

Koloman Pintarič, Matjanci pri Murski Soboti, drugi letnik: „Ko bom končal to šolo, si želim zaposlitev v bližini Maribora ali Murske Sobotice, ker mislim nadaljevati študij na višji pravni šoli v Mariboru. Na šoli sem predsednik mladinske organizacije: lahko rečem, da imamo razvejeno izvensolsko dejavnost. Za šport pozimi res nimamo pravih možnosti, ker je telovadnica premajhna. Naslednje generacije, mislim, bodo že na boljšem, ker bomo kmalu dobili novo in večjo telovadnico.“

»Miličniki so me seznanili«

Drago Cimeša iz Zaloga pri Novem mestu obiskuje prvi letnik: „Poklic se mi je zdel vedno privlačen, dokončno pa sem se odločil zanj že v sedmem razredu, ko so nas o delu miličnikov in šole seznanili miličniki iz Dolenjskih Toplic. Zelo je lepo v Tacnu, vseh mi je tudi kraj. Pogoji za delo so odlični, le prostega časa je malo premalo. Učenja je namreč dosti, in če štejemo še delo v krožkih, potem časa pravzaprav že zmanjkuje.“

»Dober časovni raspored«

Igor Bavčar je Novomeščan, hodi pa v prvi letnik: „Vstajamo ob tri četrta na šest, potem pa imamo eno uro časa za zajtek. Ob sedmih se začne pouk, ki traja do 12.30, potem je kosilo, za katerega imamo odmerjeno eno uro. Do treh popoldne je prosto, potem pa se zberemo, poslušamo dnevno povelje, razdelimo dežurstvo in stražarjenje. Po zboru imamo do šestih učne ure, ko se pripravljamo za pouk, od šestih do sedmih zvečer pa večerjamo. Od večerje pa do 21.30, ko gremo spat, imamo prosto.“

Tak raspored našega časa se mi zdi dobro odmerjen. Marsikdo si bo sicer mislil, da je premalo prostega časa, toda zaradi obsežnega učenja kaj več ni mogoče pričakovati.“

»Za službo ni problem«

Branko Lutarič iz Tišine pri Murski Soboti je v tretjem letniku šole za miličnike kadete: „Pogoji so v primerjavi z drugimi srednjimi šolami odlični. Srednješolsko izobrazbo pridobimo z brezplačnim šolanjem. Za službo tudi ni problem, vojske ni treba služiti in tudi delo po končani šoli na terenu je zanimivo. Na osnovni šoli sem bil dober; v tej šoli sem bil v prvem in drugem letniku prav dober, ob polletju v tretjem letniku pa odličen. Po končani šoli bom šel v službo, ob tem pa bi rad študiral. V Murski Soboti se ne bi rad zaposlil, ker je preblizu domačega kraja, z veseljem pa bi šel v Radgono ali Maribor.“

»Imamo rokometno ekipo«

Ivan Hočvar iz Krmelja je v tretjem letniku: „Precej se udeležujemo tudi v izvensolskih dejavnostih. Sodelujemo pri rokometnih ekipo, igrali smo tudi na srednješolskem prvenstvu – tako, tako s srednjim uspehom – dvakrat pa smo se udarili tudi s podobno šolo v Sremski Kamenici in maja bomo šli spet tja.“

Sicer pa sem član Zveze komunistov in sekretar aktiva za kadete. Vsi člani ZK delamo tudi v mladinski organizaciji in v šolski skupnosti. Na partijskih sestankih pa največkrat govorimo o šolskih problemih in o tem, kako bi pomagali slabšim kadetom.“

Srednjeročni načrt razvoja kulture

Danes, 16. marca, ob 9. uri bo v Domu telesne kulture v Kočevju seja skupščine temeljne kulturne skupnosti. Na njej bodo razpravljali o poslovanju poročila in zaključnem računu za lani ter sprejeli delovni načrt za leto in srednjeročni načrt razvoja kulture do leta 1975.

»Klopotci« v Krškem

Satično lepljenko Vladimir Bajca »Klopotci« bodo jutri videli tudi v Krškem. Novomeški gledališčniki so to delo v režiji Francija Čučka za to prvo gostovanje še bolj izpili. V ponedeljek, 20. marca, bodo »Klopotce« ponovili na novo-meškem odru, kasneje pa gostovali še v drugih dolenjskih občinah.

KONCERT V ŽUŽEMBERKU

Pevsko društvo »Gorjanci« iz Straže je 12. marca nastopilo v Žužemberku na prireditvi, ki jo je v počastitev dneva žena organizirala tamkajšnja Iskra. Na koncertu so gostujoči pevci pod vodstvom Borisa Plantana, ravnatelja vavtvske osemletke, zapeli 18 slovenskih narodnih in umetnih pesmi.

REŽISER PRI ZKPO

Marjan Kovač, poklicni režiser v Novem mestu, bo posej delal kot režiser pri Zvezi kulturno-prosvetnih organizacij oziroma pri DPD Dušan Jerab. Pričakujejo, da se bo njegovo delo še bolj obrestovalo kot do zdaj, ko je bil član kolektiva v Zavodu za kulturno dejavnost. Marjan Kovač naj bi bil v prihodnje zlasti mentor dramskim skupinam v občini, in ne samo v Novem mestu.

KULTURNA ODLIČJA

Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije je priskrbelna željam kulturnih delavcev in predlagala ustanovitve republiških odličij za uspešne organizatorje kulturne dejavnosti. Predsedstvo ZKPOS je imenovalo komisijo, ki bo predlagala, kakšna priznanja naj bi uvedli in kaj bi z njimi dosegli. V komisiji so: Janez Gartnar, Gregor Kocijan, Miloš Mikeln, Andrej Pavlovec in Miha Mate.

RAZISKAVE

Inštitut za narodopisje pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti je lani začel obširnejše znanstvene raziskave z nalogo: proučiti življenjske razmere in ideološke, sociološke in estetske pojave od srednjega veka do danes. Trenutno obdelujejo ženitovanske šege in običaje. Vprašalnik obsega 878 vprašanj. Inštitut je za delo na terenu poslal informatore – za breziško občino pet ljudi. Njihova naloga je spremljati načine ljudskega življenja, hkrati pa bodo pomagali sodelavcem inštituta na terenu. Izvršni odbor breziške kulturne skupnosti je privolil v to, da kulturna skupnost sohonoriča te informatorje.

Mali kulturni barometer

UČENCI MATERAM – Kulturni krožki v brlinski osnovni šoli so pripravili skupno prireditev za dan žena: dramski je nastopil s krajšim prizorom, recitacijski z deklamacijami, lutkovni pa je prikazal igro »Težava Peterljškove mame«, poleg tega je ubrano zapel otroški zbor učencev iz nižjih razredov. Šola je izdala drugo številko glasila »Iz naših logov«, posvečeno 8. marcu.

KNJIŽNA RAZSTAVA – Ob 50-letnici pisateljice Ele Peroci so priredili prejšnji teden v avli Študijske knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu knjižno razstavo njenih del. Poleg samostojnih knjig obsega razstava tudi publikacije, v katerih

Slike

18 slik, delo udeležencev prve slikarske kolonije ob Krki, so iz Novoteksa, kjer so bile razstavljene v počastitev slovenskega kulturnega praznika, prejšnji teden (za 8. marec) prenesli v brlinsko šolo. Razstava v avli te šole bo odprta do konca letošnje slikarske kolonije, ki jo bo najbrž podobno kot lansko, spet plačal Novoteks.

Novoteks je šoli, ki so jo sezidali na njegovo pobudo in z večjim delom njegovega denarja, dal v »uporabo« za stalno razstavo dela iz zbirke, ki jo je od udeležencev lanske slikarske kolonije odkupil. Zbirka vsebuje slike vseh udeležencev razen del Božidarja Jaka, ki se je koloniji priključil zadnje dni. Za razstavo bodo poskušali dobiti vsaj eno delo tega znanega umetnika.

ŠOLA MED KLADIVOM IN NAKOVALOM: Zidati na znanju, širšem obzorju

Učiteljem omogočiti, da bodo izredno študirali ob večjih ugodnostih

Samo učitelj, čigar obzorje ni omejeno le na predmetnik, se lahko vključi v sodoben učno-vzgojni proces brez manjvrednostnega kompleksa. Zato si mora vsak kdor se poti in trudi za šolskim katedrom, strokovno znanje razširiti.

Roman Ogrin iz Trebnjega je na rednem posvetu ravnateljev dolenjskih osnovnih šol v Šmarjeških Toplicah predlagal, naj bi že v izobraževalnih skupnostih izdelali tako imenovani minimalni načrt družbeno-strokovnega izobraževanja.

Ravnatelj šole v Velikem Gabru Slavko Krizan je dejal, da si učitelji znanje lahko pridobijo z izrednim študijem na višjih in visokih šolah. Kajpak bi morali tam »studentom« priznati še več ugodnosti: zmanjšati jim je treba učno obveznost, omogočiti še več izrednih dopustov (zlasti tedaj, ko se pripravljajo na izpite in na diplomno) itd.

Nadalje predlagajo, da bi morali v vseh šolah razpravljati o vzgojnih smotrih pouka s posebnim poudarkom, da je treba tak smoter iskati pri vsaki učni uri pri vsakem predmetu. Poleg tega je treba pouk aktualizirati: za učitelje učne ure ne bi smele biti končane s tem, da »vzame naprej« snov, ki jo predpisuje predmetnik. Vsaj malce tistega iz sodobnega življenja, kar razvzema tisk, radio in televizijo, bi moral dodati, to pa učencem posredovati tako, da v znanja želnih glavah ne bi bilo nejasnosti.

Šola je pomembno vzgojno središče, zato se mora še bolj kot do zdaj zavzemati za idej-

nost pouka. Kot je dejal Boris Lipužič, direktor Zavoda za šolstvo SRS, danes ne bi smelo biti nejasnosti glede idejno-političnih izhodišč pri našem načinu vzgoje in izobraževanja. »Zato«, je poudaril, »svetovno-nazorsko šola ne sme biti nevtalna. Prav tako v šoli ni prostora za tako imenovani vzgojni pluralizem, kar pomeni več vrst vzgoje, več pristopov k temu področju. Religiozni in drugi vplivi na naši šoli nimajo kaj iskati.«

Večjo pozornost bi morali posvetiti tudi šolskemu samoupravljanju. Roman Ogrin je poudaril, da je naloga šolskih skupnosti med drugim tudi vzgajati mlade samoupravljavce. Učenec bi moral iz osnovne šole »odnesti« vsaj osnovne pojme o samoupravljanju in poznati vsaj najpomembnejše njihove oblike. Marsikdo se namreč že po nekaj tednih, ko dobi v roke spričevalo o končni osemletki, znajde kot samoupravljavec v podjetju. Velik križ bi bil, če bi mu bilo samoupravljanje španska vas.

Sodobna vzgoja in izobraževanje – trd oreh? (Foto: I. Z.)

Koncert v Karlovcu

V Zorinem domu nastopila domači in Dolenjski oktet

Nedavno sta v karlovcem Zorinem domu nastopila na skupnem koncertu pesmi skladateljev minulega in sedanjega stoletja domači in Dolenjski oktet iz Novega mesta. Spored sta zboru izvrstno izvedla in ju

je bilo užitek poslušati. Prireditelj je bila tudi pomemben družben dogodek: spet so se srečali prebivalci dveh sosednjih republik in še okrepili medsebojne vezi.

Zborovsko petje je pomembno glasbeno področje, enako področje splošne človeške kulture. Najprej je bilo izraz obredij, ki so jih gojili ljudje, potem je čedalje bolj osvojilo množice. Od sredine prejšnjega stoletja je bila zborovska pesem pri nas tudi sredstvo za boj proti izkoriščevalcem.

Skozi tisočletja je to lepo glasbo prepevala ljubezen do ženske, človeka, izražala je hrepenenje po osvoboditvi njegove osebnosti itd. Pesmi s tako vsebino smo slišali tudi na odru v Zorinem domu.

DRAGO PASSEK

SKRB ZA GOSTOVANJA

V Crnomlju sta se kulturna skupnost in ZKPO zavzeli, da bi domače amaterske skupine gostovale na festivalih in pomembnejših srečanjih zunaj občine. Pri kulturni skupnosti bodo za taka gostovanja pripravili poseben denar. Poslej bodo na stroške kulturne skupnosti gostovale zunaj po ena glasbena, dramska in folklorna skupina.

T. L.

LEPO, A DOLGO

Pevski zbor novomeškega društva upokojencev, ki je skupno z osnovnošolsko mladino organiziral praznik v počastitev 8. marca, se je pod vodstvom Toneta Marklija zelo izkazal. Zbor je ob tej priložnosti počastil 15-letnico delovanja kulturno-prosvetne sekcije. Poslušalstvo v dvoranah je pevce toplo sprejelo, nastudirani program pa bi bil popolnoma dovolj za samostojen koncert. Prireditelj je bila predloga, to je vse, kar ji je mogoče očitati, sicer pa sta bila oba dela, pevski in otroški, lepa in dobro pripravljena.

RADA BI SE UMAKNILA:

Naj mi že odzvoni!

tarna stara šola v Dolenjskih Toplicah – Za resničnost odgovorov jamči podpisani

Vrata so zaječala kot v Hitchcockovi grozljivki, sicer se pri vstopu v šolo v Dolenjskih Toplicah ni zgodilo nič nenavadnega. Res je, da je bil sprejem malce hladen, brž pa sem se potolažil, ko sem ugotovil, da šola nima centralne kurjave.

– Nisem prinesel najnovejših obljub, le pogledat sem prišel, ali je res tako, kot govorijo.

– Seveda je in še huje bo, če me ne bodo resneje obravnavali, je zastokala, da so se v nekem razredu premaknile klopi.

– Krj je tako hudega?

– Pravijo, da v meni ni varno biti. Stropi v učilnicah so slabi in lahko se zgrdi, da kateremu popusti ogrodje. Kdo bi bil kriv za nesrečo? Poleg tega imam učilnice še v dveh hišah, ki so ju sezidali v prejšnjem stoletju.

– Kaj pa učitelji, učenci, starši, javnost?

– Učitelji so sklenili, da bodo nehali poučevati, če občinska skupščina ne bo zagotovila, da bodo lopate za novo šolo zasadiš letos. Tak sklep podpirajo vsi.

– Pa si že kdaj prej potarnala in opozarjala, da ne vzdržiš več?

– Ne samo enkrat! Zadnja leta ni sestanka, na katerem me

Vse odslužene šole so si podobne

ne bi »premešali«. Ljudje so plačevali samoprispevek, samo da bi dobili novo šolo in bi se me odzdržali.

– Ti si seveda to želiš?

– Čimprej naj bi se zgodilo!

Kadar koli je kaj narobe, sem jaz kriva. Jaz grenum življenje učiteljem in jemljem voljo do učencja učencem, trdijo. Stara sem, betežna, ne zmorem več zahtev, ki so jih prinesli novi časi.

– Si torej odslužila?

– Že zdavnaj. Vprašanja ostarelih in onemoglih ne gre tako malomarno reševati, kajne?

Na to vprašanje topliške šole sem ostal brez besed. Zapisal sem ga zato, ker sem prepričan, da zna kdo drugi odgovoriti nanj.

J. JUST

OB GIBANJU »Znanost mladini«:

Dolenjska brez tekmovalcev?

Za republiško tekmovanje se dolenjski srednješolci do zdaj še niso prijaviili – šole in aktivni ZMS bi morali spodbujati dijake

Zakaj tako, se vprašujemo, ko smo pregledali prijave slovenskih srednješolcev za letošnje tekmovanje v okviru gibanja »Znanost mladini« 20. maja v Ljubljani: med tekmovalci ni niti enega dolenjskega srednješolca!

Res je, da je precej dolenjske srednješolske mladine v šolah od Ljubljane do Maribora, res pa je tudi, da je na Dolenjskem kljub temu še vedno mnogo dijakov, ki so jim biologija, fizika, kemija, geografija priljubljeni predmeti. Neodvisnost ima lahko korenine le v nepoznavanju tekmovanja.

Kdor se odloči za tekmovanje, se mora najprej prijaviti prireditelju: republiškemu odboru gibanja »Znanost mladini« v Ljubljani, Lepi pot 6, nato pa opraviti pismeno nalogo po lastni izbiri iz snovi, ki je objav-

ljena v razpisu. Pri delu se lahko omeji na snov, ki se je uči v šoli, le da jo mora razširiti.

Zaključno delo za tekmovanje bo test 20. maja v Ljubljani. Snov zanj bo sicer iz razreda, ki ga tekmovalec obiskuje, dodana pa ji bo splošna razgledanost dijaka. Tekmovalci se bodo na mestih razvrstili na podlagi

točkovanja, najboljši pa bodo poleg nagrad in priznanj pridobili pravico sodelovati na zveznem tekmovanju take vrste.

Mentorje, vodje izvenšolskih dejavnosti in srednješolce, ki »ustrezajo« razpisu, bi morale vodstva šol in še posebej mladinski aktivni seznaniti s pomenu tekmovanja ter jih spodbuditi, da bi se prijaviili. Še je čas, da na Dolenjskem zamujeno nadoknadimo in dokažemo, da gibanje »Znanost mladini« ne gre mimo.

BOŠTJAN NOVŠAK

Osnutek novega slovenskega predmetnika, ki predvideva, naj bi postali likovna in glasbena vzgoja v osnovni šoli izbirna predmeta, je pri Zvezi kulturno-prosvetnih organizacij naletel na »mimo«. Trdijo: nobenega razloga in opravičila ni za to, da bi

Osnutek zgrešen?

na račun prostih sobot okrmili še ta minimum estetske vzgoje, ki ga šolarji dobivajo pri likovnem in glasbenem pouku. ZKPO se zavzema za to, da bi to vzgojo nadaljevali tudi po končani osemletki v vseh srednjih šolah.

Zaskrbljenosti ZKPO, da bi otrokom v osnovnih šolah »zeleli« še tisto malo estetskega pouka, velja pritrčiti. Kajpak s tem še ni rečeno, da bi z uvajalivito predlaganega predmetnika naredili kriz čez likovno oziroma glasbeno vzgojo. Ta se mora – naj obvelja tako ali drugače – nadaljevati v krožkih. Šole za takimenuvano izvenrazredno dejavnost niso imune, kar dokazujejo številni in delovni krožki na vsem našem območju.

Kulturni dnevi, ki naj bi jih uvedli v šolah – podobno kot športne dneve in za kar se ZKPO tudi zavzema – niso mišljeni kot zamaš za »praznino« prostih sobot. Postali naj bi oblika za ne-nehno prisotnost šole v kulturnem življenju okolja. Tako bi, pravijo, ob kulturnih dnevih učenci obiskovali likovne, glasbene, gledališke in druge prireditve (z razlago), hkrati pa tudi sami pripravljali kaj pametnega za občinstvo.

V zrelo osebnost se človek razvije le tedaj, če mu je omogočeno vsestransko negovati vse umske razsežnosti, kultura v tem gotovo ni zadnji čas v verigi.

J. JUST

Ančka Gošnik-Godec: POD KOZOLCEM, ilustracija

DOLENSKA GALERIJA: Ilustracije

Razstava »Podobe iz naših knjig« do 20. marca

Dolenjski muzej je pripravil v prostorih Dolenjske galerije razstavo originalnih knjižnih ilustracij slovenskih avtorjev pod naslovom »Podobe iz naših knjig«.

Na razstavi, prirejeni v počastitev slovenskega kulturnega praznika (odprta je vsak dan od 8. do 14. ure – do 20. marca), so zastopani slikarji: Birolla, Borčić, Debenjak, Gaspari, Jacec, Kobe, Pirnat, Podrekar, Smrekar, Santel in Vavpotič.

Razstavljena so tudi knjižna dela, iz katerih so prikazane ilustracije. Tako je razstava tudi lep prispevek k prireditvam ob mednarodnem letu knjige.

Priporočajo, da si to lepo prireditev v galeriji ogledajo zlasti šolarji, saj so razstavo odprli predvsem zanje. Poleg šolarjev, učiteljev, profesorjev in vzgojiteljev pa vabijo na ogled tudi druge obiskovalce: vse ljubitelje slovenske knjige in likovne umetnosti.

POSAVSKI MUZEJ: Nič odloženega

Lani: posebna skrb gradovom in obnovam

Posavski muzej v Brežicah v minulemu letu ni »prigospodaril« odloženih nalog, čeprav živi še vedno samo od občinskega proračuna.

Obnovili so tri arheološke razstavne dvorane, nadaljevali raziskovalna dela pri zgodnjerednjeveški zanimivosti na Svetih gorah in poročali v strokovnih glasilih o odkritih dvanajstih slovenskih pokopih.

Poleg arheološkega oddelka so v muzeju obnovili tudi razstavne prostore, povečali narodopisno zbirko z novimi predmeti in pomagali pri raziskovalnem delu Slovenskega etnografskega muzeja na temo »Panonska hiša«. Lepo število dragocenih predmetov so zbrali tudi za oddelk NOB (zlasti dokumente in predmete o taboriščih), pomagali pri izdaji najrazličnejše literature itd. Oboga tila se je tudi galerijska zbirka.

Posebej velja poudariti skrb Posavskega muzeja za ohranitev brežiškega in bizeljskega gradu te publikacijsko delo. V glavnem je šlo to delo preko ravnatelja muzej prof. Stanka Škalčarja.

Še bolj naj zažive tradicije

Skrb za negovanje revolucionarnih tradicij je skrb vse slovenske skupnosti, ne pa samo borbovskih organizacij

Ohranjanje, razvijanje in prenašanje revolucionarnih tradicij je čast in dolžnost vseh občanov, mladine, družbenopolitičnih organizacij in naroda v celoti, so poudarili udeleženci skupne seje predsedstva republiške konference ZMS in republiškega odbora ZZB NOV Slovenije, ki je bila pred dnevi.

Za ohranjanje revolucionarnih tradicij je do zdaj v glavnem skrbel borbovska organizacija, čeprav gre za nalogo, ki je najtesneje povezana z življenjskimi cilji slovenskega naroda in utrjevanjem njegove narodnosti in družbene zavesti.

Revolucionarne tradicije ne pomenijo le oboževanje najpomembnejših bitk, osebnosti, krajev, ampak precej več, to je nenehen boj proti nečloveškim razmeram, ki se danes pojavljajo v raznih oblikah različno večan človeka. Vse to pomeni močan vzgojni faktor, ki ga moramo prenašati na mlade ljudi.

Ohranjanje vrednot revolucije mora pomagati tudi današnji razvijanja. (R. S.)

jajoči se samoupravni družbi. Vse to pomaga h krepitvi zavesti občanov in spodbuja njihovo družbeno udeleževanje. S tem se krepi tudi moč vseljidskega odpora in samoupravne skupnosti.

Veliko več skrbi bo potrebno posvetiti vzgoji mladine, tako v šolah, delovnih organizacijah, družstvih, JLA in drugje. Negovanje revolucionarnih tradicij je v teh sredinah naša skupna skrb.

Mladi pričakujemo, da bo III. konferenca ZKJ, ki bo spregovorila o mladini, poudarila vrednote revolucije tudi v današnjem trenutku.

L. RATAJC

IZ VSEH STRANI

METLIKA - Mladinski aktiv v podjetju KOMET bo še ta mesec ustanovil športne sekcije za odbojko, namizni tenis in streljanje. Anketa med zaposlenimi je pokazala, da je za tako dejavnost v kolektivu veliko zanimanja. (R. B.)

KRŠKO - Te dni je začel z delom drugi oddelke mladinske politične šole, ki ga obiskuje nekaj več kot 40 mladincev in mladink iz krških delovnih organizacij. Mladi bodo 10 dni poslušali zanimive teme iz našega družbeno-političnega življenja. (R. S.)

BLANCA - Mladinski aktiv tesno sodeluje z mladinskimi aktivom Arto iz kriške občine v pravem tekmovalnem vzdušju, kdo bo imel več aktivnosti in prireditev. Mladi z Blance pripravljajo Goldonijev komedijo „Krcmarica“. (A. Z.)

NOVO MESTO - Na ekonomski srednji šoli je začel delati marksistični krožek. Imeli so že prvo predavanje, govorili so o religiji. (M. H.)

BEOGRAD - Predsedstvo srbske mladine se je zavezilo, da v letošnjem letu ponovno ozivijo mladinske delovne akcije, ki so v zadnjih letih zamrle. Mladi utemeljujejo pozitivne akcije s tem, da v vzgojno vplivajo na mlade ljudi. (M. V.)

TREBNJE - Predstavniki občinske konference ZMS Trebnje in Gollovega akademskega kluba študentov so se dogovorili za nekatere skupne akcije med študenti in ostalo mladino. Poudarili so, da je treba v občini sklicati posvet, na katerem bi se dogovorili o štipendiranju in zaposlovanju mladih v trebanjski občini. Razen tega bodo pripravili tudi literarni večer v spomin rojaka Gole, organizirali bodo obiske v delovnih organizacijah v občini in pripravili razgovor o možnostih šolanja na višjih in visokih šolah za maturante srednjih šol. Udeležili se bodo tudi pohoda mladinske brigade na Trebelno, kjer je bila ustanovljena Gubčeva brigada.

SESTRUPERT - V Sestrupertu so v nedeljo, 5. marca, zaigrali trodeljansko „Očetovi srčki“. Mladi in režiser zaslužijo vse priznanje, saj so imeli trdo delo z igralci, ki so bili večinoma prvič na odru. Tako so sestrupersko mrtvilo, ki se vleče že več kot eno desetletje, le pretrgali mladi fantje s svoje dejavnostjo. Prizadevnim mladim igralcem lahko čestitamo! (M. K.)

CRNOMELJ - Kvalitetnega in zanimivega predavanja Zdenka Rotetja o „Socialističnih silah, religiji, cerkvi in pojavih klerikalizma“ se je 9. marca udeležilo lepo število mladih, med katerimi je bilo največ gimnazijcev. (R. B.)

VINICA - Člani mladinskega aktiva in učenci osnovne šole na Vinici so v počastitev dneva žena priredili prisrčen enourni program. Dvakrat so imeli polno dvorano, gledalci pa so bili na moč zadovoljni. (R. B.)

CRNOMELJ - Na območju črnomske občine je čez 2000 pionirjev, ki imajo dobro organizirano dejavnost. Sredstva, ki grede v te namene iz proračuna, pa so zelo pičila in tudi letos ne kaže nič bolje. Če bo obveljal sedanj predlog, bo prišlo na pionirja 1,5 dinarja dotacije. (R. B.)

naši znanci

Mamica je kakor ...

Mariborski pevec zabavne glasbe Edvin Fliser, ki je pred dnevi pel v Novem mestu, mi je povedal, da bo v kratkem prišla na trg njegova plošča „Mamica je kakor zarja“, ki jo je posnel z otroškim pevskim zborom Pionirskega doma v Ljubljani. Ideja je vzeta po narodni pesmi, sodelujejo pa tudi „Crne vrane“. Edvin je omenil, da je to nov poskus, da se še bolj obogati naš glasbeni trg, ki hoče nekaj novega, izvirnega in, razumljivo, tudi dobrega. Da bo plošča šla, je mladi pevec prepričan.

METLIČANI SO PORAZILI NOVOMEŠČANE

Pokal odnesli čez Gorjanje

Pokal Dolenjskega lista so letos osvojili košarkarji metliške BETI, ki so v finalnem srečanju presenetljivo porazili Novoteks

(Nadaljevanje s 1. str.)

V predtekmovanju je navdušila ekipa Partizana iz Kočevja, ki se pripravila na tekmo v II. republiški ligi; lepo košarko pa so pokazali tudi igralci Partizana iz Črnomlja, ki so nastopili z mlado ekipo. Med ekipe presenečenja štejejo tudi Brežiške gimnazijce, ki so v predtekmovanju izločili ekipo Novoteksa II.

V polfinalu so Belokranjci prekinili kopja s Kočevjarji. Novomeščani pa z Brežičani. Čeprav so se koševski in brežiški košarkarji srčno borili, niso bili dorasli prekaljenima ekipama BETI in Novoteksa.

Gledalci so z veliko nestrpnostjo pričakovali finalno srečanje, saj so tekme med Belokranjci in Novomeščani gledalce vedno navduševale. Ze na začetku se je pokazalo, da bo boj težak, saj so v kljub vodstvu Novomeščanov Metličani prizadevali rezultat izenačiti. V prvem polčasu se jim to ni posrečilo, zato pa so imeli več sreče proti koncu srečanja, ko so Novoteksovcem ujeli in celo prehiteli za eno samo točko, ki pa je odločala o prvem mestu na tem zanimivem turnirju. Metličani so si zmago priborili z veliko poštvalnostjo. Novomeščanom pa se je poznalo, da so se izčrpali prejšnji večer, ko so katastrofalno premagali svoje tekmece v republiški ligi Lesonit iz Ilirske Bistrice z razliko 41 koscev. Če bi Novomeščani igrali tako tudi v nedeljo, potem bi BETI doživela hud poraz.

Belokranjci so se zelo razveselili nepričakovanega uspeha, saj je bilo po končani tekmi igrišče njihovo. Objemanja in poljubovanja ni bilo konca.

Rezultati: Rod (Račeče): Partizan (Semič) 15:17, Partizan (Kočevje): Partizan (Straža) 33:19, KK Vidovo: Partizan (Črnomelj) 11:19, gimnazija Brežice: Novoteks II 19:15, Partizan (Semič): Partizan (Kočevje) 17:26, Partizan (Črnomelj): gimnazija (Brežice) 17:19, BETI: Partizan (Kočevje) 51:37, Novoteks I: gimnazija Brežice 49:24, finale: BETI: Novoteks 62:51.

Končni vrstni red: 1. BETI (Metlika), 2. Novoteks I (N. m.), 3. Partizan (Semič).

Novoteks: Lesonit 92:51. Novomeški košarkarji v pripravljenem obdobju močno nihajo v formi: v soboto zvečer so igrali naporečno, v nedeljo dopoldne na turnirju Dolenjskega lista pa slabo. Proti Lesonitu so zmagali brez težav in gostje iz Ilirske Bistrice, sicer člani slovenske A lige, niso mogli ulti katastrofi, čeprav so poskušali s censo in posamično obrambo.

Za Novo mesto so igrali: M. Špiček, Pirc, Špilchal 16, Z. Kovačević 18, Počrvina 11, S. Kovačević 16, Ivancič 6, Šepetarec 12, B. Špiler, Pletič 3, Papič 1, Šobar 9.

športni obraz

Za stopničko višje

Ob zaključku jesenskega dela moške rokometne republiške lige so si brežiški rokometarji prigarali drugo mesto. V nadaljevanju tekmovalna pa ne skrivajo želja, da bi osvojili celo naslov republiških prvakov in se za nagrado uvrstili v II. zvezno ligo. V razgovoru s Slavkom Bosino, ki je eden stebrov ekipe in „topničar“ iz prve napadalne linije, sem imel občutek, da je tempera-

na izkušnja in prakso, ki je veliko vredna. Spremljam vse zanimivosti iz kmetijstva ter tako sledim napredku.

— Kaj pa tekmovalja?
„V Brežicah imamo dobro ekipo, lepo se razumemo, zato se ne mislim prenehati tekmoovati. Vsak nastop je posebno doživljaj, ki me spodbuja.“

— Ali imate poleg tega še kakšnega konjička?
„Imam tudi vinograd, tam najdem veliko razvedril.“

— Kako gledate na nadaljnji razvoj našega kmetijstva?
„Boljše bo!“

S. DOKL

Pred korakom v življenje

Komunalni zavod za zaposlovanje v Novem mestu je izdelal posebno analizo, ki prikazuje vsa prosta mesta za uk in možnosti štipendiranja

Komunalni zavod za zaposlovanje v Novem mestu je pripravil izčrpano analizo, ki prikazuje možnosti štipendiranja na poklicnih, srednjih, višjih in visokih šolah ter vsa prosta učna mesta. Zajeli so delovne organizacije in ustanove iz občin Črnomelj, Metlika, Krško, Novo mesto, Ribnica in Trebnje. Vsako tarnanje je odveč. Štipendirje se lahko dobi, ravno tako ni težko najti učno mesto.

Sledi IMV, ki bo vzel v uk 63 mladencev.
V Krškem ima največje potrebe Kovinarska, vzela bo 20 ključavničarjev, 10 prodajalcev pa vzame v uk krška Preskrba. V črnomske občini je na prvem mestu Belt, ki potrebuje 20 livarjev, in Belokranjsko gradbeno podjetje; le-to potrebuje 10 zidarjev.
Analiza kaže, da so precej slabše možnosti za dekleta (proštni mest je samo nekaj več kot 100), najraje pa pridejo do kruha tisti, ki se bodo odločili za gradbeništvo, strojno industrijo, trgovino in gostinstvo.
Vsi podatki so na voljo. Mladi in njihovih starši imajo vse možnosti, da se še pred koncem pouka pozanimajo za najprimernejše pogoje.
Prepričani smo, da vsa prosta mesta ne bodo zasedena. Najtežje bo pri gradbinih, ki nimajo nikoli dovolj ljudi.
K. T.

Oto med Novomeščani
Mladi slovenski pevec Oto Pestner in pevka Andreja Zupančič sta ob spremljavi zabavnega ansambla Orion, pripravila pretežni del koncerta, ki so ga izvajali za Novomeščane v ponedeljek, 13. marca zvečer. Oto je pel tudi v sestavi kvarteta, ki se je predstavil s črnmskimi duhovnimi pesmimi. Nekaj točk pa sta prispevala tudi gost – pevec iz Sarajeva Zlatko Hodnik in komaj 13 let stari Čelmejan Franjo Bobinač. Dvorana v Novomeškem domu kulture je bila polna.

Pride »Triglav«

V pripravah na bližnje republiško košarkarsko prvenstvo bodo košarkarji Novoteksa v nedeljo, 19. marca, ob 10. uri v bršlinski telovadnici odigrali prijateljsko tekmo s Triglavom iz Kranja. Vstop je možen samo v copatah!

V Sisku zmagala MLADOST

Novomeške odbojkarice so sodelovale na odbojkariskem turnirju, ki ga je v počastitev 8. marca priredil odbojkarški klub METALAC iz Siska. Novomeščanke so malce razočarale, saj so zasedle komaj tretje mesto. Zmagala je ekipa zveznega ligaša MLADOSTI iz Zagreba, ki ni imela enakovrednega nasprotnika. Novomeščanke so dosegle naslednje rezultate: METALAC: Novo mesto 2:0, MLADOST: Novo mesto 2:0 in Baranja: (Glima): Novo mesto 0:2.

Končni vrstni red: 1. MLADOST (Zgb.), 2. METALAC (Sisak), 3. Novo mesto in 4. Baranja (Glima). S. T.

Tri zmage Škafarjevih

V nedeljo je bilo na Ravnah mednarodno mladinsko plavalno prvenstvo, na katerem je nastopilo tudi pet mladih krških plavalcev. Posebno sta se odrezala brat in sestra Škafar, ki sta osvojila tri prva mesta. Branka Škafarjeva je zmagala na 50 metrov delfin v času 46 sekund, enako tudi na 50 metrov prsto (39,3), na 50 metrov hrbtno (47,7) pa je bila druga. Brat Andrej je zmagal na 100 metrov delfin (1:28,6), na 200 metrov mešanjo, vendar je bil zaradi napačnega obrata diskvalificiran. Mlada krška plavalca sta kljub nezadostnim pripravam izredno lepo uspela na Ravnah. Z. S.

Novoteks: Lesonit 92:51

Novomeški košarkarji v pripravljenem obdobju močno nihajo v formi: v soboto zvečer so igrali naporečno, v nedeljo dopoldne na turnirju Dolenjskega lista pa slabo. Proti Lesonitu so zmagali brez težav in gostje iz Ilirske Bistrice, sicer člani slovenske A lige, niso mogli ulti katastrofi, čeprav so poskušali s censo in posamično obrambo.

Za Novo mesto so igrali: M. Špiček, Pirc, Špilchal 16, Z. Kovačević 18, Počrvina 11, S. Kovačević 16, Ivancič 6, Šepetarec 12, B. Špiler, Pletič 3, Papič 1, Šobar 9.

Veljko tretji v Sloveniji

Mirenčan Veljko Kolenc je v nedeljo skakal na republiškem prvenstvu za starejše mladince v Planici in na 60-metrski skakalnici zasedel odlično tretje mesto. Dosegel je 193,4 točke in skočil 55 in 56,5 metra. S tem je mladi Mirenčan ponovno dokazal, da je eden najboljših nadarjenih mladih jugoslovanskih smučarskih skakalcev.

Robi Peric in Rog

Na Golteh je bilo v nedeljo republiško prvenstvo v veslalomu za mlajše in starejše pionirje ter pionirke in cibernice ter cibernice. Nastopilo je 307 smučarjev iz 21 slovenskih klubov. Nastopili so tudi smučarji novomeškega Roga in dosegli vidna mesta. V konkurenci cibernice je Robi Peric zasedel drugo mesto. V ekipni razvrstitvi pa so tekmovalci Roga zasedli tretje mesto in zbrali 234,4 točke. O uvrstitvi drugih smučarjev bomo pisali prihodnjič.
R. V.

Sevničani zmagali v Gradcu

Prejšnjo soboto so rokometarji sevniškega Partizana gostovali v Gradcu in pred več kot 400 gledalci porazili z rezultatom 30:20 ekipi POSTA. V vrstah Sevničanov sta bila najboljša Silc in Trbovc, ki sta dosegla tudi največ zadetkov. Naši in Avstrijci so se dogovorili še za tesnejše sodelovanje.
J. H.

MOKRONOG

Na hitropoteznem šahovskem turnirju za februar je sodelovalo 21 šahistov. Zmagal je Frane Videčnik (18,5). Sledijo: Žutič in Hočvar (18), Lavrišek (14,5), Nada Peterle (14), Dvornik (14,5), Preskar in Darka Zajc (13) itd. V skupni uvrstitvi vodi Videčnik z 39 točkami. Sledijo: Žutič, Hočvar, N. Peterle, Lavrišek, S. Gačnik itd.

SENOVO - Senovski mladi nogometaši so v nedeljo premagali mladince Krškega 4:2. V članski tekmi pa je Rudar porazil nogometarje Metalne iz Maribora 4:3. (Z. S.)

SEVNICA - V prijateljskem kegljaškem srečanju je kegljaško društvo Sevnica premagalo ekipo Partizana (Sevnica) s 651:646. Pri zmagovalcih je bil najboljši Abram, pri poraženih pa Lavrenčič. (J. R.)

NOVO MESTO - V nedeljo je bilo odigrano občinsko košarkarsko prvenstvo za pionirke, na katerem je sodelovalo 6 ekip. Najboljšo igro so pokazale pionirke z Grma, ki so zasluzeno osvojile naslov občinskih prvakinj. Rezultati: Vavta vas: Grm 6:9, Grm: Stopiče 10:2, Vavta vas: Stopiče 8:7, Sentjerne: Bršlin 2:5, Bršlin: Katja Rupena (N. m.) 8:14, Sentjerne: Katja Rupena 7:8, Vavta vas: Bršlin 19:6, Grm: Katja Rupena 14:2. Končni vrstni red: 1. Grm, 2. Katja Rupena, 3. Vavta vas, 4. Bršlin, 5. in 6. Stopiče in Sentjerne. (M. H.)

SEVNICA - Na tekmovalju 4-članskih mladinskih šahovskih ekip je zmagala ekipa občine Sevnica (Prosenik, Šibilja, Pompe, Primožič) s 7 točkami. Sledita Hrastnik in Trbovlje. Po tekmovalju so odigrali hitropotezni turnir, na katerem je zmagal Murn iz Trbovelj, sledijo: Šibilja, Prosenik itd. (B. D.)

CRNOMELJ - V prijateljski rokometni tekmi so Novomeščani premagali BELT: COSMOS z rezultatom 27:21. (T. L.)

KOČEVAJE - Košarkarji Kočevja so odigrali prijateljsko tekmo z ekipo biotehnične fakultete – oddelka za gozdarstvo iz Ljubljane. Tekma se je končala z zmago Kočevja z 79:46. Pri domačinih so nastopili Kernič 19, Štemberger 14, Smola 10, Papež 9, Gergar in Sterle 5, Smola, Dejak in Dekleva 4 ter Vukelja 3 koše. (A. A.)

NOVO MESTO - V propagandne namene bodo te dni telovadke Novega mesta obiskale Črnomelj in Krško. Obisk sodi v priprave mladih telovadcev, ki bodo v kratkem nastopili na medobčinskih tekmah v gimnastici. (C.)

CERKLJE - Rokometni ekipi Cerklje iz Leskovca sta se prejšnjo nedeljo srečali v prijateljski tekmi. Ekipi sta pokazali dober rokomet, zmagali pa so domačini z 21:18. Za domače so bili uspešni: Beve 6, Pucko 5, Srbčič 1 in Zlobko 8, za goste: N. Mlakar 6, Kovač 5, M. Mlakar 3, L. Šribar 3 in Radi 1. (S. Z.)

KRMELJ - To nedeljo je bila odigrana prijateljska tekma v rokometu z BELTOM iz Črnomlja. Domačini, ki so nastopili brez Zamana in Papeža, so srečanje izgubili 14:10. Gostje so igrali borbeno, domačini pa so bili zelo neučinkoviti. (B. D.)

BRŠLIN - Na novomeški osnovni šoli v Bršlinu so v torek ustanovili športno šolsko društvo, ki že uspešno nastopa. (S. A.)

VINICA - Prejšnjo nedeljo je bila na malem vinskih igrišču odigrana prijateljska nogometna tekma med Severinom in Vinico. Domači nogometaši so pokazali dober nogomet in zmagali s 5:4. (V. R.)

CRNOMELJ - Na turnirju v malem nogometu so nastopile 4 ekipe, ki so bile sestavljene iz igralcev Bele krajine. Zmagala je ekipa „Neoženjeni“, ki je v odločilnem srečanju premagala „Poročene“ z 2:0. (T. L.)

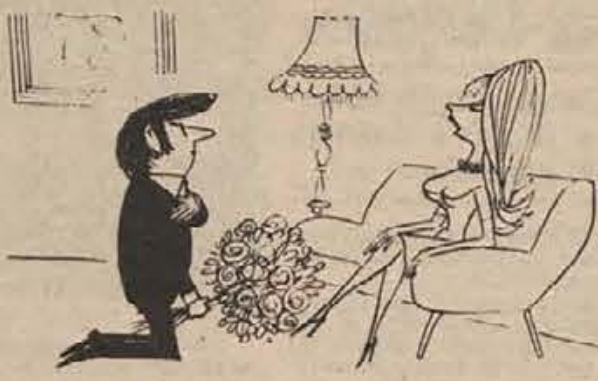
CRNOMELJ - V prijateljskem rokometnem srečanju je COSMOS-BELT premagala v nezanimivi tekmi oslabilno ekipo Laboda iz Novega mesta s 30:25. (T. L.)

BREŽICE - V prijateljskem rokometnem srečanju je mlada ekipa Brežic premagala Artiče z 31:16. (V. P.)

CRNOMELJ - Nogometarji Bele krajine bodo v pripravah na spomladanski del tekmovalja odigrali 4 tekme. Dve bodo igrali z nogometaši Duge Rese, eno z garnizijo Črnomelj ter z Elanom ali z Mirno. (T. L.)

ŽEBLJUČEK

Na zadnjem občnem zboru novomeškega Partizana, ki je bil vsebinsko bogat in razgiban so najbolj pogrešali stare otrok, ki obiskujejo ure telesne vzgoje. Čeprav so bili starši vabljeni, smo jih lahko prešeli na prste ene roke. Takšen odnos do vodstva Partizana in telesnozgodnjih delavcev, ki neseheto ur prebijejo v telovadnicah, je vreden obsojanja. Če ne drugače, se bi jim „hvaležni“ starši lahko oddolžili za njihov trud in prizadevanje tako, da bi prišli na občni zbor in vsaj enkrat od blizu videli tiste, ki se ukvarjajo z njihovimi otroki.

„Nehaj se že plaziti po kolenih! Ko bova poročena, si zlepa ne boš mogel privoščiti nove obleke!“

„In tu, gospod kolega, imamo tipičen primer poljuba pri brzini 100 kilometrov!“

„Hej... vi... pst...!“

„Kdo izmed vas, bratje, je pa tole tu naročil?“

Z naših vrtov

Smeh v NOVOTEKSU

... in ko vam še enkrat čestitam za 8. marec, hkrati opravičujem vaše moze: zaradi pomankanja vode vam danes dopoldne niso mogli oprati perila, umiti posode od zajtrka niti skuhati kosila... se je predsednik sindikata v tekstilni tovarni NOVOTEKS tovarištvu kovičev sredi poslatil med sporedom v veliki sejni dvorani. Na proslavi zbrane žene in dekleta so se nasmejele, hkrati pa s ploskanjem zahtevale, da njihovo protestno pismo s 60 podpisov, zaradi stalnega pomankanja vode, objavi naš časnik.

Sodobni Ponceji Pilati

Franc Vlaš, zelo aktivni odbornik iz Bučke, nima dlake na jeziku, kot temu pravimo. Ko je pred mesec dni v pisarni občinskega načelnika obravnavala predlog za izjemo odločbo starbnega zemljišča, je temu odločno nasprotoval. Komisije, ki lahko pri uveljavljanju predpisov pri nas delajo izjeme, je ocenil, da se obnašajo kot Ponceji Pilati, ki si je z umivanjem rok hotel izbrisati krivdo. Franc Lipovšek, načelnik za gospodarstvo, je k tej njegovi misli, ki je med odborniki zbudila smeh, dodal, da v sevniskem primeru ni predvidenih nič mrtvih.

Besede, ne dejanja!

Na zadnji seji sveta za urbanizem novomeške občinske skupščine se je 15 navzočih soglasno odločilo za popolno podporo blokovski gradnji. Soglasne podpore jim ni bilo težko dati: od 15 jih ima namreč 13 lastne hiše, 1 pa jo gradi.

Kako je že rekel župnik o grehu? Da „ne gledate mojih dejanj, verniki, poslušajte in ubogajte moje besede!“

Ampak: za blokovsko gradnjo smo tudi mi!

Odbornik dokazuje

Cesta med Kanizarico in Doblčinami je vedno slabša, pritožbe občanov tudi niso zalegle, zato je prizadevni občinski odbornik Janko Horvat iz Blatnika hotel cestarju dokazati, kako se z dobro voljo krpajo luknje. Po šihu je vzel lopato in iz jarka raztrosil gramoz nasul na cesto. Tako je zakrpal že več jam, ko ga je soseda opozoril: „Nehaj, brate, saj te lahko primejo! Mar je cesta tvoja? To je motenje posesti!“

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske novice.

Nov denar — zlat denar!

(Naša država) misli nov denar vpeljati — in sicer zlat denar! Doslej imamo pri nas srebrno veljavno, sosednje države pa večinoma zlato. Od tod prihajajo velike sitnosti na mejah, pri trgovini itd. Tudi govore, da se bodo uvedla mesta sedanja manjša enota — mesto goldinarja, pol goldinarja, ki se bodo imenovala krona. Poslednja komisija na Dunaju se o tem posvetoje. Doslej se kaj gotovega niso določili.

(Francoski) imajo nove ministre. So pa le nova imena — s starimi mislimi.

(Angleška) vlada ima doslej primeroma najmanj vojakov, ker jo stane vsak vojak kakih 600 glid, ali vendar vse kaže, da se tudi ona pripravlja na to, ako bi se vtegnila vneti vojska.

(Proslava). Nasi vrli gimnazijci so napravili „Muzikalčno — deklaratorično akademijo“ v korist dijaškemu podpornemu društvu. Od nekdanj je v Novem Mestu med vsemi tu. Zabava vselej najbolj obiskana, in smerno reči, da ni za drugimi zaostala.

(Preneba) posestva. Neki dunajski bogatin, je baje kupil posestvo „Ruperč Vrh“ za 96.000 glid.

(Popravek). V zadnjih „Novicah“ je bilo naznamjeno, da je novi župan J. Jan, po domače Penca. V imenih je pomota: Novi župan je gosp. Ivan Penca, po domače Jan s Težke vode.

(Kje je?) ženska z imenom Marija Štajer. Ze leta 1890 je odšla v Ameriko, toda podpisani ne more poizvedeti za njo. Ona je majhne postave, črnkasta in stara okoli 27 let. Ima podolgovat obraz, rdeče oči in dolge lase ter ni posebno jasne pameti. Prosim če kdo kaj o njej izve, naj mi to naznani. Jože Štajer, Ely Minnesota, Amerika.

(Lep zaslužek). Osobe, ki prihajajo mnogo z ljudstvom v dotiko, morejo si brez truda zagotoviti lep zaslužek, ki se spreminja v stalen letni dohodek in se more uživati do smrti. Kapitala zato ni treba, pač pa mora dotičnik znati različno slovenski pisati. Občinski tajniki, gostilničarji, trgovci, cestarji, dacerji, občinski slugi in dimnikarji imajo posebno prilžnost okoristiti se s tem zaslužkom. Pisma pošiljajo naj se pod sifro „J.Z. 31“ poste restante v Ljubljano.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC, Novo Mesto, 15. marca 1892)

LENKA CUIJNIK

Žalostno darilo za 8. marec

(Nadaljevanje s 1. str.) Šest let in pol stara sestra Melitka je skočila za njim in ga skušala rešiti, a se je še sama začela utapljati. Na suho jo je potegnila Alenka Cuijnik, stara 5 let in pol. Gasilci so iskali Melitko pozno v noč, a ga niso našli. To jim je uspelo šele naslednje dopoldne.

Kdo sta dve dekletci, ki sami nista znali plavati, pa sta brez strahu skočili v vodo, da bi rešili otroka, ki se je utapljala? Melitka Mavsar pripoveduje

Zaščitena Kolpska dolina

Prepovedana začasno vsaka gradnja, predvsem pa taka, ki bi onesnaževala vodo

Levi in desni breg Kolpe sta v poprečju 500 m daleč. Tako so sklenili 10. marca v Kočevju na sestanku skupnosti Obkolpa, ki jo sestavljajo 21 občin ob Kolpi in njenih pritokih. Na tem sestanku so sprejeli posebno odločbo, ki bo začasno nadomestila prostorski načrt urbanistične ureditve Obkolpa. Odločba o zaščiti se ne nanaša le na Kolpo,

ampak tudi na njene pritoke Čabranko, Kupico, Kupčino, Korano, Mrežnico, Dobro, Glino in njihove pritoke. Zaščitni pas ni širok povsod 500 m, ponekod celo samo 100 m, drugod pa tudi do 800 m. V zaščiti niso nastv v načelu ne bi smeli dovoljevati nobenih gradenj. Vendar odločba dopušča nekatere izjeme.

S sprejeto odločbo je prepovedano tudi vsako onesnaževanje voda in okolja, gradnja objektov, ki bi onesnaževali vodo ali zrak, vsa nevarna gradnja, razen tega pa odlok drugo prepoveduje tudi kakršnokoli drugo spreminjanje in skrčenje narave.

Sklenili so tudi, da je treba čim prej izdelati prostorski načrt tega območja, ki bo usklajeval vse oblike ljudske dejavnosti z okoljem. Ta načrt sta dolžni financirati razen prizadetih občin tudi obe republiki. Končno odločitev o izdelavi prostorskega načrta bodo sprejeli predvidoma na naslednjem zasedanju ob-

OPIČJA NAVADA

Pred kavarno „Zvezda“ v Kočevju je tuil, nato pa splezal na drog javne razsvetljave in ga majal borivo. Ljudje, ki stanejo v gostini „Ribničar“ v Ribnici. To je počenjal ob 1.30, 5. marca. Ko je opazil mlčnika, je zbežal, a so ga prijeli. Potem je dal mlčniku lažne podatke. Zaradi vsega tega so ga mlčniki prijeli sodniku za prekrške.

Zaradi lizike ob 4 zobe

Alojz Skolber, poslovodja metliške samopostrežbe, je bil tarča užoljenega očeta

Kar se je pred kratkim zgodilo poslovodji metliške trgovine, je za las podobno obratovanju iz filmov na Divjem zahodu, le da tokrat nasilnejši ni nosil kavbojskih oblach, temveč je imel služnuje v bližini smo ga poklicali. Takoj ko je potrdil, da je liziko res kupil, je bila zadeva končana. Zmotili smo se, a to se dogaja v samopostrežnih trgovinah. Pri nas imamo precej nepoštenih strank, zato smo toliko bolj previdni in dosledni.

čajno gasilsko uniformo. Napadeni je dogodek sam opisal tako: „Sedel sem v pisarni in skož okence opazoval stranke v trgovini, kar je moja dolžnost. Zapazil sem 10-letnega fantiča iz Krivoglavic, ki je v rokah vrtil liziko, nato pa jo spravil v žep. Pri blagajni sem upotovel, da lizike ni plačal, zato sem dečka pred prisko Matušičem povabil v pisarno. Ne gre mi za 30 par, temveč za poštenost. Deček je rekel, da mu je liziko kupil stric. Povedal je njegovo ime, toda izjavo sem hotel preveriti. Končno je tak ukrep za otroka vzgojen. Strica poznam, in ker sta-

njuje v bližini smo ga poklicali. Takoj ko je potrdil, da je liziko res kupil, je bila zadeva končana. Zmotili smo se, a to se dogaja v samopostrežnih trgovinah. Pri nas imamo precej nepoštenih strank, zato smo toliko bolj previdni in dosledni.

Dva dni zatem je prišel dečekov oče k nam, čeč da smo otroka pri pregledu topli. Razložil sem mu, da o tem ni bilo sledu in da sem imel priče, nato smo se mirno razšli. Zadeva pa se ni bila končala.

Čez nekaj dni sem tega človeka spet zagledal v našem bičevju. V gasilski uniformi je viden slonel ob pultu. Čim me je videl, se je zakadil s pestjo vame z besedami: „Ti fakiš, bogogardist, zaklati te bom.“ In me s pestjo močno mahnil po zobeh in v trebuh. Opočtel sem se in padel na radiator. Nasilneža je odpeljala milica, toda čez čas se je spet vrnil. Tedaj je bil skesan, toda obžalovanje je bilo malce pozno.

Mene je v ustih vedno bolj bolelo, zato sem šel k zobozdravniku. Ugotovil je hudo poškodbo in mi dejal, da moram dati štiri zobe izdrti. Zdej sem brez njih. Koliko potov imam bolečin in sitnosti. Tudi ne morem prebaviti, da me je razjarjeni oče zmejal s fašistom, saj sem tri zime nosil partizansko puško po Beli krajini.“

Vzgojeno bo imele z zadevo opraviti še sodišče, toda ne gre za formalno zadostičenje. Če takih sporovk med ljudmi ne bomo znali urejati brez pesti in nasilja, se bo miroljubna Metlika sprememila v Teksas. R. B.

TRAGEDIJA V POTOKU:

šle vsa iz sebe: „Stirje smo š, nabirat zvončke: midva z Markom pa Alenka in njen brat Aleš. Na Dularjev travnik smo šli, tam jih je vse polno. Za osmi marec sem jih hotela nesti v malo šolo. Nenadoma sem videla, da je Marku spodrsnilo, naslednji hip je bil že v vodi, kar na sredni potoka. Potopil se je in s samo roko je še držal iz vode. Skočila sem za njim, mislila sem samo to, kako bi ga rešila. Ničem nisem mogla narediti, za vejo sem še prišla in po-

kolpskih občin, ki bo 10. aprila v Sisku. V skupnosti obkolpskih občin so razen hrvaških še občine Kočevje, Črnomelj in Metlika. J. PRIMC

Najprej k frizerju, potem na delo

V obratu novomeške tovarne IMV v Brežicah in v Obrtnem kovinskem podjetju v Dobovi niso naklonjeni dolgem lasem. Fantom so povedali jasno in glasno, naj hodijo na delo kratko postrženi. Delodajalcev tudi napovedi prizadebiti, da se bodo pritožili na občinskem sindikatskem svetu, niso omeščale.

tem me je Alenka potegnila iz vode... Pa jo vprašam: „Melitka, znaš plavati?“ S široko odprtimi očmi odkima... Alenka Cuijnik je stara pet let in pol, njen brat Aleš je se za leto dni mljši. Alenka se spominja: „Marko je padel v vodo, potem pa je še Melitka skočila za njim. Tudi ona je bila čez glavo mokra. Videla sem, kako se drži za vejo, pa sem še jaz stopila v potok, voda mi je šla v škernje in mokra sem bila. Melitki sem dala roko in jo potegnila na suho.“

Na travniku ob potoku je zjutraj deževalo. Dopoldne se je pokazalo sonce. Vrhe so se v sestavi globoko sklanjale nad vodno gladino, kot bi hotele dobro pogledati, kaj se je zgodilo pred dvema dnevoima. Kalna voda je drla mimo vasi.

Zvončki so neugavno rasli po vsem travniku — tudi ob potoku, tam, kjer jih je skušal trgati Marko.

In popoldne so bili tudi na njegovem grobu. Beli in nežni. J. SPLICHAL

Ubogí mučeniki

Bliza se pomlad, Zemlja in orodje kličejo, kajti pripraviti se je treba na kmetovanje. Hodil sem po Mikovem dolu, pa nikjer ni bilo žive duše. Okoli hlevov, skadnjev in kozolcev je ležalo vse, kar se je nabralo čez zimo. Povsod je bilo nastlano s senom, slamo in koruznico. Tam v kotu so ležale zlomljene grablje, druge pol rogla vil, k steni je bila prislonežena jarvela kosa in še kaj. Preveč bi bilo dolgčas, da bi vse to gledal in popisoval.

Kaj sem hotel? Odpravil sem se v krmčo, kamor hodijo popotniki, kadar se nimajo kam dati. Notri se je trije starih nadušljivih dedcev, pa tudi mladi so bili zraven in popivali. Pomešani so bili z deklinami, ukali so, plesali in s petami tolkli ob tla, kakor bi kačam glave trli.

„I, kaj pa delate?“ po-vprašam starega znanca pri mizi, kamor sem prisedel. Dvignil je polič in pomoziknil: „Praznujemo. Na, pij!“

„Zvelí mučeniki!“ je še pritaknil drugi. „Kako vendar? Videl sem že reveže in mučenike, ki so stokali in vplili na pomagane, ali takih, ki bi se veselili in še vino pili povrh — nak, kaj takega se mi pa še ni primerilo, kar tlačim zemljo na tem svetu.“

„Martin, ti tega ne razumeš, ker nisi oženjen. Mi trpimo, mi. Dopoldne se

... Direktor Delarske restavracije v Novem mestu Ivan Zorc nadaljuje z razvojem samoupravljanja: namesto z meta-njem telefonov se izpoljuje z nožem!

... Potem ko je Kico Slabi-nac v Novem mestu dobil jajce v glavo, je na podobno nagrado upal tudi Edvin Fliser. Ampak kaj, ko so uspele Klotorce odigrati že pred dnevi...

... Direktor Otočca Joze Lampret je od neuklanosti že skoraj postal vodnjak — preden so obnovili restavracijo Pri vodnjaku!

... Košarkarji novomeškega Novoteksa so izgubili z metliško Benjo. Kolikor vem, prva oblika konkretne pomoči nezaviti-

... Za 40 mučenikov se ni nič podražilo. Stari ljudje pravijo, da je potem 40 dni enuhim temu. Bomo videli, če to drži samo za vreme!

... Cigani so začeli borbo za socialno enakost: najprej je Hudorovac v Velikem Gabru ukradel gostilničarju 12.500 mark...

... V novomeškem Mesnem podjetju nova kriza. Pred meseci je odstopil direktor, zdaj primanjkuje mesa!

Reševal tovariša in se ponesrečil

Drog je padel, ker se je zlomil trhlil les pri vijaku

Drog električne napeljave, ki ga je podilala ekipa Elektro Kočevje, je padel na 33-letnega delavca Draga Grila iz Kočevja in ga hudo poškodoval. Nesreča se je zgodila v soboto, 11. marca, okoli 13 ure, ko so pri tovarni Tekstilana v Kočevju podirali drog električne napeljave.

Drog, ki je bil na betonskem podstavku, je ekipa, ki je bila vajena takega dela, podirala po vseh predpisih, pravijo pri Elektru. Ko so drog spuščali postopoma z vrvoj proti zemlji, se je zlomil trhlil les droga pri nekem vijaku in drog je začel padati proti 19-letnemu monterju Jožetu Petelinu. Drago Gril je to opazil, stekel proti Petelinu in vplil nanj, naj se umakne. Nekateri vedo celo povedati, da ga je odrinil izpod padajočega droga.

Naj bo tako ali tako, drži, da je padajoči drog Petelina le nekoliko opazil po hrbtu, padel pa je na Draga Grila, ki je s svojimi posredovanjem rešil Petelina, in mu zlomil nogo. V bolnišnici ugotavljajo, če nista zlomljena tudi druga noga in roka. J. PRIMC

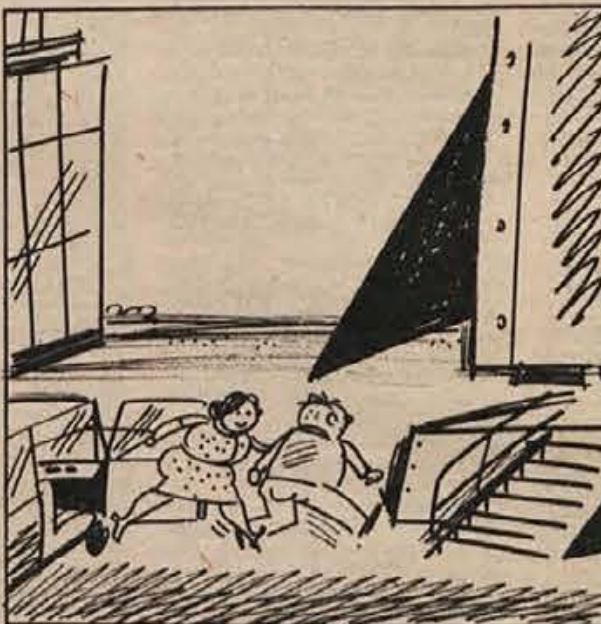
Aleš in Lenka gledata v potok, kjer je 7. marca utonil mali Marko. (Foto: J. Splichal)

med nebotičniki

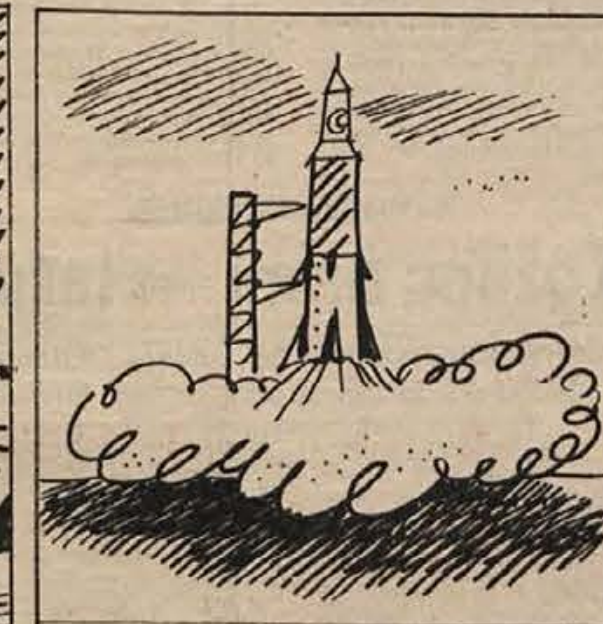
26. Na izstrelišču vesoljakov čakati so po svoje proslavljali veliki dan predsedniških volitev. Izstreliti so nameravali orjasko raketo. Znanstveniki so že držali prste na gumbih, ko je elegantna limuzina zavozila na izstrelišče.

„Predsednik!“ je zavrsalo po vesoljskem centru in znanstveniki so za hip odmaknili brste z gumbov.

Črna limuzina se je zaustavila prav pod raketo. Nekam urno sta predsednik in njegova soproga skočila iz avta in se na vrat na nos namerila naravnost k dvigalu. Popeljala sta se navzgor — kdo bi si ju drznil zaustaviti? — in vstopila sta v komandni modul.

Preteklo je nekaj napetih trenutkov. Tedaj pa je

silen piš in orjaski ogenj šinil izpod rakete! Orjak se je začel dvigati v nebo kot Breznadežna ob vnebovzetju...

Ostrneli so znanstveniki ob svojih komandnih ploščah in obnemeli! Nihče od njih ni pritisnil na gumb — raketo je sprožil sam predsednik...

Delavci in delavke, ne nasedajte govoricam!

Med našimi delavci, ki so začasno zaposleni v tujini, so se zadnje tedne marsikje razširile govori-ce, da bodo... v domovini zaprli vsi devizni računi s prihranki delavcev, ki delajo v tujih državah, da bo prišlo do nove nacionalizacije...
Podobnih nesmislov je še več, njihov namen pa je kajpak zelo prozoren: odvrti naše delavce, da bi svoje prihranke (devize) vlagali v domače de-narne zavode in s tem pomagali svojim krajem pri razvijanju gospodarstva.

Za takim šušljanjem in beganjem ljudi vedno stoji sila, ki nam hočejo škodovati. Zato moramo jasno povedati vsem našim rojakom v tujini: nobe-nega branjaka po tujih žepih ne bo! Težko prisluzeni denar v tujini je vaše pošteno pridobljeno pre-moženo. Če ga zaupate domačim bankam in hranilnicam, s tem izdatno pomagate pri razvijanju pod-jetij, pri izgradnji cest, vodovodov, šol, bolnišnic, zdravstvenih domov itd. Domače banke lahko en del naloženih vlog tudi posojajo našim podjetjem ali ustanovam v obliki posebnih kreditov.

Ne dajte se zato bogati, dragi rojaki — zaupajte svoje prihranke domačim bankam in hranilnicam! S tem boste pomagali sebi in skupnosti že zdaj, ko še delate v tujini, zlasti pa potem, ko se boste vrnili domov. Z novimi obrati, s tovarnami in z razširjenimi podjetji boste pomagali odpirati nova delovna mesta, na katerih boste delali vi ali pa vaši otroci, rojaki, prijatelji, znanci in sosedje.

Prosimo vas, obvestite o tem tudi svoje prijate-lje in sodelavce, kjer ste začasno na delu! Svetujte jim dobro — hvaležni vam bodo!

POSEBNA ŠOLA ŠMIHEL
Novo mesto, Kristanova 60

RAZPISUJE
prosto delovno mesto

TAJNIKA
Pogoji: srednja izobrazba z znanjem stroje-pisja

Osební dohodki po samoupravnem sporazumu. Nastop službe takoj.

Nagrada za Kastelčevo

Tudi ta teden je bil odziv na naš nagradni razpis „Fotografija tedna“ dober. Med najboljšimi je bila fotografija Janje Kastelic iz Novega mesta, ki je v eni novomeških mesnic posnela prazne kljube, ker mesa ni. Za posnetek bo dobila nagrado 100 dinarjev.

Med boljimi so še „Mojstri lutke“ avtor kino-foto krožek na osnovni šoli v Kočevju, „Zenske v laški Čalozli“, posnetek je postal Tone Zakorak iz Krškega, „Plakati vabijo“, avtor Sandi Mikulan iz Novega mesta, in Pavkovičev „Salamarji iz Sevnice“. Vse te posnetke bomo tudi objavili.

Posnetki Zdravka Kramarja z Mirne so tehnično nesprejemljivi, ker so vsi pretemni, Mikulanov „Kuharček“ premalo pove, M. Janovič iz Brežic pa je s svojimi posnetki nekoliko zakasnil.

Če hočete, da bo fotografija prišla v poštev za našo „Fotografija tedna“, mora biti posnela v preteklem tednu, mora biti izviren, slika tehnično zadovoljiva in narčarja na tolar, 13 x 18 cm (ali vsaj 200 kvadratnih centimetrov za druge formate) v urejeni sliki pa mora biti vsaj v pomodlek do 12 ure (za teletsko formate). Posiljke ki bodo zamudile ta rok, bomo upoštevali v letu za prihodnji teden. S sliko pošljite tudi primernem (kratkem) opis z obveznimi podatki.

Za vsako objavljeno fotografijo dobi avtor najmanj 50 dinarjev honorarja, za fotografijo tedna pa so rezervirane nagrade od 100 do 200 dinarjev. Posnetke pošljite do 20. marca 1972, zadnji rok je 12. ura.

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

pridružite se varčevalcem!

- zbiramo hranilne vloge in jih obrestujemo od 7,5 do 10 odst.
  - vodimo žiro račune in devizne račune občanov
  - opravljamo devizno-valutne posle, odkup in prodajo valut
  - dajemo kredite za stanovanjsko gradnjo, posle-ževanje kmetijstva, obrti in turizma na podlagi namenskega varčevanja
  - odobravamo kratkoročne in dolgoročne kredite
  - opravljamo vse druge bančne posle.
- Zaupajte nam svoje denarne zadeve! Opravimo jih hitro, natančno in zaupno pod najugodnejšimi pogoji.
- Vsak varčevalec, ki ima pri svoji banki vložnih vsaj 500 din, je nezgodno zavarovan.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILICA NOVO MESTO

s poslovnimi enotami v KRŠKEM, METLIKI, NOVEM MESTU in TREBNJEM

POŽAR V STANOVANJU – 7. marca okrog 17. ure je začelo goriti v stanovanju Milana Dojčinoviča v Metliki. Takrat ni bilo v stanovanju nikogar, goriti je začelo v kuhinji. Zgoreli so viseča omarica, televizor in radio. Ogenj so pogasili, škoda pa je za 3000 dinarjev. Do požara je verjetno prišlo zaradi kratkega stika v televizorskem stabilizatorju.

CIGAV JE MOPED? – Pri Dretnikovih gostilni v Gotni vasi so ugotovili, da na dvorišču že nekaj dni leži moped NM 56-054. Moped so 7. marca predali novomeškimi miličniki. Zdjaj na postaji milice čaka na lastnika.

KDO V REŠILCU? – 8. marca med 20. in 21. uro je nekdo izred zdravstvenega doma v Novem mestu odpeljal rešilni avto NM 82-60. Miličniki poizvedujejo, kdo se je odpeljal in kam.

RAZGRAJAL DOMA – 8. marca okrog 18. ure so novomeški miličniki do iztreznitve pridržali Marjana Jeraja iz Novega mesta. Opit je razgrajal v svojem stanovanju, razbijal pohištvo in vznemirjal sosede. Pred sodnikom za prekrške ga zagovor še čaka.

NADLEGOVAL GOSTE – Črnoljski miličniki so 9. marca pridržali do iztreznitve Danila Vidosa s Stražnega vrha. V hotelu Lahinja je nadlegoval goste, ko pa so poklicali miličnike, se je moža postavil fizično lotiti.

NEPOTREBEN PREPLAH – Ves v skrbeh je 9. marca prišel na novomeško postajo milice F. Z. iz Smolenje vasi in povedal, da je nekdo od 7. do 9. marca ukradel 12.500 dinarjev, ki jih je imel shranjene pri zaročenci M. A. v Smolenji vasi. Miličniki in kriminalisti so začeli poizvedovati. M. A. pa je denar založila med perilo in ga tam tudi našla, ko je bolj skrbno pogledala v omario.

OB ŠTEVILKO – Jože Macedoni iz Šmarjete je imel na sklednjem shrupljen moped. 10. marca pa je ugotovil, da mu je nekdo z mopega ukradel registracijo tablico.

ZAJČEK IN KOKOŠI – V noči na 10. marec je tatove posebej zamikala slastna pečenka: Francu Jančarju so iz hleva ukradli zajčka, Antonu Bojancu s Težke vode iz kokošnjaka devet kokoši, iz hleva Franciške Brezovar v Črnoljskih pa so izginile štiri kokoši.

SKODA NA SKODI

Okoli 7.000 din škoda je na avtu škoda, ki se je prevrnil v nedeljo, 12. marca, okoli 11.45 pri Gornjih Lozinah v kočevski občini. Voznik Hasan Jusić iz Kočevja, Reška cesta 5, je bil poškodovan po glavi.

Do nesreče je prišlo, ker je bila cesta malo zasnežena in se poledevala. Zaradi neprimerno hitrosti je avto zaneslo na levo čez cesto, nato pa se je prevrnil na streho. Nesreča se je zgodila skoraj na istem mestu, kjer je teden prej izgubila življenje Pustova. Voznik ni bil vinjen.

ODGOVOR

Onega dne sem v vašem cenjenem časniku prebral sliovit in gromovit napad nekega Sršana name. Ne bi se spuščal v upravičenost njegove kritike. Kot občan ima namreč pravico povedati svoje mnenje, pošteno in odkrito, kadarkoli in kjerkoli. Odločno pa zavračam njegova namigovanja, žalitive in obrekovanja. Ogorčen sem nad tem – in zlasti nad tem – da je vaš časnik sploh kaj takega objavil. Taka pisarija namreč ni vredna niti tega, da bi jo pes povohal!

Tovariš Sršen! Če vam moje pisanje morda v resnici ni všeč, dajte, ospičite si svinčnik (če ga imate) in sami kaj napišite! Kaj pametnega, sočnega, zdravega, poštenega. Karkoli, vendar kaj drugega, kot je bilo tisto vaše opravljanje. Le kje se bo našel norec, ki bo bral vaše skrpučalo. Iđiot bi moral biti, če ne bi pljunil na vaš podpis, brž, ko bi ga zagledal...

Upam pa si trditi, da umsko sploh niste dozoreli in sposobni dati na papir kaj pametnega. Da, tov. Sršen, tako je! Očitajte mi, da pišem o prometu in drugih rečeh! In zakaj neki o tem ne bi pisal? Imam vozniški izpit, znam voziti bicikel – torej se na promet vendarle nekoliko spo-

Je zlorabljal svoj položaj?

Dr. Zvonimira Vidica iz Novega mesta bremene več kaznivih dejanj – Javni tožilec sprožil preiskavo zaradi utemeljenega suma

Dr. Zvonimir Vidic (33 let), zdravnik iz Novega mesta, je v preiskavi, ki jo je zahteval občinski javni tožilec zaradi utemeljenega suma, da je storil več kaznivih dejanj. Grehe, ki mu jih očitajo, naj bi si nakopal kot zdravnik v zdravilišču Dolenjske Toplice.

Preiskava bo pokazala, če je dr. Vidic zakrivil kazniva dejanja: zlorabil uradni položaj ali uradne pravice iz koristiljubja – po členu 314/I kazenskega

zakonika, storil kaznivo dejanje goljufije v službi – po členu 318 a KZ, storil kaznivo dejanje poneverbe – po členu 322/I KZ in ponaredil uradno

listino – po členu 319 KZ.

Bremene ga, da je kot zdravnik v zdravilišču Dolenjske Toplice izdajal pacientom brezplačne karte za kopanje ter za zdravstvene in fizioterapevtske storitve, do česar nekateri niso bili upravičeni. Izdajal naj bi zavarovancem recepte in denarne prispevke za zdravila pa naj bi obdržal zase. Inozemskim pacientom naj bi izdajal lažna potrdila o zdravljenju v zdravilišču, čeprav niso bili tam, v obračune pa naj bi vpisoval lažne podatke o obiskih in prevoženih kilometrih, ki jih ni prevozil.

Prometni miličniki imajo na cesti vedno veliko dela. Tale posnetek je narejen na karteljevskem klancu, kjer je navadno dosti nepravilnega prehitavanja. O mladih kadetih, ki v tacenski soli kalijo svoje znanje za naporen in zanimiv poklic – berite na 9. strani posebno reportažo. (Foto: J. Splichal)

VLOM V KLET

Jože Fabjančič z novomeških Mestnih njiv je prijavil miličnikom, da mu je nekdo v noči na 13. marec vlomil v klet nedograjene stanovanjske hiše in odnesel vse orodje. Vlomilca iščejo.

Kriva je pijača

Ze pijan je prišel 9. marca zvečer v Kolodvorsko restavracijo v Kočevju 21-letni Drago Pelcer iz Mahovnika 28. Natakarcica mu je na njegovo zahtevo postregla kar 4-krat s pol decil žganja. Pelcer je bil tako pijan, da ni mogel več stati. Sedel je na stopnicah restavracije, dokler ga znanci niso odpeljali domov. Natakarcico so miličniki predlagali v kaznovanje sodniku za prekrške.

Naslednjega dne, 10. marca, pa je Drago Pelcer že pijan zavil v slaščičarno Rafeta Murtezanija na Ljubljanski cesti v Kočevju in zahteval, da ga morajo potresti z rumom. Slaščičar mu ruma ni dal. Pelcer se je „zaradi slabe potrežbe“ zelo razburil in je nagal iz lokala vse goste. Miličniki so ga pridržali do iztreznitve, zdaj pa se bo zagovarjal še pri sodniku za prekrške.

DEČJA VAS, 14. DECEMBRA LANI:

Sodba za uboj iz maščevanja

Petčlanski senat okrožnega sodišča v Novem mestu je obsodil 71-letnega Franca Strajnarja na šest let strogega zavora

Petčlanski senat okrožnega sodišča v Novem mestu, ki mu je predsedoval sodnik Janez Kramarič, je prejšnji torek obsodil 71-letnega Franca Strajnarja iz Dečje vasi na 6 let strogega zavora. Strajnarju so sodili zaradi uboja iz brezobzirnega maščevanja.

Pri odmeri kazni so upoštevali kot olajševalne okoliščine visoko starost, razmere, v katerih je živel, njegovo obžalovanje in mnenje psihiatra. Ta je namreč pri obtožbeni ugotovil psihične motnje, kakršne vidavamo pri starejših osebah.

ki jih načenja arterioskleroza. Zato je po izvedencem mnenju Strajnar storil dejanje v bistveno zmanjšani priletnosti. Sodišče je kot obtežilo okoliščino vzelo zavrnjenost dejanja.

Kot smo poročali, je Strajnar 14. decembra lani z vilami do smrti pretepel 66-letno sestro Franciško, preuzitkarico na njegovem posestvu.

Brat in sestra sta živela v najlepši slogi do Francove ženitve 1949, od tega pa so bili v sporih in so se nepristojno tožili. K temu so Franciško lujskali tudi nekateri vaščani. 14. decembra lani je bila zaradi preuzitke razprava na občinskem sodišču v Trebnjem. Bolnega Franca je zastopala žena, ki je prišla domov pred Franciško in možu povedala, da je hotela 100 starih tisočakov na mesec, da pa sodišče tega ni sprejelo.

Franc, ki je dopoldne pil žganje, je šel kidat gnoj; ko je prišla Franciška, jo je napadel z vilami in večkrat udaril. Potem je šel v hišo in dejal ženi: „Jaz bom šel v zapor, ona na britofo, tebi pa bo bolje.“

Ob razsodbi pred okrožnim sodiščem pa je menil, da kazni ne bo prestal, češ da bo prej umrl.

**SREŠČANJE
SOVAŠČANOV**

V ponedeljek ob 20.30 sta se na nenavaden način srečala dva vaščana iz Reberče vasi pri Novem mestu. Drago Kostrevec je speljeval s parkirnega prostora na Glavnem trgu, po cesti pa je pripeljal Danilo Vintar. Trčenje dveh avtomobilov je povzročilo 1.500 din škoda.

Tat obiskal športnike

Tudi spreten dolgoprstnez si je ogledal nedeljsko revijo dolenjske košarke v Brilinu; medtem ko so se fantje podili po igrišču, gledalci pa uživali v lepih tekmah, si je nepripravljeno ogledal slaščičnico igralcev in oskubil košarkarje iz Šentvidja pri Stični za 300 din, košarkarja iz Brežic za 100 din. Igralec Metlike Gasperič je moral domov v copatah, ker mu je tat smuknil nove čevlje.

PREHITER TOVORNJAK

V ponedeljek dopoldne je s Ceste komandanta Staneta v Novem mestu pri knjižnici hotel zaviti na Kidričev trg Ludvik Povhe, zato se je ustavil. Za njim je ustavljal tudi Novo-meščan Božidar Korenič. Tedaj pa je pripeljal s tovornjakom Branko Vovk z Rateža. Ker ni mogel ustaviti, je treščil v Koreničev avto in ga porinil še v Povhetovega. Škode je za 2.900 dinarjev.

NEVSAKDANJI PRIMER:

Tožilec brani — tatu!

Desetkratni povratnik je po mnenju tožilca dobil previsoko kazen za dve majhni tatvini

Nevsakdanji primer z novomeškega občinskega sodišča: javni tožilec se je pritožil zoper sodbo sodišča, ker meni, da je previsoka. „V zadnjih sedmih letih,“ pravi tožilec Pavle Car, „je to drugi primer!“

V navadi je namreč, da se tožilcem zde kazni, ki jih izrekajo sodniki, prenizke. Tokrat je bilo obratno, ker se je Pavle Car pritožil v korist Antona Brandšteterja (40 let), brez stalnega bivališča – ker je večnoma v zaporih.

Brandšteter je novembra lani v Praprotnici blizu Trebnjega vzel iz spalnice Jožeta Rošana 300 dinarjev vredno možko zapestno uro, me-

sec kasneje pa iz stanovanja Franca Makarja v Žužemberku 300 dinarjev vredno električni brivnik. Četrte ure po zadnji tatvini so ga že prijeli in odtelj je v priporu. Pred tem dejanjem je bil Brandšteter že desetkrat kaznovan zaradi tatvin.

Občinski sodišče v Novem mestu – sodil je sodnik Leon Korošec – mu je zaradi večkratnega povratništva izrekel za ti dve tatvini 3 leta in 10 mesecev strogega zavora. Sodba ni pravnomočna, tožilec pa se je pritožil, ker meni, da je v kaznovanju politiki vrednost prilaščenih stvari eden izmed najpomembnejših dejavnikov.

Sosedovo je cenejše

„Katra, jutri greva v lozo. Pomagala boš pri pudiranju smreke, saj veš, da jo potrebujemo, če nočeš, da se bo skedenj podri.“ Poslušna ženica se gospodarju Ivetu ni upala oporekati. Krenila sta v gozd, ko so se prve jutranje meglice jenjale dvigati in ko je bilo še tako mračno, da sta se spotikala ob koreninah.

„Ne vem sicer natančno, kje se neha naše in kje je že Francetova lastnina, toda tale bo pravnija,“ je rekel Ivet in z žago zarzel v les. Smreko sta podrla, ponoči pa jo skrivoma spriavila domov.

Sosed France je začel kmalu nato iskati tatu, kajti najlepša smreka iz gozda je nenadoma izginila. Tožarili so se najprej na civilnem sodišču zaradi motenja posesti, toda ker ni nič tako skrito, da ne bi bilo enkrat očito, so ugotovili, da mora Ivet še na zatožno klop kazenskega sodišča zaradi tatvine.

Občinsko sodišče v Črnolju

ima zadnje čase vse več takih in podobnih primerov. Trenutno je 10 gozdnih zadev v preiskavi, dva tatova pa sta bila že obsodena. Ugotavljajo, da se navidezni spori zaradi posesti vse bolj spreminjajo v namerne gozdne tatvine, kar velja od podgorjanskega konca Bele krajine tja do Vinice in Poljanske doline. Ker je primerov gozdnih tatvin čedalje več, saj dobivajo po številu drugo mesto za prometnimi prekrškami, so se odločili tudi za ostrije kaznovanje politiko.

Verjetno sta pomanjkanje gradbenega materiala in pa visoke cene lesu privedle mnoge v skušnjavo, da posegajo z žagami v tuje gozduve, toda takim poskusom je odklenkalo. Pogruntal so jih.

R. B.

med para grafi

**KRONIKA
NESREČ**

TREBNJE: V SMRTI PRI PREHITEVANJU

Dragoljub Radosavljevič iz Prčinoca pri Sabcu se je 7. marca s consulom nemške registracije peljal proti Zagrebu. Pri Trebnjem je začel prehitovati tovornjak, tedaj pa je nasproti pripeljal s tovornjakom Vukoslav Maksimović iz Gubetina pri Prokuplju. Radosavljevič je zapeljal v škarje, zadel v tovornjak in zdrsil s ceste na travnik. Voznik je bil tako hudo poškodovan, da je v novomeški bolnišnici umrl, sopotniki Sofija, Ljubica in Danilo Nikolič ter Miroslava Jovanović pa se zdravijo v novomeški bolnišnici. Na avtomobilih je za 25.000 din škoda.

NOVO MESTO: NESPRETNO SREŠČANJE

6. marca popoldne se je Franc Rozman iz Prečnje pripeljal z osebnim avtomobilom v križišče v Brilinu, naproti pa je pripeljal Jože Kocjan iz Čegelnice Rozmana je pri srečanju zaneslo v Kocjanov avto. Škode je za 4 tisočake.

METLIKA: MOPED V DEKLETI

Metličanki Milena Rajakovič in Mileva Vujčič sta šli 10. marca zvečer peš iz Jurovskega broda proti Metliki po desnem robu ceste. Za njima je pripeljal mopedist, zavozil med njiju in ju podrl na tla. Padel je tudi sam, vendar je hitro vstal in odpeljal naprej. Dekletki sta morali zaradi odrgnin, ki sta jih dobili, poskatski pomoč v metliškem zdravstvenem domu.

AJDOVEC: V SKALO

Ameriški državljani Andrej Strojnik, ki je bil na obisku pri sorodnikih v Malem Lipovcu, se je 8. marca zvečer nameraval z Ajdovca odpeljati na Dvor. Ze pri Ajdovcu je avto, ki si ga je sposodil pri Avtotehni, zaneslo na bankino in pod cesto, kjer je udaril v skalo. Škode je za 5000 dinarjev.

KARTELJEVO: ZADREMAL ZA VOLANOM

Metodije Kitavovski je 10. marca zjutraj vozil tovornjak skopske registracije proti Ljubljani. Med vožnjo po karteljevskem klancu je zadremal; tovornjak je zapeljal s ceste vozil nekaj časa po bankini, nato pa zadel v železno ograjo in običal. Škode je za 5 tisočakov.

KARTELJEVO: PRAZNA ZRACNICA

Ana Sepec iz Muhabrana pri Trebnjem je 7. marca vozila fička proti Ljubljani. Med vožnjo po karteljevskem klancu se je izpraznila zadnja leva zračnica, da je fička začelo zanašati. Voznica je izgubila oblast nad volanom, fičo se je prevrnil na bok, zdrl čez nasip in obstal pod cesto. Škode je za 4000 dinarjev.

RUMANJA VAS: S CESTE V DREVO

Kamničan Karel Andić je 9. marca vozil avtombus na redni progi proti Dolenjskim Toplicam. V Rumanji vasi je pripeljal naproti z osebnim avtom Franc Markovič iz Gor. Gradšice. Med srečanjem je zapeljal Markovič na skrajni desni rob ceste; pri tem je fičo zdrsil s ceste in treščil v drevo. Škode je za 1500 dinarjev.

NOVO MESTO: NEPAZLJIVOST

Vladimir Brinc iz Jedinščice je 8. marca popoldne namera-

val zaviti z Zagrebške ceste v Novem mestu na levo. Kljub temu da je dal znak s smernim kazalcem, se je Franc Tušin iz Smolenje vasi, ki je pripeljal za njim, zaletel v fička ter ga porinil v drog električne razsvetljave. Škode je za 1500 dinarjev.

SENTJERNEJ: NEPREVIDNA KOLESARKA

Marija Lah iz Dol. Maharovca se je 8. marca peljala s kolesom iz Sentjerneja proti Kostanjevici. Za njo je z osebnim avtom pripeljal Janez Crtljič iz Sentjerneja. Kolesarka je nenadoma zavila na levo, ne da bi nakazala spremembo smeri. Kljub zaviranju je Crtljič zbil Lahovo, da je dobila pretres možganov in so jo odpeljali v novomeško bolnišnico. Škode je za več kot tisočake.

METLIKA: MAJHNO TRČENJE

7. marca zvečer sta si na Vinogradniški cesti v Metliki pripeljala naproti Ivan Smrečnik iz Metlike in Zvonko Štublar iz Kašta pri Ozlju. Med srečanjem sta avtomobila trčila, škode pa je za 1000 dinarjev.

GRADAC: V VPREGO

Marija Jurajevič iz Zemlja je 8. marca popoldne peljala od Primostka proti Gradcu. S stranske poti je pripeljala vprego, tako da je voznica z avtom kljub močnemu zaviranju trešla v konja. Konju Antona Pezidica iz Otoka, ki je vodil vprego, se ni zgodilo nič, na fičku pa je škoda za 800 dinarjev.

PRIJATELJSKI RAVS

Boksata sta se, metala po tleh in vpijala na ves glas 4. marca okoli polnoči pred trgovino Sadje-zelenjava v Kočevju Edvard Osterman iz Kočevja, Trg zbora odposlancev 48, in Janko Gorjanc s Trga zbora odposlancev 51. Miličniku, ki ju je opozoril, naj ne kalita nočnega miru in se pretepata, sta odgovorila, da lahko delata, kar hočeta, sicer pa sta se le šaljla, saj sta prijatelja. Zdjaj jima bo sodnik za prekrške razložil, ali res nikogar nič ne briga, če se ponoči ravstava v glavni kočevski ulici.

Z nožem ranil kar dva

12. marca zvečer je 23-letni Ivan Savnik iz Sel prišel z očetom v gostilno pri Megovcu v Dobovi. Bilo je okoli pol devete ure. Oba sta bila že nekoliko vinjena. Mladi Savnik je za pozdrav zagrozil gostilničarki, da bo vse razbil, če bo dala očetu piti. Gostje niso odobravalu sinovega nastopa in nekdo je pripomnil: „Očetu boš pa že pustil spiti še kozarček ali dva.“ Ivanu Savniku pripomba ni bila dobrodošla in je začel rogovoliti. Dva domačina sta zadrževala takoj prišla in ga odpeljala iz gostilne. Zunaj je mladi Savnik menil nič tebi nič potegniti žepni nož iz žepa in zabodel Francu Kežmanu rezilo v desno nogo ter ga hujše ranil. Prepeljali so ga morali v zagrebško bolnišnico. Ivanu Lupšini prav tako ni prizanesel in je ranil tudi njega. Na srečo so bile poškodbe manjše.

Preiskovalni sodnik je za storilca odredil pripor in tako je nevarni napadalec sedaj v novomeških zaporih. J. T.

Do 1. septembra bo!

Martin Bajuk: »Priprave za preselitev ROGA v nove prostore tečejo v redu, zatika pa se pri odkupu zemljišč v Bršlinu!«

V prejšnjem četrtkovem intervjuju je Milka Dular, računovodkinja pri podjetju GORJANCI v Straži, predlagala, naj direktor Zavoda za rehabilitacijo invalidov ROG iz Novega mesta Martin Bajuk odgovori, kdaj se bo zavod preselil iz dosedanjih prostorov v nove, kako tečejo priprave na gradnjo in kje se zatika. Od preselitve ROGA je namreč odvisen začetek gradnje novega hotela v Novem mestu, ki ga nameravajo graditi GORJANCI tam, kjer so zdaj prostori ROGA. Martin Bajuk je odgovoril takole:

– Dosedanje priprave na našo gradnjo in na preselitev v nove prostore – od obojega naš kolektiv veliko pričakuje – so bile kar uspešne, žal pa se je že začelo tu in tam zatikati. Kljub temu

Projekti za našo novo dvorano – stala ho v Bršlinu – so izdelani, razen tistih za napeljave, ki so se v delu, kanalizacija pa je zajeta v lokalni dokumentaciji, ki jo je pripravilo podjetje DOM-INVEST.

– Pri čem pa se je začelo zatikati, kot ste že omenili?
– Tisto pa pride na vrsto zdaj! Sredstva, potrebna za gradnjo, so zagotovljena, vendar je pri tem odprtih še 1 milijon din. Po dogovoru, ki je bil sprejet pred občinsko skupščino, naj bi podjetje GORJANCI prispevalo ta milijon kot odškodnino za naše dosedanje prostore in kot kredit za našo novo gradnjo. Podjetje GORJANCI pa je zavrnilo podpis pogodbe, ki smo jo predložili.

Lokacija za našo novo gradnjo je odobrena, dokumentacija je izdelana, zatikalo pa se je pri odkupu zemljišč od zasebnikov, čeprav ponujamo zelo dobro odkupno ceno.

Če bomo pravočasno zgladili spor, ki je nastal pri odkupu zemljišč, in se z lastniki sporazumeli ter tako pravočasno pridobili zemljišče, bo vse v redu. Če bo to do konca marca, bomo v aprilu postavili temelje za novo proizvodno dvorano, izvajalec del pa bo nato lahko začel z montažo. Če bo šlo tako, bo naša nova proizvodna dvorana dograjena do 1. septembra letos. Prepričan sem, da bi bili tega enako veseli tako v našem delovnem kolektivu, ki res nujno potrebuje nove proizvodne prostore, kot pri podjetju GORJANCI, ki bi rado začelo graditi nov hotel.

Moje vprašanje: Prihodnje leto bo Novo mesto prišlo na vrsto kot organizator Zleta bratstva in enotnosti. Do takrat imamo na voljo komaj dobro leto dni časa. Prof. Milan Smerdu naj pove, kakšne organizacijske in ostale priprave so potrebne!

M. JAKOPEC

„JAZ SEM MALA ROŽA, ROŽA MAMINA ...“ so zapeli najmlajši varovančki zbranim mamicam, babicam, tetam, ki so se 8. marca popoldne zbrale v novem vrtnu ob Ragovski cesti. Zadovoljne in srečne so jih mame gledale in poslušale: urejeno otroško varstvo je prvi pogoj, da lahko same pomagajo družbi na različnih delovnih mestih. (Foto: Tone Gošnik)

ZE APRILA NA VOLIŠČA ZA SOLIDARNOSTNO POMOČ ŠOLAM?

Novo mesto: 7-letni samoprispevek

S samoprispevkom ljudi in delovnih organizacij ter z denarjem iz občinske blagajne bi do leta 1978 zgradili v novomeški občini dve novi šoli, devet pa bi jih povečali in preuredili – Prve: Dolenjske Toplice

Predsedniki krajevnih skupnosti, krajevnih organizacij Socialistične zveze in ravnatelji osnovnih šol so 10. marca na skupnem posvetu v Novem mestu podprli zamisel, da bi v novomeški občini do leta 1978 zgradili dve novi šoli, devet pa bi jih ali povečali ali preuredili.

Za predvidena dela bi morali, upoštevajoč lanske gradbene cene, zagotoviti vsaj 67.100.000 din. Občina naj bi prispevala tretjino, prav toliko prebivalci in delovne organizacije, tretjino pa bi dobili iz ugodnih dolgoročnih posojil.

Krajevni samoprispevki in deleži delovnih organizacij bi dali letno 4.400.000 din. Na novomeškem posvetu so predlagali, naj bi samoprispevke zbirali v krajevnih skupnostih, na območju katerih so take šole, ki jih je treba ali na novo zgraditi ali urediti s temeljitimi posegi.

Nadalje so podprli zamisel, da bi se v krajevnih skupnostih že v naslednjih dneh odločili o razpisu referendumov – s poudarkom, da bi samoprispevek zbirali za gradnjo šolskih prostorov. Samoprispevek naj bi načelno povsod uvedli za sedem let, ker bi v nekaterih krajevnih skupnostih, ki že zbirajo sredstva za potrebe svojih šol, svoje samoprispevke samo podajali. Menili so, da bi bilo referendum možno izvesti že ob koncu aprila.

Kajpak se je treba na to temeljito pripraviti. Zato bodo v krajevnih skupnostih do 25. marca sklicali seje svetov in povabili nanje predstavnike SZDL in šol. Pred sklepom o razpisu referendumov se bodo morali

pogovoriti zlasti o načrtu za svoje območje.

Pred razpisom referendumov se bodo morali predstavniki krajevnih skupnosti dogovoriti tudi o tem, da bi s samoprispevkom zbrani denar združili, ker bi tako lažje uresničili načrt gradnje šol, kot pa če bi vsak obdržal zase, kar bi zbral. Ze na novomeškem posvetu so se dogovorili

Suhokrajinski drobiž

PREBIVALCI IZ PODLIPE so se lotili urejanja krajevne poti iz Srednjega Lipovca. Popraviti jo nameravajo več kot 4 kilometre, tako da bodo imeli urejeno skoz vas. Pri popravilu jim bosta pomagala žužemberška krajevna skupnost in novomeško gozdno gospodarstvo.

PRETEKLI ČETRTEK se je pri žužemberški krajevni skupnosti sestala komisija za pripravo predloga o finančnem načrtu in programu dejavnosti krajevnih skupnosti za leto 1972. Komisija bo predloge najprej predložila v razpravo občanom na zborih volivcev in zborih občanov, nato pa jih bodo dali v sprejem svetu krajevnih skupnosti. Na zborih volivcev in zborih občanov bo krajevna skupnost poročala tudi o izvršitvi programa dejavnosti za leto 1971 in tolmáčila zaključni račun za leto 1971.

GRADITELJI STANOVANJSKIH HIS v Žužemberku so pričeli pretekli teden izkopna dela za temelje in kletne prostore. Nekateri pripravljajo že tudi gradbeni material. Ker je cement v trgovini še na voljo, bodo tisti, ki imajo že betonsko železo, lahko pričeli kmalu graditi temelje.

SPOMENIK PADLIM BORCEM NOV na Dvoru ima zelo neurejeno okolje. Pred spomenikom je prostor, ki ga uporabljajo za ustavljanje vprežnih vozil in avtomobilov. Zato bo krajevna skupnost Žužemberk skupaj z borčevsko organizacijo z Dvora predlagala pristojnemu organu občine, da prepove ustavljanje in parkiranje vozil pred spomenikom. Razen tega bo krajevna skupnost poskrbela za redno čiščenje okolice spomenika. M. S.

ZBORI VOLIVCEV

Po 20. marcu se bodo v novomeški občini začeli zbori volivcev, na katerih bodo kot običajno sprejeli predloge občinskega proračuna za leto 1972. Zbori bodo zlasti vseh večjih središč in bodo opravljeni v nekaj dneh.

ZLATA POROKA PICLJEVIH

Pred dnevi sta praznovala 50-letnico skupnega življenja zakonca Marija in Martin Picelj iz Vavte vasi pri Straži. Svoj zlati jubilej sta praznovala v krogu svoje družine in prijateljev.

»Dolenjski list«
v vsako družino

MINI ANKETA

Musikatera natakara, lekar-narica, bolnjarka in vratarka bi bila vesela, če bi ob desetih zvečer lahko rekla: „Moj šiht je končan, zdaj pa domov!“
Poznovečernega in nočnega dela se ta in ona še dolgo ne bo otresla, ker sodi njen poklic tudi v nočno izmeno. Lekar-narica si npr. ne more privoščiti, da bi ob mraku zaprla in pri okencu obe-sila listek: „Pridite spet jutri!“
Drugo je, če delajo ponočej v tovarni zdravil, Novolesu, Novo-teksu; tu pa je že vprašanje, ali ne bi mogli ženskam urediti dela samo podnevi.
BLAŽENA DOLINSEK, le-karna v Novem mestu: „Ne gre drugače, kot da dežuramo noč za nočjo – nočoj jaz, jutri druga: od pol osmih zvečer do pol osmih zjutraj. Seveda nam pravilnik za nočno delo prizna več, ne more pa nam povrniti vsega, kar izgubimo. Najhuje je ob epi-demijah, ko se niti za minuto ne da zadremati. Ker nas je premalo, se v nočnem dežurstvu izmenjujemo po večkrat na te-

Nočno delo

den. V pokojninsko dobo se to ne šteje. Morda sem z vsem tem že povedala razloge, zakaj kljub večkratnim razpisom ne dobimo pomoči.“

FRANC KOPIC, gozdno go-spodarstvo: „Nočno delo bi morali ženskam prepovedati zlasti tam, kjer so pogoji taki, da so jim odpornejši moški komaj kos.“

MILENA MAVSAR, Novo-tek: „Nočno delo žensk narašča kljub naporom, da bi ga zmanjšali. Zakaj, boste vprašali. Moški so šli v tujino, pa jih je moral nekdo nadomestiti na njih-ovih delovnih mestih. Sindikat bi se moral vpreči, da bi tudi pri nas začeli spoštovati medna-rodno konvencijo glede nočnega dela žensk. To naj bi bila ena po-glavitnih skrbi za zaposlene Slo-venke. Skrb za nas se ne da od-tehčati s šopkom za 8. marec.“

ALBIN LUŽAR, kmetijska za-druška: „Okoli 40 odstotkov zaposlenih pri nas so ženske, ma-tere, gospodinjice. Kaj to po-meni? Lahko si mislite, kako je, če je mati čisto (zlasti v sezoni) zdoma od zore do mraka: ni prave varstva otrok, ni prave pre-hrane. O kmečkem delu zunaj zadruge ne bi rad govoril, ker je še neizprosnejše tako za stare kot za mlade.“

TOINE KROPUSEK, predsed-nik republiškega sveta Zveze sin-dikatov, na prvi sindikalni kon-ferenci novomeške občine: „V Sloveniji več kot 80 odstotkov tekstilnih delavk, vezanih na nočno delo, ne dočaka pokoj-ninske dobe na delovnem mestu, ampak jih upokojijo zaradi po-kljenih in drugih bolezni. To pomeni, da je treba ali taka delo-va mesta odpraviti ali pa jih zmanjšati na najmanjšo nujno mero.“

Priznavamo, da je nočnega dela preveč, da je škodljivo in v nasprotju z mednarodno kon-venccijo. O tem so spregovorili na sindikalni konferenci v Novem mestu in v tej anketi. Potrebni so ukrepi, tega pa ne govorimo samo v utohi ženskam – bolj v uho pristojnim, da bodo na-posed tudi z dejanji dokazali, da vsakoletne obljube ob 8. marcu konec koncev ne niso samo „ob-ljube“.

zatržno upamo, da bomo vse težave s pomočjo prizadetih dejavnosti pravočasno prebradli in se septembra letos preselili.

Zdaj pa se kar lotimo naštevanja tega, kar je urejeno. Pogodba za montažno proizvodno dvorano je z izvajal-cem podpisana. Sleđnji se je obvezal, da nam bo izgotovljeno proizvodno dvorano predal v 120 dneh za tem, ko mu bomo predali zanjo temelje, ki jih bomo zgradili sami.

Bo letos čez 100 milijard?

Industrija motornih vozil v zbirni bilanci uspeha: 813 milijonov celotnega dohodka, 175 milijonov dohodka in 638 milijonov porabljenih sredstev – Letošnji načrt: za milijardo dinarjev proizvodnje!

Novomeška Industrija motornih vozil je končala lansko leto s celotnim dohodkom, ki je bil vreden 813.440.153 dinarjev ali za 55 odstotkov več kot predlanskim. IMV se je tako dokončno utrdila kot največje industrijsko podjetje na Dolenjskem.

Zbirna bilanca uspeha kaže po mnenju generalnega direktorja Jurija Levičnika dobro poslovanje. Od več kot 813 milijonov din celotnega dohodka je po porabljenih sredstvih ostalo 175 milijonov din dohodka.

KATARINA FINK

V Loški vasi so pred kratkim pokopali Katarino Fink iz Podhoste. Umrla je stara 81 let. Na pokopališču, kjer je dolga leta urejala grobove, so ji izkazali čast ljudje od blizu in daleč. Rodila se je v Meniški vasi. Mlada je šla v svet služiti kruha. Med prvo svetovno vojno se je vrnila in poročila. Imela je tri sinove: eden je umrl v rosi mladosti, dva sta bila partizana, vendar je svobodo dočkal samo Tone. Katarina ali Katina, kot so jo klicali, je o sebi govorila: „Za moje življenje je značilno dvoje: nikoli se mi ni dobro godilo in nikoli nisem bila bolna.“ Umrla je hitro, da se niti od znancev ni mogla posloviti.

T. F.

In kakšna je bila razdelitev? Pogodbene obveznosti – blizu 29 milijonov, zakonske – 2, za stanovanjsko gradnjo – nekaj manj kot 3, za osebne dohodke – 78, v rezervni sklad – 2, v poslovni sklad 54 in v sklad skupne porabe – 7.

Številke iz bilančnega poročila potrjujejo napovedi, izrečene ob načrtovanju letošnje proizvodnje. Če ne bo kakih večjih preobratov, bo tovarna letos ustvarila za več kot za milijardo (ali po domače: za 100 milijard starih dinarjev) dinarjev celotnega dohodka.

Ta načrt nameravajo uresničiti z

TISOČAKI ZA DOM

V Ajdovcu je bil nedavno skrbno pripravljen in dobro obiskan občni zbor gasilske podružnice, ki jo je lani ustanovilo gasilsko društvo z Dvora. Bera prizadevnega odbora, članov in vasčanov ni ravnala. Že v prvem letu so nabavili precej gasil-ske opreme, med drugim tudi mo-torno brizgalno. Za vnaprej so prigo-spodarili 20.000 din. To je začetna vsota za društveni dom, ki bi ga radi začeli postavljati letos.

M. S.

boljšo organizacijo proizvodnje, z modernizacijo, z novimi zaposlitvami, z belgijsko tovarno: skratka, vse sile so usmerili v povečanje proizvodnje. Kar je še posebej spodbudno: velik del povečane proizvodnje bo šel v izvoz. To kajpak kaže že usmeritev tovarne, ki gradi v belgijskem mestu Deinze pri Gentu tovarno za montažo prikolic.

J. S.

Dve točki

V krajevnih organizacijah Socialistične zveze bodo v kratkem posveti, na katerih bodo ugotavljali, kako SZDL, ZK, ZB, ZMS in druge organizacije politično delujejo v okviru nalog po načrtu splošnega ljudskega odpora. Prav tako bodo preverili, kako so sestavljeni in kako delujejo odbori za SLO v posameznih krajevnih skupnostih.

Z odbori krajevnih organizacij SZDL bodo hkrati pregledali, kako uspešno so na krajevnih konferencah evidencialni možne kandidate za odbornike, poslance in druge voljene funkcije. Spregovorili bodo o delegatskem sistemu na občinski ravni, kar prinašajo v ureditev ustavna dopolnila.

S sobotne delovne akcije med Žejnim in Cerino, kamor si vaščani napeljujejo vodovod. Trasa je speljana skozi kamenit svet, zato je bilo delo naporno in dolgotrajno. Ljudje prihajajo delat vsak dan, največ pa se jih zbere ob sobotah in nedeljah. (Foto: Baškovič)

ZASKRBLJENOST Prisluhnimo glasu kmetov-borcev

Po predlogu zakona o starostnih pokojninah kmetov imajo pravico do nje kmetje, če so se najmanj deset let ukvarjali s kmetijsko dejavnostjo in so dopolnili 60. leto. Naslednji pogoj je, da izročijo kmet posestvo osebi, ki postane zavarovanec po tem zakonu, če pa kmetije ne izročijo, mora sam ali namesto njega kdo drug zagotoviti plačevanje prispevka za starostno zavarovanje. Pravico do pokojnine imajo tudi borci preužitkarji, če se preživljajo z izgovorjenim preužitkom.

Ta zakon ne nudi posebnih ugodnosti borcem kmetom po 9. septembra 1943, ima pa še več drugih pomanjkljivosti, zato je razumljivo, da ima Zveza združenih borcev NOV v brežiški občini več pripomb. Zakon tudi nič ne omenja borcev pred 9. 9. 1943, ki se nimajo 60 let, pa so zaradi boleznih nesposobni za delo.

Tako na primer predlog izključuje pravico do varstvenega dodatka vsem tistim, ki prejemale priznavajo ali družbeno pomoč. Zakaj ne bi zakon le vseboval določila, da bi zavarovanec izbral tisto možnost, ki je zanj ugodnejša?

Za izplačevanje varstvenega dodatka bodo morale občinske skupščine prispevati polovico sredstev, zato se kaj lahko zgodi, da v manj razvitih občinah ne bodo dosegli višine izplačila v razvitejših predelih. Če pa bodo zgornjo mejo varstvenega dodatka določale občine same, ni odveč bojazen, da bodo spet prikradli borci iz revnejših območij. Razen tega bodo občine kot je brežiška, že tako ali tako prizadete, saj bodo morale poravnati pokojninsko zavarovanje za vse tiste kmete, ki tega sami ne bodo zmogli. Takih pa bo zlasti v hribovitih predelih precej.

Gmotnim razmeram borcev bodo posvetili precej pozornosti na razširjeni seji ZZZB NOV, ki je sklicana za soboto, 18. marca. Ponovno bodo pretresli višino posojil za stanovanja in poskušali upoštevati podražitve, ki so nastopile medtem.

J. TEPPEYY

VČERAJ POTEKEL ROK ZA RUŠENJE VIKENDA

Črnim gradnjam odzvonilo

Prvo rušenje je bilo sredi mesta, pri Merstlaviču

„Nič več popuščanja pri črnih gradnjah“, so sklenili odborniki brežiške občinske skupščine 27. decembra lani. To pomeni, da ne bodo nikomur več pogledali skozi prste, pa naj gradi prizidek, stanovanje, klet ali počitniško hišico. In tako smo bili 8. marca prvič priča rušenju. Bil je le balkonska plošča pri Merstlaviču v Ulici stare pravde, toda dogodek je imel precej odmeva.

Pričakovati je, da bo skupščina ukrepala tako tudi v prihodnje, če bo inspekcija ugotovila nove primere črnih gradenj. Lani jih je bilo 22, prejšnje leto pa 20. Doslej so bile izdane štiri odločbe o rušenju. Za dva je občinska skupščina sklenila, da se to ne izpelje, ker bi sicer preveč prizadela graditelja. Tretja odločba je bila izdana 3. novembra lani, rok za rušenje pa je potekel 15. marca. Lastnik počitniške hišice v Borštu je bil sam dolžan podreti zgradbo, če pa do včeraj tega ni napravil, bo ukrepala skupščina še naprej.

V kratkem bo sprejet urbanistični program za brežiško občino. Ta predvideva krepitev treh naselij: Brežic, Dobove in Bizeljskega. Razen teh vodilnih naselij pridejo v poštev za graditev novih hiš še

Artiče, Catež, Globoko, Cerklje, Krška vas, Mostec, Obrežje, Pišce, Velika Dolina in Nova vas. Drugod bodo dovolili postavljati samo nadomestne hiše.

Z graditelji na črno so sklenili postopati ostrije kot do sedaj, ko so se mnogi izmazali samo z denarnimi kaznimi.

J. T.

SKODLE ZA STREHO SO PRIPRAVLJENE

Bizeljski grad kličo po obnovi. Ostrše na obeh stolpih ne more več kľjubovati večjemu snegu in viharju. To poletje ga bodo obnovili in stolpa na novo prekrili. Posavski muzej je že jeseni priskrbel 15 tisoč borovih skodel. Ta spomeniškovarstveni poseg bo veljal 130 tisočakov. Stroške si bosta delila na polovico temeljna kulturna skupnost in republiški Zavod za spomeniško varstvo.

PRIREDITEV V GLOBOKEM

V soboto, 11. marca, so se Globokanec zbrali v prostnem domu, kjer so jim v počastitev dneva žena priredili proslavo. Nastopil je lovski pevski zbor, v sporodu pa so sodelovali tudi učenci domače osnovne šole.

P.

Proslava v enoti komandanta Primožiča

Prve dni marca so vojaki in oficirji komandanta Staneta Primožiča proslavljali 19-letnico ustanovitve te vojaške enote. V času od ustanovitve pa do danes so pri svojem delu dosegli dobre rezultate, naj bo to pri vojaškem usposabljanju ali pri dejavnostih na drugih delovnih področjih. Zelo so razgibani tudi na kulturnem, vzgojnem in športnem področju.

Ob obletnici so prejeli plaketo JLA in več pisemnih priznanj v zahvalo za plodno delo.

M. JARANOVIC

ZBORI VOLIVCEV

15. marca so se v brežiški občini začeli zbori volivcev. Ta teden so sklicani v Globokem, na Jesenicah in v Dobovi. Razen proračuna bodo obravnavali krajevne zadeve, pri katerih bodo spet imeli prednost vodovodi in ceste.

DOBENO ZA VODO

V Dobenem so že lani položili 1800 metrov cevi za vodovod, toda dela niso mogli dokončati, ker še do danes niso prejeli iz Anhovega potrebnih spojk. Ničlikokrat so že vprašali zanje, vendar brez uspeha. Proizvajalec jih nima. Sklenili so, da jih bodo ulili kar sami.

BIBIČEVEMU ATU

Po hudi in dolgi bolezni je odšel od nas Franc Bibič z Veselega vrha. Dočakal je 74 let. Bibičevega ata so spoštovali daleč naokoli. Njegova hiša je v času NOB veliko prispevala za svobodo. Dva sina sta bila v partizanih. V hudih vojnih časih sta Franc Bibič in žena Marija morala ludo garati, da sta preživljala sedem otrok in da je tudi za partizane kaj ostalo.

REZIKA BRENKO

ŠTIRJE BREŽIČANI V REPREZENTANCI

Brežiški rokometiški Stangelj, Gornšek, Božič in Rožman so v nedeljo igrali v reprezentanci Zasavja - Posavja v Ljubljani in osvojili drugo mesto za reprezentanco Štajerske.

Milan Zokalj, Marjan Mlakar, Irena Bajda, Boris Kerin, Zdenka Polšak, Rajko Derstvenšek

POLITIČNA ŠOLA ZA MLADE PROIZVAJALCE V KRŠKEM

Le po domače, brez zvenceh tujk

Še tako pomembna vsebina zvedeni, če jo ovijemo v puhlo besedičenje in tujke - Moti se, kdor misli, da bo v taki obliki pisana ali govornjena beseda našla odziv pri ljudeh, ki jim je bila namenjena

Mladi so odkriti in kritični. Brez oklevanja povedo, kaj jim je všeč in kaj ne. Zavedajo se, da jim manjka za uveljavitev najmočnejše orodje - znanje. Zaradi tega ne idealizirajo svojih pričakovanj. V svetu okoli njih je veliko neznan, na katere se nimajo odgovorov. Zato so rade volje sedli v šolske klopi politične šole. Prepustimo jim besedo.

MILAN ŽOKALJ, kovinostrugar iz tovarne industrijske opreme: „Solo smo vzeli zares, pritegnila nas je, le čas je bil malo prekratek za toliko snovi. Zvedeli smo veliko novega, to je prva stopnja do temeljitega poznavanja družbene ureditve in našega mesta v samoupravnem in političnem življenju ožjega in širšega okolja. Delež mladih v samoupravnih organih je neznan. Upam, da se bo to izboljšalo, ko bomo imeli večje znanje.“

MARIAN MLAKAR, Agrokombinat: „Program ni bil pretežak, morda malo preveč strjen. Marsikaj se nam je razjasnilo, česar iz časikov nismo mogli razumeti. Se vedno pišejo preveč zapleteno in uporabljajo preveč tujih besed. V šoli so nam „amandmaje“ razložili po domače, dobili smo vpogled v bistvo ustavnih sprememb. Morda nismo razumeli vsega, toda mnogo bolje kot prej, ko iz poplave tujih besed pogosto nismo uganili, za kaj gre.“

ZDENKA POLŠAK, šivilja v Labodu: „Za seboj imam šest let dela v konfekcijskem obratu, kjer smo zaposlene večinoma mlade delavke. Izkušene za družbeno-politično delo nimam. Vključena sem v mladinsko organizacijo, ki je letos spet nekoliko oživela. Predavanja v politični šoli so zanimiva. Če česa ne razumemo, vprašamo in razložijo nam.“

RAJKO DERSTVENŠEK, predsednik obč. konference ZMS: „Pri-

pravljenost mladih za delo v sindikatu, ZK in ZMS je velika, treba jim je le pomagati, da prestopijo njihov prag. Šola bo dosegla svoj namen šele potem, ko se bodo mladi vključili v družbeno delo.“

Irena Bajda, prodajalka v tekstilni trgovini: „Bolje bi se počutila, če bi bilo v šoli več deklet. Med 38 slušatelji smo le štiri. Mislim, da bi šla v tak tečaj tudi prihodnje leto. Za zdaj se ne delam v nobeni organizaciji. Brez znanja je to težko, sčasoma pa se bom opogumila in se vključila.“

Boris Kerin, Preskuba: „Z veseljem opažam, da sem dobil boljše predstavo o samoupravljanju v kolektivnih in dojel bistvo ustavnih sprememb. Tu nas niso pitali z amandmaji, diferenciacijo in stabilizacijo, povedali so nam lepo po domače, za kaj gre in to mi je všeč.“

Zapisala JOZIČKA TEPPEY

Zlata obletnica

Za 50-letnico skupnega življenja sta si v soboto, 11. marca, v krogu svojih najdražjih nazdravila Franciška in Ivan Šerbec z Senovega. Slavljenka Franciška je 9. marca dopolnila 76. leto. Mož je dve leti starejši od nje in še vedno korenina. Po pokliču je bil mesar, doma z Velikega Kamna. Na Senovem je imel mesarjijo in tam živi od 1923 dalje.

Zena je Notranjka z Vrha pri Ložu. Njeni starši so kupili posestvo na Mašem Kamnu in tako je ostala v teh krajih. Zlatoporačena imata sina veterinarja, ki živi sedaj v Trbovljah. V družino sta sprejela tudi dve nečakinji, ki sta kot otročka ostali brez staršev. Nadomeščala sta jima očeta in mater in vezi med njimi so ostale tudi še sedaj, ko imata vsaka svojo družino. J. T.

33 razstavljalok

V galeriji samorastnikov v brestaniškem gradu bo do nedelje odprta razstava gobelinov, ki jo je v počastitev dneva žena letos odprl v naših krajih za to priložnost preurejenih prostorih Klub likovnih amaterjev iz Krškega. Na razstavi sodeluje 33 žena s 65 gobelini, 110 prti in pričič, 15 oblačilnih kosi, 9 blazinicami, 4 preprogami, čipkami in drugimi uporabnimi predmeti.

Prireditve je izredno uspešno in splošno mnenje je, da bi postala tradicionalna za vsakoletni praznik žena. Predsednik kluba Otvo Mikulič je udeležnik na otvoritvi prirskega čestital. Moški pevski zbor iz Brestanice je pod vodstvom A. Šabca zapel nekaj pesmi, nakar so nastopili še učenci osnovne šole iz Brestanice, učenci krške glasbene šole in dijaki. Klub likovnih amaterjev je bil za dobro izpeljano prireditve deležen vsestranskega priznanja. Pričakovati je, da bo razstava vsako leto obsežnejša in kvalitetnejša, saj je odziv že zdaj zelo dober.

O. M.

KRŠKE NOVICE

ČLANI DELAVSKEGA PROSVETNEGA DRUŠTVA SVOBODA z Senovega so naštudirali Knittlovo igro „Via Mala“ in se z njo že predstavili domačemu občinstvu. Z uprizoritvijo bodo Senovčani postovali še v Sevnici in Zagorju.

PREBIVALCI Z VELIKEGA TRNA zahtevajo, da končno nekdo pri njih prodaja tudi kruh in meso. Še lani so v krajevno trgovino dvakrat na teden vozili kruh, enkrat v tednu pa so prodajali tudi meso. Pravtako zahtevajo občani, da bi v kraju zgradili poslopje, kjer bi bila trgovina, mesnica in bilé ...

KOSTANJEVIŠKO JAMO. PRVO IZMED posavskih kraških lepot, ki so dostopne občudovalcem, je lani obiskalo več kakor 1500 ljudi. Tudi sedaj, ko se prava turistična sezona še ni pričela, upravitelci in lastniki stavb prosimo, da na določen dan omogočijo ekipam dostop v objektu. Kjer bodo nastavljalni vabe.

Vabe so zastripjene s kumarinim pripravkom, ki v manjših količinah ni zelo strupen za ljudi in večje domače živali, zato pa je treba paziti posebno na zajce, mačke in pse.

Protistrup je vitamin K. Pred začetkom deratizacije odstranite z dvorišč in kleti vse ostanke hrane in ostale odpadke.

Upoštevajte vsa strokovna navodila ekip, sicer izjavljate ne more odgovarjati za posledice!

Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto, Mej vrta 5, tel. 21-624

ter celjske, moziške, velenjske in žalske občine so imeli v torek posvet, na katerem so se dogovorili o novem programu tekmovalstva „Kajuhovo bralno značko“. Odslej bo tekmovalstvo razdeljeno na šest stopenj, tako da bodo osnovnošolski otroci v času osemletnega šolanja lahko osvojili kar šest značk, na nižji in višji stopnji po tri.

PREDSEDSTVO OBCINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA je predvčerajšnjim na razširjeni seji razpravljalo o problematiki rudnika rjavega premoga na Senovem, ki se mu izteka življenjska doba. Pri pomembni seji sta bila navzoča tudi podpredsednik republiškega sindikalnega sveta Jože Globačnik in podpredsednik republiškega odbora sindikata industrije in rudarstva Srečko Milarič ...

JUTRI ZVEČER BO V PROSTORIH HOTELA „SREMIC“ občeni zbor krškega „Avto-moto društva“. Na njem bodo razvili društveni prapor in odlikovali nekatere najaktivnejše člane.

KRŠKI TEDNIK

NOVO V BREŽICAH

PIONIRSKA KOMISIJA pri občinski Zvezi prijateljev mladine v Brežicah je že pripravila načrt za pot, po kateri bo letos tekla kurirčkova pošta. 14. aprila bodo prevzeli torbo od Krčanov kurirčki iz Skopje, 19. aprila pa jo bodo spet predali čez občinsko mejo v Vrhovski vasi. Medtem bo pošta krožila od šole do šole, od odreda do odreda. V torbi bodo kurirji nosili najboljše spise, ki jih bodo do takrat napisali otroci v šoli.

V OBČINI PREJEMA povprečno mesečno priznavalino 306 dinarjev devetnajst kmetov borcev, posebna doba pred 9. septembrom 1943 pa je priznana 51 članom ZB NOV iz kmečkih vrst. Vsi kmetje borci imajo tudi davčne olajšave, ne uživajo pa nobenih posebnih ugodnosti tisti, ki so stopili v NOV po 9. 9. 1943. To so v Brežicah že nekajkrat podčrtali, vendar brez uspeha, čeravno želijo prav tem, ki jih je v občini največ, učinkoviteje pomagati.

V POSLOVALNICI LJUDSKE POTROŠNJE št. 1 sredi mesta so v enem tednu prodali 4 tone sladkorja. Toliko ga običajno prodajo na mesec, zato so ga v soboto dali kupcem največ po 1 kg. Zaloge ne bi tako hitro pošle, če bi nakupovali samo domačini. Veliko kupecev je bilo s Hrvaškega, ker je sladkorja v Zagrebu zmanjkalo že prej.

PO SEDMIM LETIH so spet obudili v življenje občinsko strelsko zvezo. Sestala se je minuli teden in tedaj je skupščina sprejela nove delovne načrte.

KOLIKO JIH DELA PONOČI? V brežiški občini so redno zaposlene ponoči tri čistilke v Čateških Toplicah, drugod pa pridejo delavke na vrsto ponoči v večjih razmikih, bodisi vsak drugi, vsak četrti, peti ali celo šesti teden. Sem sodijo bolnišnica, restavracija na Griču in Jurtranjka. Vsega skupaj torej le nekaj nad 20 žensk, ki jih občasno doleti nočno delo, medtem ko prave nočne izmenje v podjetjih nimajo.

BREŽIŠKE VESTI

Vredno bo delati, ne pa utajevati

Manjše obremenitve in olajšave za obrtništvo, hkrati pa tudi ostrejša kazni in doslednejše preganjanje utaj in nepoštenih poskusov

Letošnji odlok o davkih, ki ga je sevnjska občinska skupščina sprejela 7. marca, prinaša največ novosti v obdavčitvi obrtništva. Namen je jasen: spodbuditi obrt, predvsem storitveno, ki je v občini tako zaostala, da to že neugodno vpliva na razvoj celotnega gospodarstva.

Republiški zakon določa, da poslovnih knjig ni treba voditi tistim obrtnikom, katerih čisti dohodek ne presega 25.000 dinarjev in ki ne zaposlujejo drugih ljudi. Taki obrtniki lahko plačujejo davek v pavšalnem letnem znesku. Izjema so avtoprevozniki, gostilne in žage.

Stopnje občinskega davka, ki jih je sevnjska občina uskladila s sosednjo krško in breziško občino, so manjše od lanskih in

znašajo od 8 (pri osnovi do 30.000 dinarjev) do 35 (pri osnovi nad 150.000 dinarjev). K temu je treba prišteti še 5 odstotkov republiškega davka.

Za nekatere obrti, kot so kolarstvo, sodarstvo, popraviljanje čevljev, krovstvo, šiviljstvo in kovaštvo, je po občinskem odloku mogoče znižati osnovo za polovico. Prav tako se obrtnikom prizna olajšava za naložbe v obrtno dejavnost. To je narejeno tako, da občinski davek znaša potem samo 8 odstotkov od osnove, velike toliko, kot je

obrnikova investicija, republiškega davka od tolikšnega zneska pa ni treba plačati že po določenih republiškega zakona.

Na koncu naj dodamo še, da je po novem napovedan ostrejši boj davčnim utajam in goljufigijam. Po zakonu bo treba od nenapovedanega dohodka plačati kar 70 odstotkov davka, ob tem pa seveda ostane še kazenska odgovornost, tako da bo marsikdo temeljito premislil, preden ob poskušal „potegniti“ inšpekcijo in davčno upravo. To je tudi edino prav. M. L.

VINKO BOŽIČ NOVI PREDSEDNIK

Ker je dosedanji predsednik komisije za investicije v šolstvu Jože Knez zaprosil, naj ga iz zdravstvenih razlogov občinska skupščina razreši te dolžnosti, so na zadnji seji namesto njega izvolili za predsednika Vinka Božiča, direktorja konfekcije „Lisca“. Kot je znano, čaka to komisijo obilo dela, saj je cela vrsta podeželskih šol dotrajanih in so zato potrebne obnovne ali celo nove gradnje. Predvideno je tudi, da bi v občini podaljšali plačevanje samoprispelka, ki ga v občini še zbirajo za zdravstveni dom.

SKUPŠČINA NI DALA SOGLASJA

Postopek za izvolitev novega upravnika doma počitka na Impoljci bo treba ponoviti. Tako je odločila z glasovanjem občinska skupščina Sevnice, ki ni dala soglasja k izvolitvi Alojza Vilčnika iz Sevnice na to dolžnost. Tov. Vilčnik je bil kot eden izmed štirih kandidatov sicer izvoljen v domu počitka, vendar je občinska skupščina menila, da bi bilo zaradi pravil dobre kadrovske politike primernejše, če bi zbor delovne skupnosti izvolil dr. Cvetka Gradišarja, ki bi ob pomanjkanju zdravnikov v sevnjski občini s svojim specialističnim znanjem lahko domu veliko koristil.

KRMELJ ZA DAN ŽENA

Tudi krmeljske žene so svečano praznovale svoj praznik. Družabni večer je zanje organiziralo DPM Krmelj – ob zvokih sevnjskega instrumentalnega ansambla. Zenam od starosti od 70 do 80 let so šolski otroci izročili desetke in pričke, ki so jih sami izvezli. Za praznik so obiskali tudi bolne žene in jim zaželeli zdravja. B. D.

ZDRAVSTVO

Z dežja pod kap?

Kritika zdravstvene službe – Premalo zdravnikov

Po pripombah „s ceste“ so-deč, smo se tega lahko nadejali. Ko so imeli prejšnji teden odborniki sevnjske občinske skupščine pred seboj zajetni program razvoja zdravstvenega varstva do leta 1975, o njem skorajda niso govorili, pač pa so imeli vrsto pripomb k sedanjemu delu zdravstvene službe v občini.

Z gradnjo zdravstvenega doma, za katerega se sedaj zbirljajo krajevni samoprispelki, so ljudje pričakovali, da se bo hkrati z novo stavbo in lepimi, opremljenimi prostori že vse izboljšalo. Zdej so razočarani, ker je treba na zdravstvene storitve čakati, ker so različne nevedčnosti pri pregledih, o čemer sta na seji govorila predstavnik „Lisca“ in krajevne skupnosti Loka. Znano je tudi, da so krajevne skupnosti iz krmeljskega konca poslale na občino pismo, naj zdravstveni dom poskrbi za boljše zdravstveno službo.

Zal predstavnika zdravstvenega doma, ki bi ob obravnavi načrta razvoja zdravstvene službe pravzaprav moral biti na seji, ni bilo, zato ni bilo dovolj utemeljeno razloženo, zakaj so take težave. V imenu sveta za zdravstvo in socialno varstvo je Mišo Keršič, načelnik oddelka za družbene službe in občo upravo, pojasnil, da so težave predvsem zaradi prevelike obremenjenosti z delom in zaradi pomanjkanja zdravnikov.

Odborniki so imeli ob tem pripombe k dosedanji kadrovski politiki. M. L.

Dolg, star desetletja

Trebelno: poprijeli bomo, sodelovali ...

Za pomoč, zavetje, hrano, ki so jo prebivalci raztresenih trebelanskih vasic delili s partizani, takrat pač ni bilo mogoče pričakovati kaj drugega kot obljubo: „Pomnite, Trebelnsko ne bo pozabljeno!“

Toda bilo je dolgo pozabljeno, tako kot so bili pozabljeni še drugi zaostali deli Slovenije, za katere se je družba začela bolj zavzemati, ko je postalo očitno, da tako ne more več naprej, da razvojna neskladja vnašajo socialni nemir in dvom v socialistično usmeritev.

Na Trebelnem in v okoljskih vaseh so veseli tega spoznanja, to je bilo čutili tudi iz razgovora s predsednikom krajevne organizacije SZDL in tajnikom krajevne skupnosti Janezom Miklavčičem, ki je dejal takole:

„Ponudili so nam roko. Letošnja 30. obletnica ustanovitve Gubčeve brigade bo doseg najlepše proslava za nas: dograjena bo nova šola, razširjena cesta do Mokronoga, ki je pozimi večkrat neprevozna, zgradili bomo vodovod do šole, za kar nam

TOVARIŠ, JAZ, JAZ ZNAM! Za trebelanske otroke z novim šolskim letom ne bo več stare šole, ki ne zasluži tega imena, ne bo več strohnelih stopnic, zaudarjajočega duha po urinu. Grosupeljsko gradbeno podjetje gradi v bližini novo osnovno šolo, zgrajeno po veloksi sistemu, s tremi učilnicami, pomožnimi prostori in stanovanjem. Stala bo približno 2 milijona dinarjev. (Foto: Legan)

URESNIČEVANJE USTAVNIH DOPOLNIL

Samouprava »v plenica«

V Iskri Mokronog nobene samouprave, dosti boljše pa tudi ni v večini drugih obratov

Kar smo pričakovali, to je potrdila posebna analiza med-občinskega sveta ZK Novo mesto. Samoupravljanje obratov je povečini še tako slabo razvito, da je vprašanje, kdaj bo mogoče na Dolenjskem uresničiti 21. ustavno dopolnilo (in druga), ki govori o pravicah delavca in temeljne organizacije združenega dela.

V trebanjski občini že dolgo opozarjajo na premajhno samostojnost obratov, kar duši spod-

budo in prizadevanja za boljše gospodarjenje. V analizi je obdelan vsak obrat posebej in pokaže se, da ima najmanj samouprave mokronoški obrat Iskre, ki je tudi sicer v največjih težavah. Ta obrat nima ne samoupravnih organov (le zbor delovnih ljudi), ne svoje zakonodaje, ne voli, ne imenuje, ne sprejema in ne odpušča delavcev, nima lastnega načrta, ne deli dohodka, nima pregleda nad ustvarjenimi skladi, skratka: poslovanje je strogo centralizirano v matični tovarni Pržanj, kamor obrat spada.

Dosti ali skorajda nič bolje ni tudi v drugih obratih, na primer v obratih „Putnika“, „Kremenca“, GG Novo mesto, GG Brežice, IMV Novo mesto, „Tip-top“ in še nekaterih manjših. Posebej pa naj navedemo poslovno enoto „Mercatorja“ v Trebnjem, ki ima več pravic in večjo samostojnost, saj med drugim sama ugotavlja dohodek in ima lastne sklade.

Analiza, v katerih so obdelali 34 obratov, je pokazala, da večina izmed njih nima pravice razpravljati in odločati o vprašanjih, ki sicer spadajo med samoupravne pravice. To pomeni, da čaka družbeno-politične organizacije in druge še veliko dela, preden se bo začela samouprava uveljavljati tako, kot omogočajo ustavna dopolnila. To delo pa ne sme biti kampanja, marveč postopno in vztrajno spreminjanje odnosov ter ustvarjanje razmer, v katerih bo mogoče uveljavljati pravice temeljnih organizacij združenega dela in samoupravljalcev.

Medobčinski svet ZK je predlagal, naj bi to delo vodili posebni akcijski odbori. M. LEGAN

Danes inž. Bulc in Kovač v Mokronogu

Občinska konferenca SZDL Trebnje prireja danes v Mokronogu celodnevni seminar za predsednike krajevnih organizacij in krajevnih skupnosti. Dopolodne bo najprej Božo Kovač, sekretar republiške konference SZDL, govoril o vlogi Socialistične zveze v krajevni samoupravi, popoldne pa bo inž. Marko Bulc, član predsedstva SFRJ, spregovoril širšemu političnemu aktivu o ekonomski politiki Jugoslavije in stabilizacijskih ukrepih. O razmerah v občini bo prisotne seznanil predsednik občinske skupščine Ciril Pevce.

PRED SINDIKALNIMI KONFERENCAMI

V četrtek popoldne, 9. marca, je bila v Trebnjem razširjena seja občinskega sindikalnega sveta, na kateri so govorili o uresničevanju akcijskega načrta ter o nalogah, ki čakajo sindikalne organizacije. Razpravljali so tudi o pripravah na letne konference, ki bodo še ta mesec in v aprilu, sprejeli delovni program za letošnji proračun, ki predvideva 152.286 dinarjev dohodkov oziroma izdatkov in ki vsebuje občutno večjo denarno pomoč članom, ki se znajdejo v gmotni stiski. Več bomo o tem zasedanju še poročali.

VOLVCI O PRORAČUNU

Od 19. do 25. marca bodo v trebanjski občini spet zbori volivcev. Tokrat bodo obravnavali osnutek letošnjega občinskega proračuna, razen tega pa bodo volivci ob tej priložnosti dobili odgovore na vprašanja, zastavljena na prejšnjih zborih, kar bo za občane gotovo zanimivo.

Prejšnji mesec sta v Ljubljani praznovala 50-letnico skupnega življenja Angela in Franc Dolenski iz Spodnjih Lakenc pri Mokronogu. Kmeta Dolenska poznamo kot naprednega kmetovalca, poleg tega pa je precej svojih bogatih izkušenj opisal v glasilih „Orač“ in „Kmečki glas“, kjer je pridno sodeloval. Za svoje napredne ideje je kmetijstvu je dobil več priznanj.

Janez Miklavčič: „Letos najlepši praznik.“

je obljubljeno blizu 8 starih milijonov pomoči iz denarja za šolo. Iz tega vodovoda, ki ga bomo napeljali iz podrgnj kilometra oddaljenega Ribjeka, se bo oskrbovalo tudi 45 hiš na Trebelnem, Malinah in Dol. Zabukovju. Ljudje so obljubili, da bodo sodelovali s prostovoljnimi delom in prispevki, morali bomo čimprej začeti, zgrabiti za priložnost, zlasti še, ker nam je obljubljena tudi pomoč vojaških rok.“

To pa še ni vse, kar ima v načrtu krajevna skupnost. Dokončati je treba vodovod v Radni vasi, graditi vodovod Česnjice-Cilpoli, Bitna vas, zgraditi cesto proti Karteljevemu in drugo. Najvažnejše je, da ljudje občutijo, da jim nekdo želi pomagati in da niso pozabljeni. S tem občutkom se človek mnogo lažje sam zarije v delo. M. L.

RAZVESELJIV ODZIV KMETOV

Kakih 60 kmetovalcev se je v petek v Trebnjem udeležilo večurnega predavanja, v katerem so strokovnjaki Kmetijskega inštituta Slovenije inž. Jože Silc, inž. Grum in inž. Raoul Jenič govorili o pridelovanju koruze za kisal, o siliranju in o kmetijskih strojih, potrebnih za to opravilo. Veliko zanimanje kmetov je dokazalo, da je seme padlo na plodna tla, saj imajo prizadevanja kmetijskega pospeševalnega sklada in kmetijske zadruge glede izobraževanja vse večji odziv.

DROBNE Z MIRNE

KOČA JE OSKRBOVANA – Na Mirni so izobešeni lepaki, ki ljudi opozarjajo, da je koč „Plaz“ na Debencu, ki je bila dolgo časa zaprta, spet na voljo izletnikom.

FILM DOKONČAN – Kot smo izvedeli od vojaškega filmskega centra „Zastava film“ iz Beograda, je film o splošnem ljudskem odporu v krajevni skupnosti, ki so ga smelali lanko jesen, že narejen. Če ne bo kakih sprememb, ga bodo Mirenčanom prikazali te dni.

S PRIREDITVIJO DO DODODKA – Mirenski nogometni klub je 11. marca že tretjič v tem letu organiziral v domu TVD Partizan „veselo rajanje“. Člani kluba vidijo v takih prireditvah izhod iz denarnih zagat. Doslej so jim dale kar lep dohodek.

BOLJŠE LUČI – V mirenski šoli so namestili novo razsvetljavo v telovadnici. Navadne žarnice so nadomestili z neonsko razsvetljavo.

MLINAR BREZ VODE? Selo pri Mirni nadaljuje gradnjo vodovoda. Vlačni kopljejo zdaj jarke od izvira do vodohrana. Kot je slišati, se mlinar Alojz Petje iz Zabukovja, kateremu goni mlin potok Sotla, sprašuje, kako bo delal ob zmanjšanem pretoku vode.

PODRAZITVE VZNEMIRJAJO – Zadnje podrazitve so vznemirile tudi občane na Mirni, posebno še, ker so politiki zagotavljali, da letošnje podrazitve v poprečju ne bodo smele presegati 5 odstotkov. Ljudje so postali nezaupljivi in takim nepovedim kaj malo verjamejo. D. P.

MIHA OKRAJŠEK

Bil je preprost, zvest sin našega naroda, že v mladih letih napredno usmerjen, član prvega odbora Osvobodilne fronte v Krmelju in je kljub posledicam, ki jih je imel zaradi protifašističnega delovanja, ostal zvest svojemu prepričanju. Gonars, Renicci, Dachau so bile postaje njegove življenjske preizkušnje. Po osvoboditvi je aktivno sodeloval v organizacijah in društvih. Sedem praporov mu je na zadnji poti iskalo poslednje čast, ob odprtju grobu pa mu je izrekel poslovilne besede predstavnik OK SZDL Sevnica.

KAKOVOSTNE SADIKE – V drevesnici sevnjskega kmetijskega kombinata na Impoljci se nadaljuje prodaja sadik. Zaenkrat imajo še dovolj najbolj znanih vrst zgodnje in pozno rodnih jablan, nimajo pa več koščičarjev, čeprav je po njih veliko povpraševanje. (Foto: A. ZELEZNIK)

Hočete vedeti, kaj se pri nas godi? Naročite Dolenjski list!

SEVNIŠKI PABERKI

DOSTOJNO ZA DAN ŽENA – V vseh večjih krajih občine so priredili proslave za 8. marec. V LIŠCI so ženske imele dela prost dan. V gasilskem domu je predsednik Obs. Marjan Gabrnič priredil sprejem za družbeno aktivne žene.

VABIJO NOVE PEVCE – Sevnjski moški gasilski pevski zbor je edina kulturna skupina v mestu, ki redno vadi. Gasilci so v domu uredili lep prostor za delo tam, kjer je bil prej dispanzer. V svoje vrste pevci vabijo predvsem mlade ljudi.

MEDNARODNO PRIJATELJSTVO – Sevnjski rokometaši imajo prijateljske stike z avstrijskim rokometnim klubom „Postsportverein“ iz Gradca. Avstrijci so doslej prišli že na dvojne srečanja v Sevnico, v soboto pa so jim Sevnjčani obisk vrnili.

PROSTI POSLOVNI PROSTORI – S preselitvijo lekarne so ostali prazni prostori na Glavnem trgu. Čeprav je bila že razpisana dražba za poslovni prostor in stanovanje, ni bilo nikogar, ki bi to odkupil, čeprav je znano, da v mestu primanjkuje poslovnih prostorov.

SLADKORNA MRZLICA – Tudi v Sevnico so zanesli govorice o podražitvi sladkorja in so zato ljudje vsega kupili. S tem so trgovcem naredili medvedjo uslugo, saj pri sladkorju nič ne zaslužijo, zdaj pa imajo sitnosti zaradi nabave novih količin.

SEVNICA RAZKAZUJE ODPADKE – Smetišče, kamor komunalno stanovanjsko podjetje odlaga vse, kar se zdi Sevnčanom neuporabno, je z drugega brega Save vidno že od daleč. Kupov nihče ne pokriva, zato je skrajni čas, da pristojni nekaj ukrepejo, saj je nesnaga kaj slaba reklama za mesto.

POPRAVEK – V predzadnji številki je tiskarski škrat snedel številko o obiskovalcih sevnjske knjižnice. Teh ni bilo le 282, marveč 2822.

POROKE – V soboto sta se poročila dva para: Franc Mlakar z Brezovega 17 nad Studencem in Ana Amigoni iz Zavrata 19 ter Zdravko Han iz Brestanice in Ana Zemljak iz Sevnice.

UMRLA STA Anton Perc iz Lončanjevega dola in Jože Leben iz Sevnice.

SEVNIŠKI VESTNIK

Tudi ženske iz Klinje vasi pri Kočevju so med tistimi, ki s prostovoljnim delom prizadevno pomagajo pri urejanju vasi in okolice, zato jim moški organizirajo vsako leto za dan žena prisrčno proslavo. (Foto: D. Mohar)

Proslava osvoboditve Sodražice

Poleti partizansko srečanje - Pripravljajo izdajo knjige vseh padlih borec, aktivistov, talcev in umrlih internirancev - Zahtevajo enotne priznavnine za vso republiko, ker so se vsi borili za isto stvar

Občnega zbora krajevne organizacije Zveze borec v Sodražici, ki je bil 5. marca, so se udeležilo veliko članov.

Člani ZB so prizadevno delali v družbeno-političnih organizacijah in društvi, bili so občinski odborniki, člani komisij itd. To delo daje orga-

nizaciji ZB pečat močne in pomembne politične sile v kraju. Letos bodo slavili 30-letnico osvoboditve Sodražice in okolice. V Sodražici se je začel organiziran odpor proti okupatorju že leta 1941, takoj po italijanski okupaciji. Ustanovljen je bil odbor OF, organizacija KP in SKOJ. Vse te organizacije so bile vseskozi aktivne. Rezultat je bil vsejunijski upor proti okupatorju spomladi 1942, ko so partizanske enote pregnale okupatorja iz teh krajev. Sovražnik se je maščeval z bombnimi napadi. Bilo je trideset bombardiranj, ki so Sodražico skoro do tal porušila.

Teh dogodkov se bodo spominjali na partizanskem tovarškem srečanju letos poletni v Sodražici. Borec vneto pripravljajo še na izdajo knjige, v kateri bodo življenjske poti padlih borec, aktivistov, talcev in umrlih internirancev. Razpravljali so tudi o zdravstvenih pregledih članov ZB, priznaninah, stanovanjskih posojilih in o ce itd. Predlagali so, naj bi se v republiki ustanovila enotna priznavnina, da bi vsi borec v Sloveniji prejemali enake priznavnine. V novi odbor so izvolili kar 14 dosedanjega odbora.

Predsednik spet Benčina

Organizacija Rdečega križa v Loškem potoku šteje 315 članov in je med najštevilnejšimi v ribniški občini. Kazen tega deluje na soš Podmladek RK, ki je tudi delaven. Na nedavnem občnem zboru so ocenili, da je delo RK, ki ga že vrsto let zelo uspešno vodi predsednik Franec Benčina, uspešno.

RK ima vsako leto lepe uspehe pri organizaciji krvodajalske akcije. Lansko leto so organizirali zbiranje denarja za nakup UKW aparata za obsevanje revmatikov ter opreme za zobozdravstveni laboratorij. Oboje je že nabavljeno. Lani so tudi organizirali tečaj prve pomoči, ki se ga je udeležilo lepo število žena in deklet.

Vse delo in akcije opravljajo člani odbora brezplačno in ne poznajo nobenih sejnin. V novi odbor so izvoljeni tisti, kot so bili v dosedanjem. Za predsednika so izvolili Franceta Benčino, ki že vrsto let upravlja to dolžnost.

VRSTE SE REDČIJO

Krajevna organizacija Zveze vojaških invalidov v Sodražici ima iz leta v leto manj članov. V zadnjih dveh letih je umrlo 13 članov. Člani organizacije so imeli 8. marca v Sodražici občni zbor, na katerem so pregledali delo v preteklem mandatnem obdobju. Organizacijo uspešno vodi znana partizanska mama Marija Ivančič z Gore, ki so ji ponovno zapuili to dolžnost.

LOŠKI POTOK: BANČNA IZPOSTAVA

6. marca je kočevska podružnica Ljubljanske banke odprla v Loškem potoku svojo izpostavo, ki bo opravljala vse bančne posle, tudi devizne. Izdajala bo potrošniška, stanovanjska in ostala posojila. Banka je tako zelo ustregla številnim občanom Loškega potoka, saj jim je prihranila marsikatero pot na banko v Ribnico ali Kočevje.

Pretirana zahteva?

Je še druga možnost? Kakor druge imajo tudi v podjetju RIKO v Ribnici nekaj fantov, ki nosijo pretirano dolge lase, ki so lahko povod za nesrečo. Zato je sindikalna organizacija v tem podjetju sprejela sklep, po katerem si bodo morali dolgočlasi lase skrajšati. Odbor sindikalne organizacije meni, da bodo fantje z dolgimi lasmi njihov sklep upoštevali.

Prav bi bilo, da bi sklep sindikata v RIKO poslušali tudi v ostalih delovnih organizacijah, kjer imajo zaposlene dolgočlase, ki delajo v takem okolju, kjer bi predolgi lasje lahko povzročili nesrečo, menijo nekateri iz vodstva občinske sindikalne organizacije.

Vendar bi sindikat zelo verjetno moral dati dolgočlasi fantom še kakšno drugo možnost, ki jim ne bi ogrozila njihovega okrasa na glavi, hkrati pa bi tudi učinkovito preprečevala nesrečo. Ena takih možnosti je, da bi morali imeti fantje na nevarnih delovnih mestih lase na primeren način zavarovane. Znano je namreč, da na nevarnih delovnih mestih delajo tudi ženske, vendar predpisi o varstvu pri delu ne določajo, da se morajo zato ostriči na kratko, ampak le, da morajo nositi rute, oziroma da morajo imeti na kak drug način zavarovane dolge lase.

K. O. in P. J.

Proračun

Na občinski seji v Ribnici 10. marca niso sprejeli predloga o družbenoekonomski politiki in politiki negospodarske potrošnje v občini za leto. Občinska konferenca ZK je namreč žele da pred sejo pošle občinski skupščini svoje predloge oziroma pripombe na ta predlog. Tako ni bilo mogoče uskladiti predlogov ZK s predlogi sveta za gospodarstvo in finance.

Odloženo je bilo tudi sklepanje o sprejemu odloka o davkih občanov. Oba ta dokumenta bodo sprejeli na prihodnji seji občinske skupščine, ki bo še ta mesec.

J. P.

Pomagati ostarelim in osamelim

Bodo razpravljali prej ostareli ali bo prej poskrbljeno za nego ostarelih in osamelih na domu ali kje drugje?

Predvsem na podeželju živi mnogo starih, onemoglih ljudi, ki jim minevajo zadnja leta, zadnji meseci ali dnevi življenja v samotni. Ne pomagajo jim ne otroci ne sorodniki ne sosede. V kočevski občini bolj ali manj uspešno razpravljajo in

opozarjajo na to organizacije SZDL, krajevne skupnosti, organizacije Rdečega križa in drugi, vendar večina bremena še vedno obteži na plečih socialnega skrbstva pri občinski skupščini.

Vsi se strinjajo, da je treba organizirati sosesko pomoč, se pravi nego in oskrbo ostarelih ljudi na domu. Taka nega pa po mnogih ugotovitvah ni le najbolj primerna, najbolj človeška (mnogi ostareli namreč nočejo v domove), ampak bi bila tudi najbolj poceni.

Nekateri predlagajo tudi druge rešitve, in sicer: ostarele in osamele naj bi dajali v domove, zgradili naj bi dom za ostarele (lahko skupaj z drugimi občini), pri zdravstvenem domu ali domu upokojencev naj bi imeli nekaj sob za nego ostarelih in onemoglih, v več stanovanjskih zgradbah bi morali imeti tudi sobo za nego ostarelih in onemoglih itd.

Predlogov in razprav je veliko, medtem pa stari, osamele in onemogli životarijo in umirajo kar po starem. Upanje, da bomo od razprav prišli k dejavnemu, vzbuja le dejstvo, da se tudi organizatorji teh razprav naglo - starajo.

J. PRIMC

Pomoč za dan žena

V kočevski občini so letos dan žena praznovali predvsem po delovnih kolektivih, šolah, krajevnih skupnostih in vaseh. Orednje praznovanje ni bilo.

Organizacija SZDL Rudnik je namenila vasem, kjer bodo organizirali dan žena, skromno pomoč. Tako sta dobili Klinja vas 120 din, Zeljne pa 200 din. Seveda so za gostitev prispevale večino žene same, za kulturni program pa so poskrbeli moški, mladina in otroci.

Zene tega območja pridno sodelujejo pri vseh prostovoljnih akcijah krajevne skupnosti in drugih. Vsako leto pa za nameček pred prvim majem pospravijo po vsej svoji vasi.

J. P.

Ne morejo k zobozdravniku

Hudolinovi nimajo denarja za avtobus - Prosti dan krvodajalcem - Zbirati za ogrožene otroke

Negi ostarelih in osamelih so posvetili posebno pozornost na zadnji skupščini RK občine Kočevje, pogovorili pa so se o mnogih drugih človekoljubnih delih. Tako so skle-

nili, da bodo tudi v prihodnje zbirali denar za letovanje socialno in zdravstveno ogroženih otrok. Predstavniki RK bodo skušali v razgovorih s predstavniki delovnih organizacij doseči, da bi imeli krvodajalci na dan darovanja krvi prosto, a da bi jim kljub temu delovni dan plačali, kot da so delali. Z organizacijo RK v Dragi se bodo dogovorili, da bo plačala prevoz Hudolinovih otrok k zobozdravniku, če ta organizacija nima denarja, bo stroške prevoza plačal občinski odbor RK. Hudolinovi so namreč tako revni, da nimajo za plačilo prevoza z avtobusom do zobozdravnika.

Pogovorili so se tudi o bodoči organizaciji tečajev prve pomoči in raznih drugih predavanj. Najuo potrebno je predvsem predavanje o boleznih srca in ožila.

Seveda pa ne zanemarjajo tudi sodelovanja z raznimi društvi in organizacijami, ki opravljajo tudi vsaj deloma človekoljubne dejavnosti, kot so gasilci, krajevne skupnosti, SZDL itd.

Seveda pa je prav Rdeči križ tudi tisti, katerega dolžnost je, da sodeluje v prizadevanjih za ohranitev zdravega okolja.

J. PRIMC

VEČ ZA CESTE

V kočevski občini bo letos za vzdrževanje občinskih cest nekoliko več denarja, predvsem za tiste, ki jih vzdržujejo krajevne skupnosti. Za 2 km ceste bo na razpolago od 5.000 do 8.500 din, medtem ko so lani dobile nekatere KS le 2.000 din za vzdrževanje kilometra ceste. Najvišji znesek, 8.500 din, bo seveda namenjen na bivšim cestam III. reda in nekaterim drugim prometnim cestam, kot je na primer Gorenje-Stara cerkev.

CEPLJENJE GOVEDI IN PSOV

Letos bodo v kočevski občini spet tuberkulinizirali govedo in pregledali vse krave, katerih mleko gre v javno potrošnjo. Tuberkulinizacija bo zajela 1.600 do 1.800 glav goveda družbenega sektorja. Razen tega bodo v teh dneh cepili vse pse proti steklini. Kontrola bo posebno stroga, ker se je pojavila v Evropi in na jugu naše države pasja steklina.

DROBNE IZ KOČEVJA

PREGLED ročnih gasilskih aparatov je izvršila Občinska gasilska zveza Kočevje po vseh podjetjih in ustanovah, s katerimi imajo sklenjene pogodbe za tak pregled. Preizkusili so pritisk in napolnili bombe s svežimi kemikalijami. Pri tem pregledu so ugotovili, da je še veliko podjetij in hišnih svetov, ki še niso nabavili teh aparatov. Imeti bi jih morali stolpnice in bloki, kajti kočevsko gasilsko društvo nima letev in ostalih priprav za reševanje iz višjih nadstropij, niti denarja, da bi si te naprave nabavilo. Verjetno jih bodo kupili, ko bo prva nesreča potrdila, da so take rešilne naprave za Kočevje nujne.

DAN ŽENA je minil, čeprav je trajal skoraj ves teden. Večjih prireditvev v počastitev dneva žena ni bilo v Kočevju. Ženske so dobile nageljne, robčke, bombonjere, dišave itd. Tudi letos pred spomenikom žrtvam iz NOV ni bilo rož ne venca v počastitev za svobodo padlih žena. To se ponavlja že nekaj let kljub našim dobrohotnim opozorjenjem. Cvetličarne, gostinski pobrati in trgovine so temeljito postregle ženski davek. Najbolj pa so praznovali moški.

IZLET za nabiranje mavrahov pripravljata hortikulturna sekcija Turističnega društva Kočevje. Vodil ga bo strokovnjak iz Ljubljane. Nabirali bodo v več skupinah. Vsaka bo imela vodiča. Po nabiranju se bodo izletniki spet zbrali, strokovnjak pa bo povedal, kje mavrahi rastejo in kako jih pripravimo za hrano. Po dobno bo v jeseni organiziran izlet za nabiranje jurčkov. Če bo zanimanje, bo več takih izletov. Vse te izlete bomo lahko uporabili tudi za tekmovanje za značko IRIM!

Turizem vedno bolj pritiska na Kočevsko. Turistični delavci pa v dokončni pokoj ali vsaj iz turistične dejavnosti.

Grad čaka Ortneku vdahnil življenje

Deset let je ZB Pulj upravljala ortneški grad. Vsa ta leta so v Ortneku gostovale mladišne kolonije. Vsako leto so ugotovljali, da je ortneški grad premahen za toliko gostov, kot jih je želej Pulj poslati v Ortneko letovati. Zato so si zdaj poiskali primernejšo stavbo na Blokah. Sedaj je ortneški dom prazen in na razpolago tistemu, ki bi ga kupil ali vsaj najel za kakršnokoli dejavnost. Koliko prednosti ima lokacija ortneškega gradu, vedo le domačini in tisti, ki so že upravljali to posestvo.

Na račun sedanjega stanja so se spletele že razne govorice, ki so domačine in okolice razburile. Vsi namreč z velikim zanimanjem čakajo, kaj bo s toliko opevanim „ortneškim biserom“. To je grad nekdanj res bil, po vojni pa Ortnečanom ni bil več v ponos.

Pred osmimi leti je nekdo rekel: „Ortneško okolje je izredno lepo, treba bi bilo najti le mecenca, ki bi znal lepoto tega kraja uskladiti z vsem ostalim, ki je že preživel svoje čase.“ Morda se bo našel kdo, ki bo znal spremeniti stari ortneški grad v ortneški gaj in ki bo imel za uresničitev te zamisli seveda tudi denar.

V. P.

ORTNEŠKI POROČEVALEC

TELEVIZIJSKI NAROČNIKI se v našem kraju množijo, z njimi pa tudi težave in nezadovoljstvo. Sprejem slike in zvoka je slab. Prosimo RTV Ljubljano, da nam pošlje strokovnjaka, ki nam bi pomagal in svetoval, kaj storiti za boljše sprejem. Potem bo tudi naročnikov več. Zdalj pa težko prihranjeni tisočaki nas, malih ljudi, stojijo v domovih in samo brez koristi, temveč tudi v jezo in nepodoba.

TELEFON bo kmalu nujen v vsakem gospodarstvu in gospodinjstvu. Potrebnejši bo kot radio in televizija. Cim več nas bo, cenejša bo montaža in najemina. V Gregoriji ga že imajo in so tako bolj povezani s svetom. Zato naj se Poljanci pogovorijo in si omislijo napeljavo telefonskega voda v vas, saj je razdalja od ortneške pošte malenkostna. To naj bi organizirala krajevna skupnost.

NOVA PRODAJALNA KRUIHA - V Ribnici je KZ odprla novo in edino prodajalno kruha za Ribnico in okolico. Je v bivši mlekarini in mesariji, sicer pa je bilo v tem lokalni že vse mogoče.

BETONARNE NI VEČ - Pod bivšim skednjem ni več strojev za izdelavo betonskih blokov. Zvedeli smo, da tega obrata v Ortneku ne bo več. Vsa vrata skednja in vrtno lopo so na stečaj odprta v znak, da so vsakomur na voljo. Vse prostore bi bilo treba očistiti, pospraviti in zati-

Začetek seje občinske skupščine Ribnica 10. marca je bil drugačen kot običajno. Vprašanja odbornikov so bila na koncu seje, uvodno besedilo so prebrali dopolnila družbenopolitičnih organizacij o družbenoekonomski politiki in politiki negospodarske potrošnje v občini v letu 1972. Predlogi prinašajo več idej.

Odborniki so soglasno sprejeli sklep o pobratenju ribniške občine s občino Arecchia iz Italije. Trideset občin je dolguje vzdrževanja dobne odnose in prijateljske stike.

Razpravljali so tudi o spreminjanju idejnega zazidalnega načrta za območje mestnega naselja Ribnica, sicer za naselje v Lepovčah in Gorenjski cesti. Nekateri odborniki so se zavzeli za večjo čistočo in nico in za njen lepši videz.

Na seji so sprejeli vrsto odločitev o novem delovnem času v občinski skupščini, o premijah za krojenje mleko, odlok o urejanju in odločanju stavbnega zemljišča, o poprečnih cenah gradbenih zemljišč, o poprečnih stroških komunalnega opremljanja stavbnih zemljišč, o občini Ribnica ter nekaterih drugih dnevnom redu so bile tudi volitve imenovanja.

In kaj si dejal turističnim lavecem, ko so ti poslali tistega naj bi ga prenočil v sobi. Če se opremil s turističnim kreditom. Da je vse lepo in prijetno, ampak da mora turist v Novi Gorici ker sem si s turističnim kreditom tam uredil eno sobo v vikendu.

REŠETLO

Pomoč, obenem zgled in poskus

Ponudena občutna pomoč zasebnim vinogradnikom metliške občine dobiva končno podobo – Te dni se bo moral vsak odločiti: da ali ne

Na nedavnem zboru vinogradnikov metliške občine so kazali precej navdušenja za skupno zavarovanje vinogradnikov ob pomoči sklada za pospeševanje kmetijstva. Nastopil je čas, ko bo treba podpisati pogodbe, kajti akcija je tik pred koncem.

Kmetijska zadruga je že sklenila načelno pogodbo z zavarovalnico SAVA, obenem pa prevzela obljubo, da s pomočjo sklada za pospeševanje kmetijstva akcijo izpelje do konca. Gre namreč za ugodnost, ki je ne kaže izpustiti iz rok, čeprav se lotevajo novosti, kakršna v Sloveniji še ni preizkušena.

Zaradi večjih zavarovalnih količin in pogodbe, ki predstavlja poskus in bo morda za zgled še drugim vinogradnim območjem, prizna zavarovalnica precejšen popust pri premijah. Zavarovalna premija v skupnem zavarovanju vinogradov bo znašala za vsakega zainteresenta 13,2 odst. od vrednosti zavarovanega pridelka, plačati pa bo treba še 10 odst. režijskega dodatka od premije.

Upravni odbor sklada za pospeševanje kmetijstva predlaga, naj bi 60 odst. zavarovalnih stroškov krije sklad, preostalo pa kmetje sami, toda spet ob ugodnosti, da lahko zasebniki plačajo letošnji prispevek šele po trgatvi. Za tako zavarovanje pridejo v poštev predvsem na novo rigolane površine in pa vinogradniki, ki imajo nad 20 arov trtja. Če sklad teh sredstev ne bi zmožal, je pripravljena še zadruga priskočiti na pomoč, če bodo kmetje njej prodajali grozdje.

Pridelek bo zavarovan enotno: za obnovljene vinograde 70 hl na hektar, za stare nasade 60 hl na hektar, in sicer ne glede na sorto grozdja po 4 din za liter mošta. Primer: kmet, ki ima 30 arov vinograde, bi moral plačati 1750 din za zavarovanje. Ako od tega odštejemo 60 odst., kolikor bo plačal sklad, znaša kmetovo plačilo samo 700 din. Tak dogovor naj bi veljal za 10-letno obdobje. Če elementarnih nesreč ne bo in bo zavarovalnici ostal denar, ga bodo šteli za dobroimetje premije v prihodnjem letu.

V kratkem bodo predstavniki zadruga in zavarovalnice obšli teren in se s pogodbo zglasili pri vseh večjih vinogradnikih. Klobčič se torej odziva, kakor je bilo zamisljeno. Družbena pomoč zasebnemu kmetijstvu se le kaže v vedno bolj otipljivi obliki. Čeprav gremo s tem počasi naprej, ker je v občinah malo denarja, pa taka družbena pomoč vendarle mnogo pomeni kmetu na robu obupa.

Občani, pridite!

Med 17. in 20. marcem bodo na območju metliške občine zbori volivcev in hkrati konference krajevnih organizacij SZDL. Obravnavali bodo davčno politiko, program javnih del, osnutek občinskega proračuna za leto 1972 ter evidentiranje možnih kandidatov za občinske odbornike. Seveda bo na vrsti tudi razprava o krajevnih težavah. Zbori občanov bodo:

- 17. marca v Gradcu ob 19. uri
  - 18. marca ob 19. uri: v Rosalnicah, v Drasičih, v Slamni vasi, na Grabrovcu in v Lokvici.
  - 19. marca ob 9. uri v Podzemlju in na Suhorju. Ob 14. uri na Radovici, na Jugorju in v Dobravicah. Ob 19. uri na Božakovem.
- Občani Metlike ob 19. uri v kino dvorani.

...hrib se imenuje predel Črnomlja v Loki, za katerega so odborniki prejšnji teden potrdili načrt. Tu bo zrastle kar 63 stanovanjskih hiš. Nekatere že gradijo. (Foto: R. Bačar)

Če dodaš, moraš drugje vzeti

Črnomaljski odlok o davkih je v glavnem milejši za kmete in obrtnike, pa pa preprečiti zlorabe – Za letošnji program javnih del so se odborniki odločili z veliko večino glasov

Črnomaljski odborniki so se 9. marca namučili, čeprav je bil šele prvi dan „mučniški praznik“. Na seji, ki je trajala za poln dneva, so morali obdelati kar 15 zahtevnih točk dnevnega programa.

Prvega dne je bilo najpomembnejši je novi odlok o davkih. Čeprav so ga že obravnavali na zborih volivcev, so odborniki se izpopolnili. Črnomaljski odloki ostajajo na isti ravni, spremembe v obdavčitvi so le pri davku iz gozda. Črna olajšava so priznane kmetom, prav tako kmetovalcem, ki nabavljajo kmetijske stroje. Črnomaljski odloki je novost v tem, da morajo voditi poslovne knjige in imajo nad 25.000 din davčne postavke in žagarje. Lestvica davkov je v splošnem milejša. Za davke jih primanjkuje, so davki popolnoma črtani.

Praznik v Adlešičih

V počastitev 22. marca, krajevnega praznika Adlešič, bodo predstavniki občine pripravili kar dva programa, kakršnih so malokdaj delali. Štavlili bodo v nedeljo, 19. marca. Popoldne ob 16. uri bo koncert godbe na piščali in Črnomlja; ob 18. uri bo nastopil ženski pevski zbor Črnomlja, v programu pa bodo sodelovali tudi člani domače folklorne skupine in članice osnovne šole.

V tem tednu vam posebej priporočamo ogled in nakup modnih in kvalitetnih damskih dolgih hlač po reklamni ceni 14,90 din ter moških zefir srajc z dolgimi rokavi po 19,95 din.

„Beletekstil“ ČRNOMELJ

ČRNOMALJSKI DROBIR

SVET ZA PREVENTIVO in vzgojo v cestnem prometu je bil pri črnomaljski skupščini imenovan na zadnjem odborniškem zasedanju. Predsednik sveta je postal Lojze Hudelja. Naloga sveta je obravnavati in proučevati cestno problematiko ter prometno vzgojo.

PRVO PREDAVANJE iz izobraževalnega programa občinske konference ZKS v Črnomlju je bilo 9. marca v Prosvetnem domu. Zdenko Roter s fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo je imel zanimivo predavanje o „Socialističnih silah, religiji in pojavih klerikalizma“. V dvorani je bilo precej poslušalcev.

KLUB BELOKRANJSKIH ŠTUDENTOV v Ljubljani je dobil novega predsednika. To je Janez Stariha, študent pravne fakultete iz Črnomlja. Dogovorjeno je bilo, da bo letošnje brucovanje belokranjskih študentov v soboto, 8. aprila, v hotelu Smuk v Semiču.

Črnomaljski poročevalec

zem zunaj občine niso podpisala družbenih sporazumov o sofinanciranju javnih del. Tak odnos so na seji ostro obsodili.

Ker so se v več primerih srečevali z dejstvom, da bo denarja premalo, posebno za urejanje nemogočih razmer v cestnem prometu, je odbornik Lovro Rems predlagal, naj v Sloveniji razpišejo ljudsko posojilo za modernizacijo cest. Kljub razpravam v kateri so nekateri zahtevali dodatna dela za posamezna območja občine, pa je bil program javnih del sprejet z veliko večino glasov v taki obliki, kot so ga predlagali.

Dokler bo, pa bo

Leto dni je tega, kar je Ivanka Jaketič, predmetna učiteljica telesne vzgoje na dragatuški osnovni šoli, opozorila javnost, da zadrugi dom razpada in da se bojijo odgovornosti, ker imajo šolarji v dvorani redno telesno vzgojo. Seveda se tudi vse vaške prireditve odvijajo v stavbi, kjer se je strop povesil, kjer omet odpada, po stenah teče voda, v kleti pa je sploh poplava. Prav tako kurjava ni v redu.

Zadrugi dom je prav tak, kot je bil pred letom dni, le da so razpoke daljše in globlje. Domačini, ki so po vojni dom gradili z udarniškim delom in vedo, kakšen material so uporabljali in kako se je takrat gradilo, so mnenja, da dvorana ni varna. Prosili so še strokovnjake z občinske skupščine, naj si zadrugi dom ogledajo in povedo svoje mnenje. Po 12 mesecih je komisija prišla, ugotovila pa, da „ni tako hudo, kot mislijo v Dragatušu.“ Tega, da nevarnosti ni, niso izjavili.

Dvorana bo javnosti in otrokom še naprej na razpolago. Vsakokrat, kadar bo v njej polno ljudi (prireditve so v tem kraju dobro obiskane), pa bo strah ostal. Če se le podre... Nesreča bi bila strašanska. V takem vzdušju in okolju tudi ni mogoče pričakovati sproščeni ne pri nastopajočih ne pri gledalcih.

Pri vsej zadevi pa nihče ne omenja načrtov in možnosti za popravila, kajti na ogromne izdatke si ne upajo niti pomisliti. In vendar tako ne more in ne sme ostati. Ne gre le za stavbo in škodo, ki se v njej dela, temveč za varnost ljudi in za življenje otrok.

R. BAČER

Ploskanje v Gribljah

Gribeljske žene so tudi letos lepo praznovalle dan žena. V gasilskem domu je bila akademija, na kateri so nastopili prav vsi učenci domače šole, vaški pevski zbor pa je pod vodstvom Janeza Totterja zapel nekaj partizanskih in belokranjskih viš. Da je v dvorani vladalo zadovoljstvo, je dokazovalo burno ploskanje po vsaki točki programa.

M. C.

4 TONE SOLATE

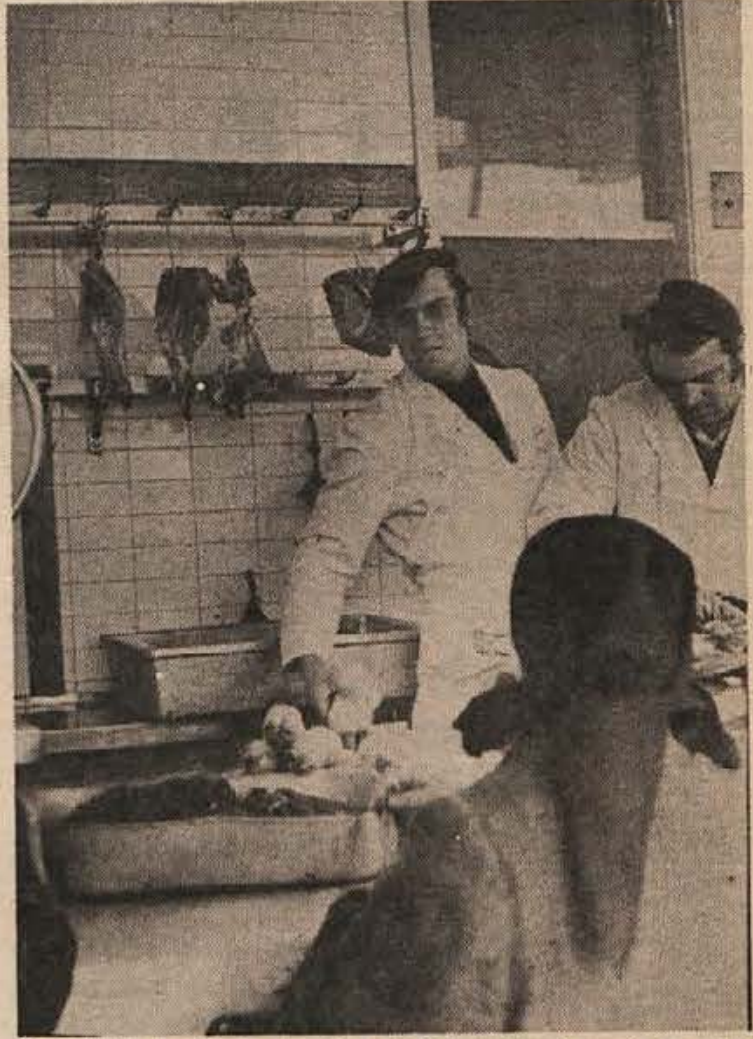
Letos so prodali v Mercatorjevi samopostrežni trgovini že 4.500 kg solate in druge zelenjave. Trgovina je dobro založena kot v drugih krajih, vendar tudi tu večkrat zmanjka sladkorja in masla. Ne morejo navoziti sproti količin, kolikor bi jih ljudje pokupili.

Prevozi

O neurejenih prevozih za delavce tovarne BETI je bilo že večkrat govora, vendar zadnje tedne zadeva ponovno oživlja, posebno v črnomaljskem obratu. „Kakšne so možnosti za ugoditev želja delavcem“, smo vprašali ekonomista Toneta S. Štručija, enega vodilnih ljudi v tovarni in hkrati predsednika poslovnega odbora:

„Že dolgo iščemo izhod, ker je problem tu in vemo, da ga bo treba rešiti. Če bi šlo samo za okrog 23 primerov, kolikor je v črnomaljskem obratu najbolj perečih, in sicer iz adlešičkega konca, si ne bi belili glave. Ne moremo pa vpeljati prevoza samo za en obrat, ker bi delavci iz Mirne peči, Metlike in Dobove takoj in upravičeno postavili isto zahtevo.

Ko smo že pred dvema letoma izračunavali, koliko bi nas prevozi za vse obrate veljali, smo ugotovili, da bi morali na leto odšteti več kot 1 milijon dinarjev. Mnenja smo bili, da je bolje ta sredstva vlagati v stanovanjsko gradnjo in na ta način delavce vezati na bivanje v kraju zapo-

V metliških mesnicah so nekdanj viseli krasni kosi mesa in so ponje hodili od blizu in daleč, zdaj pa prodaja peša. Zmanjkuje zlasti govedine in še manj je bo, če cene ne bodo odmrznile. To odkrito povedo, kajti zdaj prodajajo v izgubo. (Foto: R. Bačar)

SPREHOD PO METLIKI

TUDI PODJETJE KOMET bo vsak čas pričelo izdajati svoje glasilo. V njem bodo dobili prostor mladinci, člani ZK, sindikat in vsi tisti, ki bodo želeli objavljati literarne prispevke. Glasilo bo izšlo enkrat v dveh mesecih in je namenjeno predvsem boljši obveščenosti zaposlenih o dogajanjih znotraj kolektiva.

POT PROTI OBRHU je polna jam in odpadkov. Ker ta del mesta nima kanalizacije, tečejo izplake po vrtovih proti potoku Obrh. To povzroča smrad, zato so se stanovalci že pritožili pri inspekciji, a ukrepov ni čutili s prihodom toplejšega vremena bo smrad še hušji.

ČEPRAV PREUREJAJO HOTEL Bela Krajina, so prenočišča na razpolago. Zal jih večkrat zmanjka, zato morajo gostje prenočevati v Semiču ali v Črnomlju. Računajo, da bodo preureditvena dela končali do 1. maja.

metliški tednik

HVALEŽNI DAROVALCEM
Sekcija za družbeno aktivnost žensk pri občinski konferenci SZDL v Metliki je zares hvaležna domačim kolektivom, ki so prispevali v sklad za enotno obdaritev žena in mater borec na območju celotne občine. Zbrali so 7.500 din. S tem denarjem so pripravili nepričakovano lep 8. marec 125 starejšim ženam.

ODGOVORNOST DO DELAVCEV IN VSEH DELOVNIH LJUDI

Desna skrajnost sili organizacije Zveze komunistov tudi pri nas v slabosti, zaradi katerih se organizacije odmikajo od svoje družbene osnove: od delavskega razreda – Delovni načrt ObK ZKS Novo mesto naj pripomore, da se čimprej utrdita povezanost in moralno politična odgovornost ZKS do delavcev in vseh delovnih ljudi – Nalog in obveznosti je dovolj za vse organizacije in vse komuniste!

Druga seja občinske konference ZK Novo mesto je sprejela akcijski program, s katerim določa osnovne smeri idejno političnega delovanja komunistov v občini, v delovnih organizacijah, šolah, državnih organih, organih varnosti, pregona ter kontrole, krajevnih skupnostih in ostalih interesnih skupnostih, političnih in drugih organizacijah ter v društvih.

Pri tem izhaja iz temeljne akcijske usmeritve Zveze komunistov Jugoslavije (IX. kongres ZKJ, 21. seja predsedstva ZKJ, 2. konference ZKJ) in Zveze komunistov Slovenije (19. seja CK ZKS, 23. seja CK ZKS in 3. konferenca ZKS) ter zahtev, ki jih je nakazala 1. občinska konferenca ZK Novo mesto.

I. Samoupravni odnosi

Komunisti smo se trdno odločili, da krepimo vlogo delavskega razreda v samoupravnih družbeno gospodarskih odnosih. Druga seja konference ZKJ zahteva od nas, da takoj pričnemo uresničevati 21., 22. in 23. ustavno dopolnila.

Zato: 1. Organizacije ZK in aktivni v delovnih organizacijah ter poslovnih enotah naj v duhu 15. ustavnega amandmaja iz leta 1968 in 21., 22. in 23. ustavnega amandmaja iz leta 1971 na osnovi strokovnega gradiva, ki ga naj pripravijo ustrezne službe, politično ocenijo, kakšno stopnjo razvoja so dosegli sedanji samoupravni odnosi in kakšne so objektivne možnosti ter načini za njihovo nadaljnje razvijanje in poglobljanje.

Nosilci: komite naj se takoj loti razgovorov z organizacijami ZK in aktivni o tem, kako se lotiti dela. – Rok: april 1972.

– Sekretarji so osebno odgovorni za to, da organizacije ZK in aktivni sprejmejo skupaj s sindikatom in samoupravnimi organi konkretne programe nadaljnega razvoja samoupravnih odnosov, vključno s programom uresničitve, s katerim naj v primernih obliki seznanijo komite. – Rok: do konca maja 1972.

2. Komunisti v vseh delovnih organizacijah naj se skupaj s sindikatom zavzamejo, da bo sistem delitve dohodka usklajen z družbenim dogovorom in s samoupravnimi sporazumi. S to akcijo ne smemo odlašati in mora biti v aprilu končana.

Nosilci: komunisti, organizacije in aktivni ZK. – Rok: konec aprila 1972.

3. Komunisti v delovnih organizacijah naj si nenehno prizadevajo, da se vsa interna zakonodaja nenehno usklajuje z ustavo, zakoni in notranjim razvojem. – Rok: stalna naloga.

4. V skladu s 24. ustavnim amandmajem je potrebno delavce pri zasebnih samoupravno in politično organizirati. Pripravi je treba konkretno analizo in plan akcije.

Nosilec: komite občinske konference ZK. – Rok: 1972.

5. Komunisti v krajevnih skupnostih naj kritično ocenijo doseženo stopnjo razvoja samoupravnih odnosov in se zavzamejo za nadaljnji razvoj materialne baze in oblik posredne in neposredne danokracije. Organizacije ZK in aktivni ZK ter zbori se morajo zavzemati:

a) da bodo letno sprejemali programe dela in podajali občanom po naseljih in mestnih soseskah pregled nad rezultati gospodarjenja.

Nosilci: sekretarji organizacij, aktivni in zborov ZK. – Rok: stalna naloga.

zacij, društev ter oblik krajevne samouprave z namenom, da se delo programira, koordinira, kakor tudi, da razna odprta vprašanja rešujejo skupno.

Nosilci: komunisti v KO SZDL in organizacije in aktivni ZK v krajevnih skupnostih.

II. Stabilizacija

1. Komunisti v občini si moramo na vseh področjih dela prizadevati, da se potrošnja uskladi z ustvarjenimi sredstvi. Programi razvoja kulture, služb, delovnih organizacij itd. morajo biti v skladu z materialnimi možnostmi.

Nosilci: komunisti, organizacije ZK, aktivni ZK v delovnih organizacijah in v občinski skupščini. – Rok: stalna naloga.

2. Komunisti v delovnih organizacijah se morajo zavzemati za tole: a) splošno potrošnja bo potrebno v prihodnje spraviti v racionalne okvire z namenom, da se še okrepi akumulativnost gospodarstva;

b) osebni dohodki ne smejo rasti hitreje od narodnega dohodka, v gospodarstvu pa ne hitreje od produktivnosti dela;

c) da bodo investicije v skladu z razpoložljivo akumulacijo, in da se bodo nanašale predvsem na kader, modernizacijo strojev in tehnologij;

d) da se obratna sredstva poveču-

jejo v skladu z zahtevami zakona tako, da delovne organizacije postopno dosežejo pokritje tekočih potreb v proizvodnji z lastnimi sredstvi.

Nosilci: komunisti in organizacije ter aktivni ZK v delovnih organizacijah. – Rok: stalna naloga.

III. Socialna diferenciacija

Komunisti smo dolžni nenehno usmerjati tok družbenega razvoja v smeri poglobljanja in razširjanja samoupravne socialistične demokracije. Ob tem se moramo odločno upreti vsem pojavom neustrezne socialne diferenciacije. – V zvezi s tem naj se:

1. osnovne organizacije in aktivni ZK zavzamejo, da bodo na osnovi sklepov 3. konference ZKS in akcijske usmerjenosti v delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih, občini, itd. izdelali lastne delovne programe za konkretno razreševanje perečih problemov socialne diferenciacije. (Konec prihodnjic)

Dobro obveščeni občani – dobri samoupravljavci!

PRED ŠPORTNIM DOGODKOM LETA

Planiška velikanka vabi!

Jugoslavija je organizator I. svetovnega prvenstva v smučarskih poletih – Planica bo sprejela od 24. do 26. marca 70 znanih smučarskih imen

Pod pokroviteljstvom predsednika republike Tita bo na planiški velikanki od 24. do 26. marca prvo svetovno prvenstvo v smučarskih poletih. Za to prireditev je doma in v tujini veliko zanimanje, saj pričakujejo udeležbo okoli 70 skakalcev in 100.000 gledalcev.

PRIJAVLJENIH JE 13 DRŽAV – Organizatorji so prejeli prijave 13 držav. Nastopili bodo skakalci iz Kanade, Poljske, Finske, ČSSR, SSSR, Avstrije, Japonske, Vzhodne Nemčije, Norveške, Madžarske, Švice, Amerike in Jugoslavije.

Pričakujejo pa še tekmovalce iz Zvezne republike Nemčije, Italije, Francije in Romunije.

NASTOPILO BO ŠEST JUGOSLOVANOV – Naši gledalci bodo imeli priložnost navijati tudi za naše proslavljene skakalce. Po velikanki se bodo pogrnali: Danilo in Drago Pudar, Peter Stefančić, Marjan Mesec, Bogdan Norčič in Marjan Preloršek.

KDO BO NOVI REKOR-

DER? – Konstruktorja planiške velikanke inženirja Vlado in Janez Gorišek sta izjavila, da bo padel Wolfov rekord (165 metrov), če bodo vremenske razmere ugodne. Kritična meja skakalnice je namreč že 158 metrov.

TELEVIZIJSKI PRENOSI V 15 DRŽAV – Ljubljanska televizija bo omogočila prenos planiških poketov v barvah. Za zdaj je gotovo, da bodo prenos iz Planice gledali v 15 deželah, med drugim sta se prijavi tudi Islandija in Alžirija.

KAJ PA ČENE VSTOPNIC? – V petek, 24. marca, bodo vstopnice po 5 in 10 din, v soboto in nedeljo pa za mladino 10 din in za starejše 20 dinarjev. Za

parkiranje osebne avtomobila bo treba odiniti še 10 dinarjev. **160 NOVINARJEV V PLANICI** – Zanimivo prireditev bo spremljalo 120 domačih športnih novinarjev, reporterjev in komentatorjev RTV, fotoreporterjev in smecalcev; iz tujine pa se je do zdaj prijavilo že 40 poročevalcev.

PLANICA 72 NA FILMU – Znani slovenski režiser športnih in dokumentarnih filmov Jože Pogačnik bo o I. svetovnem prvenstvu v smučarskih poletih posnel športni film v barvah.

PLANICA IMA SVOJO HIMNO – Znani skladatelj in trobentač dr. Urban Koder je komponiral nalašč za to prireditev himno Planice, ki jo bomo poslušali tri dni.

KAJ RES 100.000 GLEDALCEV? – Po zanimanju sodeč, organizatorji sklepajo, da si bo planiško prireditev v treh dneh ogledalo 100.000 ljudi, kar bi bil svojevrsten rekord za zimске prireditve pri nas.

Fotoaparati in reklamni dolarji, s katerimi je Hudorovac neprijatelj kmeta pri zidanici

Igrača in dolarji za reklamo

Kako je Cigan z namazanim jezikom ogoljufal kmeta za sedlo – Za kazen bo sedel 45 dni

„Stric, postavite se, da vas fotografiram,“ je brezposelni Janez Hudorovac iz okolice Gradca nagovoril kmeta iz Bušnje vasi, ki je pred svojo zidnico kmalu po Martinu pokušal letino. Možak je bil dobre volje, zato se je spustil s prišlekom v pogovor. Ta je imel jezik namazan, tako je kaj kmalu začel kmeta nagovarjati, naj mu proda konjsko sedlo.

Spirva vinogradnik ni bil pripravljen barantati, toda ker je Cigan silil in silil, je zahteval 800 din. Kupec denarja „slučajno“ ni imel pri sebi, zato je obljubil, da ga bo prodajalcu izročil na prvem metliškem sejmu, dotlej pa je bil velikodušno pripravljen zastaviti fotoaparati, dvajset dolarjev in uro. Seveda je hvalil, da je vse prvotno in da je vrednost teh stvari daleč na ceno za sedlo.

Ker sta vmes pila, možak niti ni dobro videl. Kaj mu Cigan ponuja, toda zmenila sta se in sedlo je šlo iz hiše. Premeteni Hudorovac je sedlo kmalu prodal za 400 din, kmeta, pri katerem ga je dobil, pa ni hotel več videti. Ogoljufani je doma ugotovil, da je bil prevaran. Fotoaparati je bil le otroška igrača, dva bankovca po 10 dolarjev pa sta bila reklamna kupona za nakup s popustom v veleblagovnici. Tudi ura je bila tako rekoč brez vrednosti.

Ko je zadevo obravnavalo črnomajlsko sodišče, je kljub Hudorovčevim izgovorom ugotovilo, da je kriv ogoljufje in mu prisodilo 1 mesec in 45 dni zapora. Sodba še ni pravnomočna, je pa opozorilo, da ne gre sklepati kupčij z neznanici, posebno ne ob kozarcu vina.

R. B.

V NOVEM MESTU:

Dva vloma v eni noči

Jože Planinšek iz Male Strmice je bil obsien na leto in osem mesecev strogega zapora

26-letni Jože Planinšek iz Male Strmice v novomeški občini je bil v četrtek obsien na leto in osem mesecev strogega zapora, do pravnomočnosti pa bo ostal v priporu.

Planinšek se je po prestani kazni enega leta strogega zapora zaradi vlomne tatvine lani zaposlil pri Snagi v Ljubljani. Kmalu je samovoljno zapustil delo in živel v Ljubljani, dokler ni zaprjavil denarja. 21. januarja letos se je vračal domov in se je ustavil v Novem mestu. Bil je lačen, toda brez denarja. Zato je vlomil najprej v Market pri gimn-

ziji, potem pa še v samopostrežbo pri mostu. Obakrat je razbil sipo in zlezel v trgovino. V prvi trgovini je vzel iz blagajne 122 din, približno kilogram salame, četrt kilograma kruha in 5 katič cigarete ter 5 parov nogavic, iz druge pa iz dveh blagajn 129 dinarjev.

V trebanjski gostilni je potem izgubil 3 pare nogavic in vojaško knjižico, zato so ga hitro izsledili. Tatvini je odkrito priznal in ju obžaloval, vendar pa je treba pristaviti, da je doslej zakrivil že 6 tatvin in vlovov.

V VELIKEM GABRU:

Cigan in marke kot kafra

Gostilničarju Jerlahu ukradli 12.250 mark in 3.500 dinarjev – Osumljen je Milan Hudorovac

Pri gostilničarju Avgustu Jerlahu v Velikem Gabru pri Trebnjem si bodo gotovo dolgo zapomnili dan, ko so popravljali in pospravljali hišo. Zaradi popravila hiše so namreč prejšnji torek, 7. marca, pospravljali po hiši in okrog nje.

Za pospravljanje so najeli tudi Milana Hudorovca (21 let) iz ciganskega naselja pri Velikem Gabru. Hudorovac je sredi dela odšel, gostilničar pa je šele zvečer ugotovil, da mu manjka tudi 3.500 dinarjev in 12.250 nemških mark. Jerlah je sicer še govoril s Hudorovcem, ki pa je po pogovoru z gostilničarjem izgubil kot kafra.

Jerlahu ni preostalo drugega, kot da je krajo prijavil miličnikom, ki Cigana zdaj iščejo.

Zanimivo pa bi bilo vedeti, zakaj je Jerlah tako veliko vsoto denarja imel doma – in še tako slabo spravljenege, da je Hudorovac mimogrede prišel do njega. Marke, preračunane v naš denar, so bile vredne okrog 65.000 dinarjev, tako da je bilo 3500 dinarjev, ki jih je odnesel tat, pravzaprav samo šo drobiž!

Osumljenega Milana Hudorovca so novomeški miličniki prijeli, kot smo zvedeli na upravi javne varnosti v ponedeljek.

Vlomilca prijeli v zidanici

Vlomilec se je zgubil v kočevskih gozdovih

V bližini Žužemberka so 6. marca prijeli miličniki 30-letnega Ivana Goloba iz Mute ob Dravi. Pri Golobu, ki je vdril v zidnico, so našli del „plena“, ki ga je odnesel iz kočevske trgovine „Potrošnik“, v katero je vlomil v noči od 29. februarja na 1. marec. Trgovci so takrat z inventuro ugotovili, da manjka v trgovini za 2.317,45 din raznih živil, pižaje in cigaret.

Ivan Golob je vlom v kočevsko trgovino priznal. Povedal je, da je bil 20. februarja izpuščen iz ljubljanskih zaporov, kjer je sedel zaradi klatstva. Iz Ljubljane se je napotil peš v Kočevje. Po vlovu je odšel spet peš proti Žužemberku. Povedal

je, da se je v kočevskih gozdovih izgubil in po dveh dneh ugotovil, da tava v krogu. Nato je krenil proti Žužemberku in vdril v zidnico, da bi v njej prespal. Zdjaj bo spet spal na topleni.

J. PRIMC

List za vsakogar »Dolenjski list«

Urejeno varstvo predšolskih otrok je eden izmed temeljnih pogojev za vključevanje žena v gospodarstvo. V novomeški tekstilni tovarni NOVOTEKS imajo to pomembno vprašanje že dolgo rešeno: v tovarniškem otroškem vrtcu so dobili varno in toplo zavetje tudi tle fantki in punčke, ki so 8. marca popoldne lepo zapeli svojim mamicam in jih razveselili na proslavi dneva žena. (Foto: Tone Gošnik)

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA Novo mesto
komisija za delovna razmerja

OBJAVLJA
prosto delovno mesto

REFERENTA V SPLOŠNEM SEKTORJU
s srednjo šolsko izobrazbo, dvema letoma prakse
in z znanjem stroještva

Poskusna doba traja dva meseca.
Prijave je treba poslati v 15 dneh po objavi komisiji za
delovna razmerja pri Dolenjski banki in hranilnici
Novo mesto.

KMETIJSKA MEHANIZACIJA!

Kmetijsko gospodarstvo Škofja Loka

PRODA na
JAVNI DRAŽBI

dne 26. marca 1972 ob 8. uri za družbeni sektor, ob 9.
uri pa za zasebni sektor v Škofji Loki, Suha 1, na-
slednje kmetijske stroje:

- 1 traktor Zadrugar 58 KM
- 2 traktorja Ferguson, 65 KM in 35 KM
- 1 traktorsko škropilnico (300 litrov)
- 1 traktorske grablje
- 1 samonakladalnik »Foršret«
- 2 silažna kombajna »Čeh« in
»Scampula«
- 2 traktorska pluga, tribrazdna
- 1 traktorski plug, tribrazdni,
diskovni
- 2 kompleta grabežev za traktorje
Ferguson

Ogled na navedenem naslovu je možen v soboto,
25. marca 1972.

OBVESTILO!

Pripravljajo se veliki pomladan-
ski manevri. Državljan in držav-
ljanke, bodite pripravljani! Na-
slednja obvestila slede na TV
JUG. RZKS ND.

Zaposlitev za gostince!

Delavski svet SO ZD »GOSTUR«, Metlika

razpisuje naslednja prosta delovna mesta v svojih
gostinskih obratih:

- VODJO KUHINJE V GOSTIŠČU**
Pogoji: VKV, praksa 3 leta, ali KV s prakso od
3 do 6 let.
- NATAKAR, NATAKARICA**
KV, praksa 1 do 3 let; prosti dve delovni mesti.
- KUHAR, KUHARICA**
KV, praksa 1 do 3 let; prosti dve delovni mesti.
- ŠEFA STREŽBE V HOTELU BELA KRAJINA**
znanje dveh tujih jezikov, VKV s prakso 3 let
ali KV in prakso od 3 do 6 let.
- SLAŠČIČARJA**
za Delavsko restavracijo, KV s prakso 3 let.
- SOBARICO**
za Hotel Bela krajina, s končano osemletko, Za-
želeno znanje tujega jezika. Stanovanje v hotelu
brezplačno. Prednosti imajo osebe, stare nad 25
let.

Nagrajevanje po določilih samoupravnega sporazuma
in učinka.

Prijave sprejema uprava enote »GOSTUR«, Metlika.

IGM »SAVA«, Krško, Gasilska 4

RAZGLASA
prosti delovni mesti

- 2 gradbenih delovodij

(za obrat gramoznica in cementnice)

- Pogoji:
- gradbeni delovodja s prakso
  - industrijski gradbeni tehnik z dveletno
prakso
  - VK zidar z opravljenim izpitom in večletno
prakso

Sprejememo takoj ali po dogovoru še:

- 2 KV zidarja
- 7 PK delavcev
- 10 NK delavcev

Stanovanja nimamo.
Ponudbe sprejema kadrovska služba IGM »Sava« —
Krško, Gasilska 4.

Komisija za volitve in imenovanja občinske skupščine Črnomelj

RAZPISUJE
delovno mesto

RAVNATELJA OSNOVNE SOLE SEMIČ

Pogoji:
učitelj s srednjo, višjo ali visoko izobrazbo
z najmanj 10 leti vzgojno-izobraževalne prakse

Kandidati naj vložijo pri naslovu prošnjo z vsemi do-
kazili o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni po objavi
razpisa.

Kmetijsko in trgovsko podjetje AGRARIA BREŽICE

RAZPISUJE
prosti delovni mesti

DVEH MOLZNIH KONTROLORJEV

za področji: Brežice, Čatež, Vel. Dolina, in
Cerkije ob Krki, Krška vas, Skopice

Poleg splošnih pogojev veljajo še naslednji:

1. končana srednja ali nižja kmetijska šola
2. prosta vojaščina
3. poskusno delo dveh mesecev

Osební dohodek po pravilniku o OD podjetja.
Stanovanje ni zagotovljeno.
Kandidati morajo pismene ponudbe dostaviti upravi
podjetja najpozneje do 31. marca 1972.

Trgovsko in proizvodno podjetje »PETROL«

LJUBLJANA

poslovna enota BREŽICE

razglasa
prosta delovna mesta za

- VEČ PRODAJALCEV na bencinskih servisih v NOVEM MESTU

in vabi k sodelovanju

Pogoji:
1. končana osemletka
2. odslužen vojaški rok

Prednost imajo trgovski delavci.
Poseben pogoj je poskusno delo, ki traja šest mesecev.
Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom je treba
poslati v roku 10 dni po dnevu objave tega razpisa
navedeni poslovni enoti.

PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!

Lasko pivo

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in brata

ANTONA STANIŠA

upokojenca

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji
poti in mu darovali vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo
osebju kirurškega oddelka, NOVOTEKSU, ZB Smihel, RK Smihel,
občinskemu odboru ZZB NOV Novo mesto, upokojencem Novo-
teksa, kolektivu ginekološko-porodniškega oddelka splošne bolnice
Novo mesto in tov. Antonu Lavriču za poslovljne besede ter pev-
cem in godbi! Vsem iskrena hvala.

Zalujoči: žena, hčerka z družino, sin, bratje, sestre in drugo
sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, prastare mame,
sestre, tete in svakinje

TEREZIJE SIVKA

iz Starega trga pri Trebnjem

se iskreno zahvaljujemo sosedom, znancem in prijateljem. Posebna
hvala za razumevanje v najtežjih trenutkih družini Godnjavec, Re-
ziki in Franciju, Olgi Martincič in Alojzu Brezjarju. Najlepša hvala
kolektivoma »AVTO« iz Kočevja in »KOMET« iz Metlike za podarje-
ne vence in spremstvo na zadnji poti. Zahvaljujemo se govornikom
pred hišo in ob odprtem grobu. Vsem, ki ste našo mamó spremili
na žalostni poti, prisrčna hvala.

Metlika, Maribor, Kočevje.

Zalujoči: hčerke Vika, Zinka in Ida z družinami

ZAHVALA

Ob tragični izgubi našega ljubelega sinka in bratca

MARKA MAVSARJA

iz Regerče vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili do njegovega
mnogo preranega groba. Posebno se zahvaljujemo prostovolj-
nemu gasilskemu društvu iz Regerče vasi; poklonim gasilem
iz Novega mesta in garniziji Bralin za pomoč pri reševanju
našega Marka. Zahvaljujemo se tudi gostinskemu šolskemu
centru iz Novega mesta, kolektivu Slaščičarne, sorodnikom,
prijateljem in vaščanom za podarjene vence in cvetje, gospodu
župniku za opravljeni obred ter vsem, ki so nam stali v teh
težkih trenutkih ob strani in nam kakorkoli pomagali.

Zalujoči: mamica, očka in sestrica Melitka, ata in mama ter
drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Po težki in dolgotrajni bolezni nas je mnogo prezgodaj
zapustila žena, mamica, hčerka in sestra

JOZEFA STRABIČ, rojena OBERSTAR

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in
znancem ter vsem, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na
pomoč, spremili pokojnico na zadnji poti, nam izrazili sožalje
in darovali cvetje. Posebno se zahvaljujemo zdravnikom in
osebju splošne bolnišnice Novo mesto za lajšanje bolečin,
sindikalni podružnici TDP, NOVLESU, osnovni soli Vavta
vas, strokovni PTT soli iz Ljubljane, podjetju za PTT promet
v Novem mestu za podarjene vence, gospodu župniku za cer-
kveni obred. Vsem se enkrat hvala!

Zalujoči: mož Stevo, sin Bojan, hčerka Sonja, mama, brata
Jože in Drago z družino.

VELIKO TEKMOVANJE OSMIH RAZREDOV OSNOVNIH SOL

- Nabirajte nove naročnike za revijo M v domačem
kraju.
- Vprašajte svojega razrednika, ki vam bo povedal
prav vse o akciji.
- Tekmovanje bo trajalo do 31. maja 1972. Najuspeš-
nejše razrede čakajo bogate nagrade. Več zbranih
novih naročnikov, večja možnost za nagrado in s tem
za končni izlet celotnega razreda.

NAGRADA ZA VAŠ RAZRED

Za prve tri razrede na tekmovalni lestvici nagrada v
višini 10.000 din.

1. nagrada 5.000 din

2. nagrada 3.000 din

3. nagrada 2.000 din

Za vsakega novega naročnika
10 din.

Sodelujte v nagradnem tekmovanju. M revija vam
omogoča končni izlet vašega razreda.

Delo v pekarni!

Takoj zaposlimo

DELAVCE

zdrave in močne, ki imajo smisel za osebno higie-
no, čistočo in veselje do dela v pekarni. Kandi-
dati morajo imeti odslužen vojaški rok. Delo je
tudi v nočnih urah. Poizkusna doba je dva me-
seca. Osební dohodek po pravilniku. S stanova-
njem ne razpolagamo.

Interesenti naj se osebno javijo na upravi

-ZITO-
DE Pekarna in slaščičarna
Novo mesto

TAKŠNE KRIZANKE ŠE NISTE REŠEVALI
99 NAGRAD NAŠ DOM ŠT. 3 V PRODAJI

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 17. marca - Jerica Sobota, 18. marca - Edvard Nedelja, 19. marca - Jožef Ponedeljek, 20. marca - Igor Torek, 21. marca - Benedikt Sreda, 22. marca - Vasilij Četrtek, 23. marca - Slava

KINO

BREŽICE: 17. in 18. marca ameriški barvni film „Willie Boy“. 19. in 20. marca ameriški barvni film „Ples vampirjev“. 21. in 22. marca ameriški barvni film „Noč vlomilov“. **BRESTANICA:** 18. in 19. marca nemški film „Vrag vzemi profesoro“. **CRNOMELJ:** 17. marca francoski barvni film „Diabolik - hudic“. 19. marca angleški barvni film „Kapitan Nemo in podvodno mesto“. 22. marca italijanski barvni film „Silvija in ljubezen“. **KOSTANJEVICA:** 18. marca italijanski barvni film „Pravi človek z

Zahoda“. 19. marca mehiški barvni film „Divje srce“. **KRSKO:** 18. in 19. marca ameriški barvni film „Hudičeva brigada“. 22. marca angleški barvni film „Mister 10%“. **MIRNA:** 18. in 19. marca italijanski barvni film „V prepadu strasti“.

METLIKA: Od 17. do 19. marca ameriški barvni film „Padalci prihajajo“. Od 17. do 19. marca ameriški barvni film „Črni šerif“. Od 18. do 22. marca ameriški film „Letoča vrata“.

MOKRONOG: 18. in 19. marca ameriški barvni film „Nasilje v Jerihu“.

NOVO MESTO: 17. marca Večer kratkih filmov. 18. in 19. marca japonski barvni film „Tajni agent 101“. 19. in 20. marca matineja - „Dečki Pavlove ulice“. Od 21. do 23. marca ameriški barvni film „Ne streljaj, Djo!“ - **POTUJOCI KINO NOVO MESTO:** Od 17. do 21. marca ameriški film „Pekel Pacifika“.

SEVNICA: 18. in 19. marca francoski film „Svet brez sonca“. 22. marca ameriški film „Katarina Velika“.

TREBNJE: 18. in 19. marca ameriški barvni spijonski film „Agent Matt Helm - gomila ubijalcev“.

PRODAM KRAVO - breja 8 mesecev. Naslov v upravi lista (564/72).

PRODAM semenski krompir igor, vesna, dezire. Franc Bobnar, Voglje 88 - 64208 Šenčur pri Kranju.

PO UGODNI CENI prodam gozd (1 ha 63 arov) na Logu pri Sevnici. Pojasnila: Jože Černe, Rovišče, 68293 Studenec.

POSEST

PRODAM travnik v Dobravi blizu Bregarjevega mlina. Naslov v upravi lista (572/72).

V najem oddam posestvo (8,5 ha) z gospodarskim poslopjem. Vrh pri Boštjanju. Vseljivo takoj. Ostalo po dogovoru na naslov: Jože Zelenik, Boštanj 69.

V najem oddam manjše posestvo (4,5 ha). Vseljivo takoj. Ostalo po dogovoru. Marija Hočevar, Vrh pri Boštjanju 43, Boštanj.

PRODAM približno 20 arov vinograde v bližini Zdinje vasi. Naslov v upravi lista (535/72).

PRODAM VINOGRAD v Ručenski gori v bližini železniške postaje Semič. Voda v bližini. Naslov v upravi lista (540/72).

Ob nenadomestljivi izgubi našega ljubljenega in skrbnega moža, očeta, starca očeta

MOHORJA KURLJA iz Žužemberka

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancom, ki so nam stali ob strani, nam pomagali in tešili našo bol. Najiskrenjeje hvala vsem, ki so organizirali pogreb v tako velikem številu, organizaciji ZB Novo mesto in Žužemberk za poklonjene vence ter godbi iz Novega mesta, pevskemu društvu Žužemberk, organizaciji SZDL in organizacijam, ki so sodelovale pri pogrebu. Posebna hvala gasilskemu društvu Žužemberk za udeležbo članov in prevoz pokojnika na pokopališče, tov. Mikanu Senici za govor pred hišo pokojnika, tov. Stanetu Gorinšku, pred. ZB Žužemberk, za govor pri odprtem grobu in vsem, ki ste dragega spremlili do njegovega prenehanja groba. Se enkrat vsem lepa hvala.

Zužemberk, Beltinci, Cvbelj
Zalujoči: žena Milka, sin Slavko z ženo, sin Jože z družino, hčerka Milka z družino, sin Ignac in drugo sorodstvo

Ob bridki izgubi naše drage mame, stare mame in prababice

BARE ŽLOGAR z Radovice 41

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom za izraze sožalja, za cvetje in vence ter številno spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala ZB Radovica in tovarišu Maziju za poslovilne besede v imenu vaščanov ter občinskemu odboru ZB Metlika in tovarišu Maneku Fuksu za ganljive besede pri odprtem grobu.

Zalujoči: sin Jože z ženo Karolino, vnuk Jože in vnukinja Slavica z družinama ter drugo sorodstvo

Namesto venca v spomin pokojnega šolskega upravitelja Alojza Nečimerja so Miho Jovanovič, Milena in Ivan Jurčec darovali 150 din pionirskemu odboru na osnovni šoli Milka Šobar-Nataša, Novo mesto. Pionirji se toplo zahvaljujejo.

ČESTITKE

Ljubemu možu oziroma očku Jožetu Trlepu iz Starega trga pri Trebnjem vse najboljše za dvojni praznik, največ za srečo za volanom želi žena Slavka s hčerko Renatko.

Dragi mami Jožefi Gašparc iz Vrhpeči pri Mirni peči želimo za njeno godovanje vse najboljše in še mnogo zdravih in srečnih dni. Hčerke in sinova z družinami.

Dobremu očku Jožetu Žagarju iz Mačkova 25 želimo za njegov praznik, da bi bil zdrav, vesel in vedno tako priden. Žena Dragica, hčerki Jožica in Vesna.

Jožetu Kocjančiču, ki služi vojaški rok v Kumanovu, za 19. pomlad želimo vse lepo stara mama, oče, mama, brat in sestra z družino, posebno pa Alenka in Uroš.

Danes praznuje svojo pomlad ljubi mož in očka Tone Udovič iz Trebnje. Ob tem prazniku mu želimo mnogo let sreče, zdravja ter skupnega razumevanja žena Stanka in hčerka Radojka. Družinama Zitnik s Trške gore ter družini Udovič iz Repč pa lepe pozdrave.

Dragima Vandi in Tonetu Možina, ki živita v Nuernbergu za 5. obletnico skupne življenjske poti iskreno čestita mamica.

Jožku Virantu in njegovi hčerki Jožici iz Polja pri Trzinu ob praznovanju želi vse najboljše brat Vinko z družino.

Dragi sestri Jožefi Kordan z Mirne, ki se trenutno zdravi v bolnici Novo mesto, voščimo za god in ji želimo, da se ji zdrave zboljša in da bi se kmalu vrnila na svoj dom. Sestra Mici, Stanko in sorodniki.

Ljubim mami in stari mami Jeri Držar iz Dobrenja pri Sentilju za god in 73. rojstni dan ter sestri Micki in njenemu možu Stanetu Radinu za 24. obletnico skupnega življenja veliko zdravja in sreče želijo hčerka Rozka iz Trške gore ter vsi njeni.

Dragi hčerki Miheli Hudelja iz Vinice iskreno čestitata za 17. rojstni dan in ji želita dober učni uspeh mama in brat Jani.

Dragemu sinu Jožku Gorencu, ki služi vojaški rok v Kruscu, vse najlepše za praznovanje, da mu ne bi bila vojaška suknja pretežka in da bi se srečno vrnil med svoje domače, želijo oči, mami in sestra Lidija.

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeškem transfuzijskem oddelku: Slavka Lukšič in Tončka Sinkovec, članici Splošne bolnišnice Novo mesto; Jože Škrbec, član Komunalnega podjetja Novo mesto; Karel Barbič, Stane Kastello, Anton Zadnik, Jože Miklič, Lado Potočar, Joža Draginc, Franc Fabjančič, Anton Jereb in Ida Blažič, člani Novoteksa, Novo mesto; Antonija Vovko, gospodinja s Potovzha; Janez Mislj, Marjan Smerke, Jože Smerke, Jože Brudar, Franc Turk, Martin Bartoli, Slavka Dular, Marica Drab in Peter Bračko, člani IMV Novo mesto; Jože Šere in Jože Konček, člana Iskre Novo mesto; Anton Rus, član Novograde, Novo mesto; Jože Mohar, kmet s Potovzha; Ludvik Murgelj in Janez Rangus, člana Krke, tovarne zdravlil Novo mesto; Ludvik Matjašič, Jože Možina, Vekoslav Šekoranja, Marjan Černe, Jože Pavlenč, Tomo Gorjup, Slavko Kovačević, Gregor Vodnik, Gabrijel Vovk, Toni Bezenšek, Marina Vrančič, Reza Žagar, Janez Žele, Anica Kapš, Zvezdana Radin, Anica Matjašič, Estera Tomljanovič, Peter Kržičnik, Andrej Smerkar, Marko Ušaj, Nikolaj Zvakej, Valentina Zelenič, Vida Ivančič in Lidja Čamer, dijaki novomeške gimnazije; Ivan Šimec, član GG Novo mesto; Ivan Kopina, član Gorjancev, Straža; Alojz Jelc, delovodja s Suhoja; Marica Retelj, članica Bora, Dolenjske Toplice, Milan Marn, član Novolesa, Straža; Marija Starha, članica Ljubljanskih mlekarn, Metlika; Nežka Drčar in Jelka Golobšč, članici SDK Novo mesto; Mirko Krevs, član Industrije obutve, Novo mesto; Karlo Majetič iz Novega mesta.

Vse najboljše voščimo za god Jožetu in Jožefi Barbo iz Dobja št. 1, majemu Jožku, Jožetu in Pep Springer iz Podboršta ter Joži Barbu z Velikega Kala! Se posebno pa želimo očetu za 80. rojstni dan vse najboljše in obilo zdravja. Ostale lepo pozdravljamo Mici, Anica, Martin in France z družinami.

radiatorjev - nov izdelek, ki temeljito očisti rebra radiatorja vsega prahu, ki zadržuje oddajo toplote.

KUPCE SADILNEGA MATERIALA

obveščam, da so moje sadike močne in ne gredo v avtomobile. Zato priporočam prtljajnik in zavojni material. - Drevesničar Martin Barbo, Mali Kal pri Mirni peči.

PREKLIC

Marija Zajc, Dol. Karteljevo 14, Mirna peč, in Karel Pate, Dol. Kamence 13, Otočec, prepovedujeta hojo in vožnjo po travniku v Dolini pri Karteljevem. Kdor tega ne bo upošteval, ga bova sodno preganjala.

Franc Pirnar, Dolenja vas 21, Mirna peč, prepovedujem vsako hojo, vožnjo in parkiranje avtomobilov ter delanje kakršnekoli škode po moji parceli - njivi. Prepovedujem tudi tistim, kateri imajo posebno pravico. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Marija Simc, Mihovec 8, Stopiče, prepovedujem hojo, vožnjo z vsemi vozili in pašo živine po mojem posestvu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Ana Suštaršič, Vel. Orehek 26, Stopiče, prepovedujem vsem hojo in pašo kokoši po vinogradu in vrtu v Zupančih. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Jernej Piletič, Gor. Suhadol 12, Brusnice, prepovedujem vožnjo koles in motornih koles, preganjanje živine po moji njivi na Travniki in delanje kakršnekoli škode. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Preključujem, kar sem govoril o Alojzu Beletu s Potovega vrha 58, ker je neresično. Ivan Gazdova, Potov vrh 9, Novo mesto.

Prepovedujem pašo kokoši ali delanje kakršnekoli škode na mojem posestvu. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala. Jožeta Žibert, Brezje 3, Leskovec.

OBVESTILA

Pevski zbor Gorjanci-Straža privede koncert v Dolenjskih Toplicah v nedeljo, 19. marca, ob 15. uri. Vljudno vabljeni!

STRUZIM - jermenice, zavorne mlje do 500 mm, osi, navojna vretenja in razne vijake do dolžine 1500 mm. Lojze Kerin, Brod 10, 68312 Podbočje.

ŠČETKE ZA LOŠČILCE in za sesalce za prah obnovi ščetarstvo Armič, Ljubljana, Tržaška 52. - Izdehujem tudi ščetke za čiščenje

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

TAKOJ SPREJMEM mizarškega pomočnika. Možnost zaslužka do 350.000 S-din. Hrana in stanovanje po dogovoru. Miro Novak, Splošno mizarstvo, Log 77, Brezovica pri Ljubljani.

POMOČ V GOSPODINJSTVU (dopolndne do 3 ure) sprejemem. Plača dobra. Ragovska 17.

TAKOJ ZAPOSILIM zidarje, priučene zidarje ter delavce. Možna priučitev. Stanovanje samsko. Plača zelo dobra in po dogovoru. Peter Glazer, Nova Loka 4, 68340 Crnomelj.

SPREJMEMO NATAKARICO, lahko je tudi začetnica, ki ima vesenje do strežbe. Nastop takoj ali po dogovoru. Gostilna Murko, Krško.

GOŠTILNA z avtomatskim kegljiščem sprejme dekle - vsa oskrba v hiši - možnost nadaljnjega izobraževanja. Gostilna „Benedik“, Kranj - Stražišče.

VAJENKO za pletilstvo sprejemem. Oskrba lahko pri meni. Pletilstvo Kovačič, Stična.

UPOKOJENKA sprejme na stanovanje 2 zakonca-upokojenca, ki bi imela veselje do delnega kmečkovega dela. Ostalo po dogovoru. Naslov v upravi lista (555/72).

SPREJMEM FANTA za priučitev izolacije toplovodov. Plača dobra. Naslov v upravi lista (556/72).

MIZARJA, kvalificiranega, sprejemam v redno zaposlitev. Stanovanje preskrbljeno. Mizarstvo, Čargova št. 6, Ljubljana, telefon 341-444.

SPREJMEMO živiljsko vajenka. „Modni salon“ Anča Zavrtnik, Beethovnova 12, Ljubljana.

MIZARSKEGA vajenca sprejemam. Stanovanje preskrbljeno. Franc Trampus, mizarstvo, Tacenska 59, Ljubljana-Sentvid.

GOSPODINJSKO pomočnico ali žensko s popolnansko zaposlitvijo sprejemem k 4-članski družini. Nudimo centralno ogrevanje sobo, hrano in nagrado. Ponudbe pošljite na naslov: Karla Štebi, Korytkova 30, Ljubljana.

SPREJMEM žensko ali moškega od 15 do 50 let na mehanizirano kmetijo. Lovro, Jenko, Virmašič 32, Skofja Loka.

Motorna vozila

PRODAM OPEL kadet 1970 in tovarni avto Mercedes 338. Naslov v upravi lista (542/72). Ogled vsak dan od 16. ure dalje.

PRODAM škodo 67 letnik z novo vgrajenim motorjem. Ogled v gostilni „Benedik“, Kranj - Stražišče.

PRODAM avto BMW 700 LS, letnik 1962, ali zamenjam za avto Fiat 750. Ciril Gričar, Dol. Nemška vas 42, 68210 Trebnje.

UGODNO prodam dobro ohranjen moped. Voljčanšek, Raka 91 pri Krškem.

PRODAM škodo MB 1000, tip 67-68, prevoženih 34.000 km. Majde Silc 9, Novo mesto tel. 21-897.

STANOVANJA

ODDAM stanovanje samski osebi v bližini Novega mesta. Naslov v upravi lista (536/72).

ISCEM opremljeno sobo v Novem mestu. Anica Lopatič, Ločna 14, Novo mesto.

OPREMLJENO sobo oddam samskemu mlademu fantu. Sokolska 3, Novo mesto.

POSTENO deklo nujno potrebuje sobo v Krškem ali okolici za kratk čas. Plača dobro in vnaprej. Naslov v upravi lista pod šifro „Verjemite, ne bo vam žal“.

V NOVEM MESTU oddam sobo in kuhinjo upokojenecem - zakonskemu paru ali upokojenki. Franc Grdin, Domžale, Ljubljanska 83.

JRADNICA tekstilne tovarne išče opremljeno ali neopremljeno sobo v Novem mestu ali okolici. Ponudbe v oglašni oddelku pod šifro „Dom“.

DEKLE ISČE neopremljeno sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (563/72).

PRODAM

PRODAM nov 15-colski gumi voz. Pirnat, Sentenart 121, 68250 Brežice.

SLADKO seno, lepo posušeno, 5000 kg, dobite pri trgovini na Prekopi pri Kostanjevici.

UGODNO prodam 1 leto staro teliko. Gričar, Ločna 27, Novo mesto.

PRODAM dobro ohranjeno dvodelno omaro, knjižno omaro, kavč, mizico in fotelje. Naslov v upravi lista (573/72).

POČENI prodam voz zapravljivček (fodervagen), dve navadni vodni črpalki ter vrata za krušno peč. Jože Grlica, Jelše 5, Mirna peč.

UGODNO prodam železno „hobelmašino“ s sekularčkom 60 cm, noži in „pantžago“ 60 cm, kolesa železna. Poizvedba v trafiki i Sevnici.

PRODAM in dostavim na dom 10.000 kg sena. Ivan Zupancič, avtoprevoznik. Dol pri Hranitniku 162.

PRODAM čevljarška šivalna stroja Duerkopp-Singer. Simec, Griblje 27, Gradac v Beli krajini.

PRODAM traktorske grablje SONCE 4, krožno žago in kobilo, staro tri leta in pol. Anton Može, Dol. Kamence 41, Novo mesto.

PRODAM KOSILNICO za traktor Zetor, še skoraj novo in uteži. Karel Miklavčič, Gor. Brezovica 20, Sentjemej.

PRODAM TRAKTOR PASQUALI 30 KS s priključki, star eno leto. Cena ugodna. Naslov v upravi lista (521/72).

PRODAM OMARO za dnevno sobo in kavč. Jože Kakovčič, Kristanova 2, Novo mesto.

PRODAM nov kasetni radio-magnetofon. Cena 1600 din. Franc Krnc, Vinji vrh 1, Šmarjeta.

PRODAM nemško mlatinico VENUŠ 4 in moped - trobrzinec. Cena po dogovoru. Frančiška Starha, Osojnik 8, Semič.

PRODAM 90-litrski hidrofors z trofaznim elektromotorjem in pol-avtomatski pralni stroj TIKI. Alojz Klobučar, Sadinja vas 3, Dvor pri Žužemberku.

PRODAM kombinirane grablje znamke FAHR v zelo dobrem stanju in vprežno kosilnico znamke BAUTZ. Jože Globevnik, Skočjan.

PRODAM leseno montažno vikend hišico 3 x 5 m. Uporabna tudi za garažo. Naslov v upravi lista (544/72).

RAZNO

OB priliki avtomobilske nesreče, ki se je zgodila 25. 7. 1971 ob 19. uri v Dobravi - Bizeljsko - Brežice (zelená škoda) - sta se ustavila dva voznika motorista. Prosimo ju, naj sporočita svoj naslov upravi Dolenjskega lista, Novo mesto.

POROČNI PRSTANI! - Želite presenetiti nevesto? Zlatar Otmar Zidarič v Ljubljani v Gosposki 5 (poleg univerze) vam bo rad pomagal! - Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

ZAHVALA

Ob tragični izgubi našega dragega očeta, moža in strica

ANTONA HUDOKLINA iz Brusnic 39

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so ga v tako velikem številu spremlili k zadnjemu počitku. Posebno se zahvaljujemo sindikalni organizaciji podjetja Pionir, kolektivu IMV, gostinski šoli za podarjene vence, gospodu župniku za obred, pevskemu društvu Brusnice, bratom in sestram z družinami ter vsem tistim, ki so namesto venca poklonili denar, in sosedom za vso pomoč v težkih trenutkih.

Zalujoči: žena Marija, sinovi Anton, Milan in Marjanček ter drugo sorodstvo

Ob nenadni izgubi dragega moža, ata in starega ata

JANEZA SVIGLJA iz Stare Bučke 6 pri Škocjanu

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancom, vsem, ki so v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč, ga spremlili na zadnji poti, mu darovali vence in nam izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo gospodu župniku za pogrebni obred in dobremu Stanku Hočevarju za poslovilne besede, izrečene ob odprtem grobu. Posebno zahvalo smo dolžni še kolektivu Javna skladišča iz Ljubljane in GO iz Kostanjevice za podarjene vence. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Zalujoči: žena Marija, sin Ivan in hčerki Ivanka ter Marija z družinami

Ob bridki in prezgodnji smrti našega dragega moža, očeta, brata in strica

RUDOLFA BUKOVCA z Uršnih sel

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancom, ki so sočustvovali z nami v težkih trenutkih in za poklonjene vence. Prav tako se zahvaljujemo zdravnikom in strežnemu osebju novomeške bolnišnice, kurirnici ŽTP Novo mesto, LABODU in Keramiki, Gasilskemu društvu, Posebni šoli Šmilhel in duhovščini.

Zalujoči: žena Pepca, hčerka Jožica z možem Janezom, sin Branko in drugo sorodstvo

Najtopleje se zahvaljujem prof. dr. Bajcu, dr. Savlju, dr. Moreli in drugemu osebju kirurškega oddelka bolnice v Novem mestu za uspešno operacijo, zdravljenje in vso skrb v času bivanja v bolnišnici. Iskreno se zahvaljujem tudi dr. Vodniku za uspešno zdravljenje in sestri Vidi. - Hvaležno pacientka Amalija Knafeljc iz Srebrniči.

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beš, Viktor Dragoli, inž. Janez Gačnik, Janez Gartner (predsednik sveta), Tone Gošnik, Jože Jeke, Franc Lapajne, Lojzka Potrč, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Živice.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Slavko Dokl, Marjan Legan, Jože Primc, Jože Spilchal, Jožica Tepepy, Ivan Zoran in Alfred Zeteznik. - Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 1 dinar - Letna naročnina 49 dinarjev, polletna 24,50 dinarja, plačljiva vnaprej - Za inozemstvo 100 dinarjev ali 8 ameriških dolarjev oziroma 20 DM (ali ustrežna druga valuta v vrednosti 8 ZDA dolarjev) - Devizni račun: 521-620-1-32963-10-8-9.

OGLASI: 1 cm vrline v enem stolpcu (45 mm oziroma 10 cifer) 33 din, 1 cm na določeni strani 45 din, 1 cm na prvi, srednji in zadnji strani lista: 65 din. Vsak mali oglas do 10 besed 10 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 4 od 6. 1. 1971. - Za oglase odgovarja Mirko Vesel.

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 521-8-9 - NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: 69091 Novo mesto, Glavni trg 3 - Poštni predal 23 - Telefon: (068) 21-227 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vrščamo - Tiska tiskarna „Ljudske pravice“ v Ljubljani.

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

otročkih sanj". 9.05 Srečanje v studiu 14. 10.05 Se pomnite, tovariši... France Fajdiga: Ognjeni krst. 10.25 Pesni borbe in dela. 11.30-13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.30 Nedeljska reportaža. 13.50 Z domačimi ansambli. 14.30 Humoreska tega tedna - V. Kataljev: Tri humoreske. 15.05 Nedeljsko športno popoldne. 17.30 Radijska igra - L. Fischer: "Večno breme". 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 "V nedeljo zvečer". 22.20 Godala za lahko noč.

Jožeta Kämpiča. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Vrtljak". 17.10 Popoldanski simfonični koncert. 18.15 V terek na svidenje! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s štirimi kovači. 20.00 Prodajalna melodij. 22.15 Večer skladb Igorja Stravca. SREDA, 22. MARCA: 8.10 Glasbena matineja. 9.25 Ob lahki glasbi. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Stane Nuncič: Izkušnje in problemi pri obnovi vinogradov in plasman cvička v Agrokombinatu Krško. 12.40 "Od vasi do vasi". 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Zamejski zbori pojo. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Vrtljak". 17.10 Jezikovni pogovori. 18.15 Slovenske popevke. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 Glasbena medigra iz studiu. 22.15 S festivalov jazz. ČETRTEK, 23. MARCA: 8.10 Opera matineja. 9.35 Pesni in plesi iz Bosne. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Jože Salamun: Pomen in uspehi premiranja telic. 12.40 Polke in valčke igrajo pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Pesem iz mladih gri. 14.45 "Mehurčki". 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 "Vrtljak". 17.10 Koncert po željah poslušalcev. 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambli Silva Štingla. 20.00 Četrtek večer domačih pesni in napevov. 21.00 Literarni večer - Josip Glazer - pesnik.

LETALSKA SOLA NOVO MESTO PRIREJA TEČAJ ZA PADALCE ZACETNIKE.

Prijavite se na novomeškem letališču (Prečna 46, telefon 21-107) vsak dan od 10. do 13. ure!

Hočete vedeti, kaj se pri nas godi? Naročite Dolenjski list!

daja (Bgd) - 21.20 Pred festivalom "Pesem Evrovizije 72" - II. del barvne oddaje (Lj) - 21.45 Športni pregled (JRT) - 22.15 Poročila (Lj) PONEDELJEK, 20. marca 9.05 Odprta univerza (Bgd) - 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 10.45 Angleščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Nemščina - ponovitev (Zg) - 15.55 Angleščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Francoščina (Bgd) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.45 O. Wilde: Srečni princ - I. del (Lj) - 18.15 Obzorik (Lj) - 18.30 V avtobusu - serijski barvni film (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Maksimeter (Bgd) - 19.45 Kratak film (Lj) - 19.50 Cickak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 V ogledalu časa - K. Simonov: Doktor Anja - dok. drama (Lj) - 21.35 Kulturne diagonale (Lj) - 22.10 Poročila (Lj) TOREK, 21. marca 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.40 Ruščina (Zg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.50 Ruščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Angleščina (Bgd) 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.45 V. Brest: Mala marjetica in zlata pomlad (Lj) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.15 Obzorik (Lj) - 18.30 Naši zbori: Moški zbor iz Ptuja (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Revolucija računalnikov - I. oddaja (Lj) - 19.30 Mikroekonomika: Kontejnerji - II. del (Lj) - 19.50 Cickak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Uročen - ameriški film (Lj) - 22.25 Simfonični orkester RTV predstavlja: S. Osterc: Mouvement symphonique (Lj) - 22.45 Poročila (Lj) SREDA, 22. marca 8.20 TV v šoli (do 11.00) (Zg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.10 Obzorik (Lj) - 17.25 Nogomet Zelezničar: Ferencvaros - prenos (Sa) - 19.15 Na sedmi steci (Lj) - 19.50 Cickak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Romantičnost in realizem - barvna oddaja iz cikla Civilizacija (Lj) - 21.25 Glasbena oddaja (Lj) - 21.40 Po sledeh napredka (Lj) - 22.30 Poročila ČETRTEK, 23. marca 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 10.45 Angleščina (Zg)

- 11.00 Francoščina (Bgd) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Nemščina - ponovitev (Zg) - 15.55 Angleščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bgd) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.50 Don Kihot - serijski film (Lj) - 18.15 Obzorik (Lj) - 18.30 Boj za obstanek (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 L. Bernstein predstavlja: Charles Yves (Lj) - 19.50 Cickak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Četrtekovi razgledi (Lj) - 21.25 G. Joccaccio: O sodniku s koledarjem (Dekameron) (Lj) - 22.00 Jazz na ekranu (Lj) - 22.45 Poročila (Lj) PETEK, 24. marca 9.25 Prvo svetovno prvenstvo v smučarskih poletih - barvni prenos začetne slovesnosti in tekmovalna (JRT do 12.30/13.30) (Lj) - 15.40 Prvo svetovno prvenstvo v smučarskih poletih - barvni posnetek dopoldanskega sporeda (Lj) - 17.40 Priča - oddaja iz cikla Veliki in majhni (Lj) - 18.15 Obzorik (Lj) - 18.30 Zabavno glasbena oddaja (Lj) - 18.45 Gospodinjki pripomočki - Zaloge hrane v gospodinjstvu (Lj) - 18.30 Zabavno glasbena oddaja (Lj) - 18.45 Gospodinjki 19.00 Mestece Peyton - serijski film (Lj) - 19.50 Cickak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Kviz 72 - prenos (Zg) - pribl. 21.40 Prvo svetovno prvenstvo v smučarskih poletih - barvni posnetek (Lj) - 22.40 Poročila (Lj) SOBOTA, 25. marca 10.00 Prvo svetovno prvenstvo smučarskih poletov - barvni prenos iz Planice (do 12.30/13.00) JRT (Lj) - 15.00 Prvo svetovno prvenstvo v smučarskih poletih - barvni posnetek iz Planice (Lj) - 16.30 Košarka Lokomotiva: Črna zvezda - prenos (Zg, Lj) - 18.05 Obzorik (Lj) - 18.20 Stijre tankisti in pes - serijski film (Lj) - 19.10 Mozaik (Lj) - 19.15 Humoristična oddaja (Bgd) - 19.45 Cickak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Prvo svetovno prvenstvo v smučarskih poletih - posnetek (Lj) - 21.30 Edinburgh: Pesem Evrovizije 72 - prenos EVR (Zg) - 23.00 TV kažipot (Lj) - 23.20 Poročila (Lj) - 23.25 Hokey Jugoslavija: Romunija - posnetek s svetovnega prvenstva v Bukarešti (Lj)

Restavracija pri vodnjaku kupri vodnjaku

RESTAVRACIJA PRI VODNJAKU (nekdanja ribja restavracija) na Glavnem trgu

- SPET ODPRTA ● Prenovljena in razširjena, lepo urejeni prostori, tujske sobe ● Poleg domače in mednarodne kuhinje tudi ribje specialitete, ki jih pripravljajo v moderno opremljeni kuhinji

PREPRIČAJTE SE! Vabi gostinsko podjetje hotel GRAD Otočec!

PUSTOLOVCI

roman, ki bo navdušil vsakogar ki je prebral MALHARJE

nov svetovni bestseller harolda robbinsa avtorja prvega stop romana MALHARJI

novi stop roman ki bi ga bilo škoda zamuditi!

napeta in srhljiva pripoved o življenjski poti južnoameriškega play boya PORFIRIA RUBIROSE hladnokrvnega politika, vročekrvnega ljubimca in velikega pustolovca

PREBERITE SI KRATEK ODLOMEK IZ NOVEGA STOPEVEGA ROMANA - PUSTOLOVCI

Sestrin predirni krič je ustavil moje solze. Posušile so se že v meni, taki me je apretel val slopega sovraštva. Zadržal sem sapo, dvignil glavo in pogledal čez zaboje. Sesira je bila s hrptom obrnjena proti meni. Razbojnik jo je gole potiskal proti veliki košari. Nohte mu je zarila v obraz, besno jo je udaril in padla je vzrak čez košaro. Imela je odprta usta, kot bi krčala, toda z njenih ustnih ni bil glas. Dvije oči so buljile proti meni, toda ni me videla. Njene male dojke so bile ploške in njen trebuh je bil kot luknja. Poskušala je vstati. Toda kosmati komolec se ji je že zapicil v tetelodi. Z drugo roko jo je zagrabil za vrat in jo potisnil h košari, da jo je skoraj zadušil. Spet je zakrčala in se mu malo izmuznila. Zaklet je in ji se bolj stlenil vrat. Zajčjala je, lezno jo je udaril po obrazu. Glava ji je omahnila v košaro. Delček sekunde je miroval. Na pol visoc nad njo je lovil ravnostreže. Spet je zakrčala in se v grozi stresla. Počasi se je pogreznil vanjo, njeni krki pa so odmirali in se spremanili v pridušeno, trpečo tlanjanje. Spet se je premaknil k njej. Še dvakrat je bilo videti kot da je v njej nekaj strogal, potem pa ga je prevzela čudna blaženost in ušel mu je pretresljivi izvalčki krič. Pravi takrat je dvignil pogled. Strel sem mu naravnost v obraz. Njegovi oči so bile steklene in izmučene. Z odprtimi usti je hlastal za zrakom. Poti je sestra spet zakrčala in in zagledal sem kri, ki je kipele iz nje. Začel sem se tresli. Hotel sem ga ubiti.

1. snopič zedanes privseh prodajalcih casopisov

Harold Robbins PUSTOLOVCI

Martin Colarič je najbolj srečen v svojem vinogradu na Bočju

Pri žlici sva začela

„O meni da bi pisali, ki sem si od žlice naprej vse prislužil? Saj ni vredno.“ „Teh nekaj vrstic so vaši žulji gotovo vredni. Po delu sodimo človeka.“

„Potem pa najprej stopiva v hram, da boste poskusili moj cviček!“ me je povabil Martin Colarič. Natočil je rubinasto kapljico v vrč in jo s ponosom ponudil. Beseda je stekla sama od sebe.

„Tale vinograd na Bočju je bil v mladosti moje edino premoženje. Dobil sem ga od staršev. Vse drugo sem si prigrisposodil s pridnostjo.“ Martin je bil včasih za kočijaža pri trgovcu v Podbočju. Za pot v Brežice ali v Krško je dobil od gospodarja denar za juho, meso in pol litra vina. Pa si tega ni privoščil. Vzel je s sabo kos kruha in se odšel z vodo. Če se je peljal z vozom po blago v Krško, se je ustavljal in napil pri vodnjaku na Zatoni, kadar pa se je namenil v Brežice, si je nazaj grede natočil vode pri Prahovi gostilni v Krški vasi. Denar je deval na kupček in varčeval.

Nekoč ga je resno prijelo, da bi odšel v Ameriko. Dekle ga je zadržalo. „Imel sem jo rad, da bi dal življenje zanjo, pa sem ostal. Oženi sem se z njo in ustvarila sva si dom.“

Vinograd pomeni Martinu Colariču toliko kot življenje. Za vse na svetu se ne bi ločil od njega. Na trto pod vrhom sončnega Bočja ga veže trdo

delo dolgih desetletij. Najteže je bilo na pragu tridesetih let, v obdobju gospodarske krize. Ob šestih krompirjih sta z ženo delala v njem ves dan. Po štiri sta si spekla za kosilo, po dva za večerjo. „Cela vas lahko potrdi, da je bilo tako,“ je pribil.

S pridnim delom in skromnostjo sta z ženo prigrisposodila 4 ha zemlje in hišo. Zdaj delajo novo. Sin zasluži, zaposlen je pri Savi v Krškem. Tudi vse tri hčere so že pri kruhu. Ena je učiteljica v Brežicah, ena prodajalka v ljubljanski Nami, ena pa dela v Zagrebu.

„Jokal sem takrat, ko je bilo treba plačati internat na Rakovniku v Ljubljani. Pa smo prebredli tudi to. Skrbil sem za otroke so mimo, da bi bilo le zdravje pri hiši, pa da bi vinograd dobro obroditl. Lani smo bili ob dva stara milijona dinarjev: toča nam je vzela skoraj ves pridelek. Zato se bo tudi letos poznalo na letini. Tyte ne smemo preveč oblagati.“

JOŽICA TEPPEY

Inšpektor prihaja

Nedavni pregled trgovin v živili v kočevski občini je pokazal, da piščanci, goveje in ostalo pakirano meso ni vedno prav shranjeno. Ponekod se na primer trgovci upošteva, da je rok trajanja vakuumsko pakiranega mesa 7 dni, pozabljajo pa, da le pod pogojem, če je shranjeno na temperaturi do 4 stopinje Celzija.

Nekateri trgovci tudi pozabljajo, da je rok trajanja poltrajne salame, če je prav shranjena, največ 2 do 3 tedne, ne pa 3 mesece. Tako se je zgodilo, da je inšpektor odkril v trgovini v Predgradu salamo, ki je bila pokvarjena, plesniva in še najbolj podobna zgnetemu polenu.

J. P.

NAKUPOVANJA

Panika odveč?

Trebnje: slabo kaže za gradbeni material

Sladka mrzlica, kot temu pravimo, ni prizaneda Trebnjemu. V prodajalnah Mercatorja so v enem tednu namesto običajnih 20 do 25 ton sladkorja prodali nad 60 ton. V petek, ko smo zbirali te podatke, so prodajali sladkor le v manjših količinah, za tem, ko ga dva dneva ni bilo mogoče kupiti.

„Sicer pa ni potrebna takšna brezglavost pri nakupovanju,“ svari direktor poslovne enote „Gradišče“ Stane Marinšek. V poslovnicah Mercatorja so na voljo živila, vključno sladkor in med, le masla ni. „Če vidimo, da utegne česa zmanjkati, se raje odpovemo marži in prodajamo večših celo z izgubo,“ pravi.

Opozoril je, da manjka cementa in betonskega železa — in to prav zdaj, ko se začnejo gradbena sezona. Trebanjska Mercatorjeva poslovna enota „Gradišče“ je naročila 2.000 ton cementa, vprašanje pa je, če ga bo dobila vsaj četrtino tega, sodeč po do sedanjih zelo slabih obetih.

In še posebno pripomba imajo pri Mercatorju. Po dosedanjih predpisih mora cena novih izdelkov odobriti tržni inšpektor, ki ima na skrbi trebanjsko občino, pa četudi je dala pristaneč že inšpekcija v Ljubljani, kjer je sedež Mercatorja. To dvojno delo povzroča nepotrebno zamudo pri prodaji.

M. L.

KLAVNICA IMA IZGUBO

V dveh mesecih letošnjega leta so v metliški mesariji pri kmetijski zadruzi ugotovili okrog 50.000 din izgube. Pri vsakem prodanem kilogramu govedine ima podjetje 4,50 din primanjkljaja. Ob takih razmerah ni čudno, če mesa zmanjkuje.

SMRT ZARADI OGRAJE

V ponedeljek opoldne se je v prometni nesreči smrtno ponestrel sopotnik v osebnem avtomobilu Vladimir Hapovčan iz Krškega. Jože Pečarič iz Krškega je prelitro pripeljal na most v Mostecu pri Brežicah. V ovinku ga je zaneslo na desno, da je zadel v železno ograjo; od te se je odtiral kos in zadel Hapovčana v prsi, da je bil takoj mrtev. Pečarič je ostal nepoškodovan. Odvezli so mu kri, ker sumijo, da je bil vinjen.

ogroziti tudi hišo že dvakrat odlikovanega doktorja Stakorja. Toda doktor ni bil v najtežjih trenutkih izgubil prisotnosti duha. Lastno-ročno je napisal še ostrejši protest, ki ga je podganjemu vodstvu lastno-ročno odnesel njegov tajnik. Komaj pa je stopil skozi vrata, so ga pod-

in ji močno poškodovale center za orientacijo. Vendar gospod Stakor ni bil vidi zavoljo tega kaj razburjen, temveč je javno izjavil, da je pripravljen žrtvovati vso svojo administracijo, samo da odvrne sovražnika. Njegovo hrabro dejanje so kaj kmalu zapazili vodilni

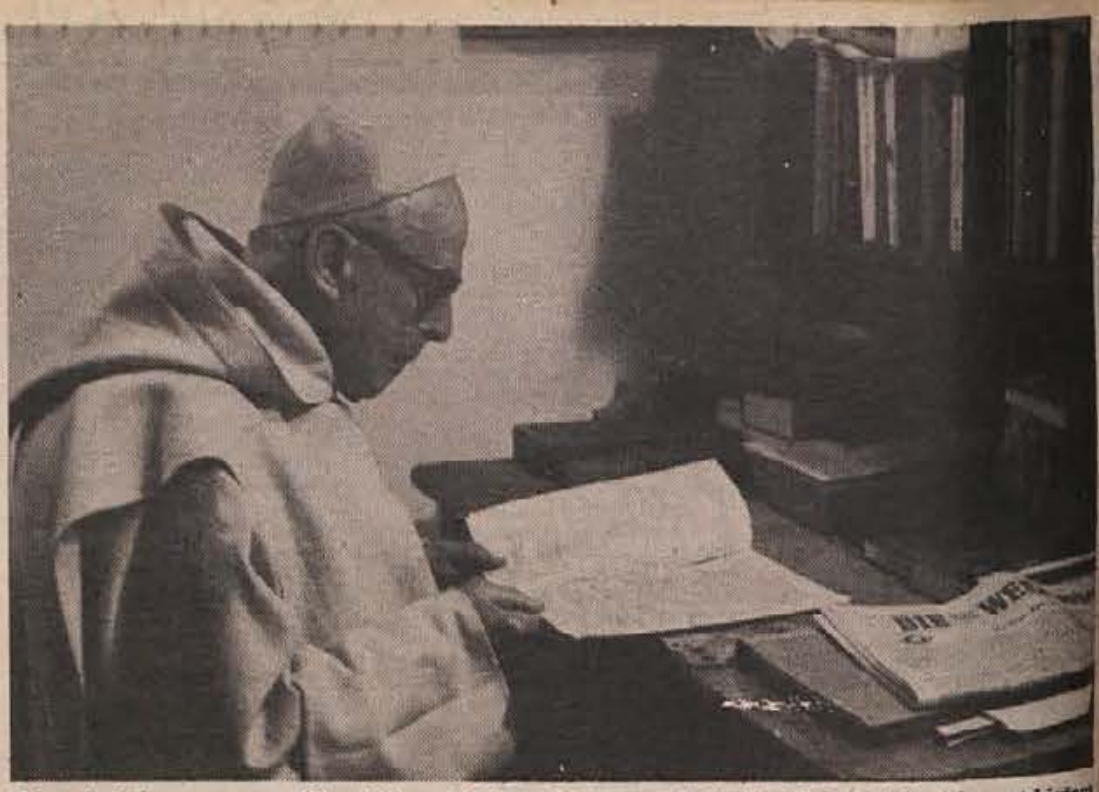
Preplašeni občinski tajnik je oni dan sporočil, da so naše mesto napadle podgane. Podganja agresija je vzbudila v mestu velik preplah, saj niti strupa ni bilo na razpolago, ker so vso zalogo pokupili mestni otroci, da so posttrupili uboge mačke brez staršev.

VOJNA ZOPER PODGANE

Se isti dan je bil sestavljen poseben odbor, ki mu je bila dana naloga, da preštudira vse v zvezi s podganjim bojevanjem. Na čelu odbora je bil sam doktor Stakor. Bil je mojster v tej stvari, saj je že za časa večernega študija prebral pisatelje, ki so pisali o živaiih. Tako je imel v mezinu Darwina, Erjavca, Pavlova, Zidarja, doma na polici pa celo Maixa. In doktor Stakor ja napisal podganjemu vodstvu pismo, v katerem je ostro protestiral zoper napad. Pismo je iz hiše odnesla vdana doktorjeva hišna pomočnica, saj je bila vajena podgan, ker je vrsto let stanovala v gospoda doktorja hiši. Seveda se ni vrnila. Podgane so jo napadle

ljudje in doktor Stakor je dobil medaljo za hrabrost. S svetlečo se medaljo je drugi dan nastopil na televiziji, kjer je zelo ostro govoril zoper podgane in njihovo vodstvo, in vsi so bili mnena, da je to revolucionarno delo. Podganam je zagrozil z delavci Odpad prometa, čeprav je vedel, da le ti ne bodo niti s prstom mignili, ker so se že pred agresijo pritoževali zavoljo preniklin plač, zagrozil jim je s strupom, čeprav je vedel, da so ga pokupili mestni otroci. Vodilni ljudje pa so na njegove hrabre prsi obesili še eno medaljo. To je bila medalja za iznajdljivost. Kmalu so se podgane še bolj razširile in so pričele

gane pošteno ogrizle. Izgubo tajnika je doktor Stakor počastil z enominutnim molkom. Zato je na njegovih prsih obvisela še medalja za humanost... Zdaj pa so vodilni sklenili, da ne gre pošiljati v boj trikrat odlikovanega človeka, saj se mu lahko še kaj zgodi. Doktorju Stakorju so zapupali novo mesto. Postal je predsednik DRUŠTVA ZA ZAŠČITO ZIVALI. Po televiziji je imel daljši govor, v katerem se je potegoval za to, da se živali ne smejo uničevati kar tako na nečloveški način, ker so človeku dobre prijateljice. Tudi podgane, ki so že veliko pripomogle pri razvoju zdravstva. TONI GAŠPERIČ

Prizor iz dokumentarnega filma Milana Ljubiča „Portret meniha“, ki prikazuje življenjsko pot bivšega priorja kartuzije Pletenje dr. Edgarka Leopolda-Lavova. Film bodo jutri vrteli med enournim sporedom slovenskih kratkih filmov in dokumentarcev v Novem mestu. — (Foto: VIBA FILM)

MLADOLETNI IN GOSTILNA

V smrt zaradi glasbe

Zakaj je moral umreti 46-letni Stane Križnik?

Pokojni se je mudil v gostilni Olge Colner v Dol. Boštanju v družbi svojega brata in ostalih domačinov. Ob hrupni glasbeni skrinji se je zabavala skupina gradbenih delavcev gradbene podjetja Beton iz Zaborja, med njimi tudi starejši mladoletnik M. C. in njegova 15-letna sestra iz Zaborja. M. C. je plesal tudi z domačinkami, ko pa je pričel dajati nekatere neumestne pripombe na njihovo plesno znanje, so ples z njim pričele odklanjati. Drugi so se pričeli jeziti na preglasno glasbo. Stane Križnik je nato glasbo potisnil, bila pa je še vedno toliko glasna, da se je bilo težko pogovarjati. Vprašanje je, kaj je iz bilo sodu dno, dejstvo je, da je M. C. pričel k omizju domačinov pošiljati „sta“ s pozivom na pretep.

Zlasti se je M. C. jezil na pokojnika. Ker je bil ta tudi že vinjen, sta se z bratom preselila k mizi ostalih domačinov. Po izjavi Ivane Povše na pozive na pretep ni nihče odgovarjal. Mladoletnik je čez čas stopil k mizi in začel vpiti, da bo enega udaril. Alojz Križnik je vstal in vprašal: „Koga boš udaril,“ takrat pa je že dobil udarec, nastal je pretep med A. Križnikom in M. C., domačini so posredovali tako, da se je pretep končal, gostilničarka pa M. C. ni več pustila v gostilno. Ostali delavci, razen nekega dolgo lasca, se v pretep v gostilni niso vmesali. M. C. je ostal zunaj, A. Križnik si je povijal roko v gostilniški kuhinji. Okrog 22.30 je pokojnik zapustil gostilno. Kmalu se je pojavil na vratih M. C. in pozival: „Eden že leži zunaj, kdo bo drugi...“

Staneta Križnika so res našli na tleh ob cesti. Brat ga je takoj odpeljal v sevniški zdravstveni dom, od tam pa dalje v cejsko bolnišnico. Zašli so mu rane na obrazu in ga odpustili. Na poti domov pa je pri Radečah S. Križnik omahnil na sedež. Brž so ga ponovno prepeljali v sevniški zdravstveni dom, vendar je bil srčni utrip še komaj opazen. Ugotovitev obdukcije zaenkrat še niso znane. Pokojnik je bil v Stillešu znan kot miren in marljiv delavec. Zapustil je hčer in sina. Ob tragični smrti se seveda zastavila tudi vprašanje, zakaj lastnik gostilne pušča v lokal ob tako pozni uri mladoletne goste, ki pa ob takem času v tak kraj ne sodijo. A. ZELEZNIK

NA KRATKO

KOČEVIJE — Kadrovska vprašanja in priprave na občni zbor sta bili glavni točki včerajšnje seje upravnega odbora Turističnega društva Kočevje.

SENOVO — Predstavniki radniška so na razširjeni seji občinskega sindikalnega sveta v torek prikazali vzroke za resno zaskrbljenost o svoji prihodnosti. Zahtevalo, da se za njihov kraj zavzamejo odločujoči dejavniki v republici.

RIBNICA — V torek popoldne so v Ribnici končno le odprli mladinski klub, katerega uredjanje je potekalo s presledki okoli dve leti.

KOČEVIJE — Vlode NAME, AVTA in občinske gasilske zveze za oprostitve nekaterih dajatev so med drugim obravnavali na točkovni seji sveta za družbeni plan in finance občine Kočevje.

SEVNICA — V ponedeljek je bil tehnični prevzem nove proizvodne dvoranice sevnškega podjetja „Stilleš“. Opremo bo podjetje namestilo kasneje.

KRŠKO — Svet posavskih občin je v ponedeljek priporočil vsem trem občinskim skupščinam, naj preko REGIONA pristopijo s svojimi deleži k ustanovitvi Inštituta za regionalno ekonomiko v Ljubljani. Inštitut bo posloval kot enota Ekonomskega centra iz Maribora in brežiškega REGIONA severovzhodni del Slovenije in Posavje.

SELA-SUMBERK — V nedeljo dopoldne bo zaključek gospodinjstkega tečaja, ki ga obiskuje 17 deklet, prvega po daljšem času v tem kraju. Sledil bo tečaj na Čatežu, kjer je že sedaj zbranih kar 31 prijav.

ZALOSTNA VEST:

Krkina skrivnost — Lenka

11. marca so iz Krke na Loki potegnili truplo Lenke Penca, pogrešane od 21. februarja

Negotovosti ni več: usoda 13-letne učenke Lenke Penca z Male Cikave, učenke novomeške osnovne šole „Katja Rupena“, se je izenačila s Krkino skrivnostjo. V soboto, 11. marca ob 17.30, so njeno truplo našli v Krki na novomeški Loki. Od kozolnega mostu do čolnarne veslaškega kluba, kjer so jo našli, je nekaj sto metrov.

Kakor je znano, je Lenka Penca izgubila 21. februarja. Odtelje je bilo vse iskanje neuspešno. Duška Gorisek je bila zadnja, ki se je usodnega dopoldneva pogovarjala z Lenko. Popoldne sta 16-letna dijaka gradbene šole Niko Tomašič in Franc Panjan sporočila na postaji milice, da se je nekaj po 18.30 nekdo utapljaj pod konzolnim mostom. Enako so slišala tudi dekleta medicinske šole, ki so se tedaj vrnala iz šole.

Dijakinji Anica Pečarič in Marjeta Kočevar sta zatrdili: „Bili smo na mostu, ko sva razločno slišali sganje utapljajočega se človeka...“ Morebitna upanja, da dijaki, ki so bili tedaj na mostu, niso dobro slišali, so se tako izjalovila. Lenka Penca je bila namreč v teh dneh na edina pogrešana, njeno truplo pa so potegnili iz vode v neposredni bližini, kjer je tako tragično končala svoje mlado življenje.

Zakuril pod zakonsko posteljo

Požar, ki ga je pod ležišči zakuril Jože Grbajs, je povzročil za 50.000 din škodo — Prerezal si je vrat — Z ženo se ločuje

Jože Grbajs, star 35 let, iz Ribnice je 8. marca okoli 17. ure zakuril v svojem stanovanju pod zakonskima posteljami in se v dnevi sobi pod dvanom. Nato si je postal v kopalnici v banji, odprl se prejo okno, da ga ne bi dim zadušil, si verjetno s steklom prerezal vrat, se ulegel v banjo in čakal — rešitev. Pritekli so sosede, gasilci, reševalci, miličniki in drugi. Grbajsu, ki ni bil resneje poškodovan, so nudili prvo pomoč, nato pa so ga odpeljali v Ljubljano v bolnišnico. Gasilci so ogenj pogasili. Po nepopolni oceni je požar, ki ga je zanetil Grbajs, povzročil nad 50.000 din škode.

Jože Grbajs, ki je doma sicer iz okolice Dolenjskih Toplic, je tokrat že tretjič nakazal, kot da hoče napraviti samomor, vendar se ni nikoli tako uredil, da bi bilo nevarno za življenje, čeprav je po poklicu mesar. Kaže, da ga je na tako pot pripeljal neurejeno družinsko življenje, za katero si je tudi sam kriv. Ima dva zakonska in tri nezakonske otroke, z ženo sta se prepirala, pretepala in prav zdaj čakata na obravnavo za razvezo zakona.

Kaže, da je Grbajs človek, ki je v težavah in si sam ne zna pomagati. Na razno načine, žal neprimerno, hoče opozoriti na svojo stisko. Ven-

dar ljudje njegova dejanja obsojajo, saj dela škodo in uničuje lepo stvarstvo, medtem ko morajo še naprej živeti v neprimernih.

NEDELJO ODPRTO
MARKET na Kristanovi cesti
MARKET na Cesti herojev in
DELIKATESA na Glavnem trg
DOLENJKA